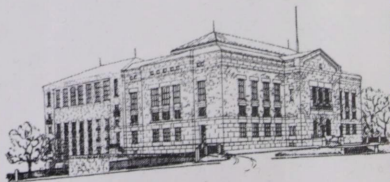

$\frac{N.A.}{A}$ c 7744.

Ex Libris

Nasjonalbiblioteket

87GA61845

GYNGENDE GRUNN

JULLI WIBORG

GYNGENDE GRUNN

TREDJE TUSEN

J. W. CAPPELENS FORLAG
OSLO

Copyright 1930 by
J. W. Cappelens Forlag,
Oslo, Norway

P. M. Bye & Co. A.s
Oslo 1930

«Klokken er fem over 4,» sa kasserersken lavt idet hun gikk forbi bordet, hvor Ruth Nore satt og klimpret med alle ti fingrer på skrivemaskinen.

«Har nettop diktert tre brever,» hvisket Ruth tilbake. «To tyske — vil De ta med leksikonet når De kommer tilbake, chefen fikk det i formiddag.»

«Hm.» Frøken Gregersen smilte hånlig. «Fant han nogen feil da?»

«Nei, heldigvis,» smilte Ruth. «Men jeg tror han ergret sig av den grunn. Der var flere vrine setninger og nye uttrykk.»

«Frøken Gregersen!» lød chefens tordenstemme i døren.

Det gikk som et elektrisk støt gjennom hele kontoret.

Frøken Mørch hadde allerede lagt hetten over sin maskin og ryddet etter sig. Håndvesken lå opslått på bordet, og nese og hake fikk nettop en siste finpusning med pudderkvasten. Frøken Tørresen, Ruths nærmeste nabo og altmulig mann hos Børven & Co., stod og skrubbet hendene under springet og mente også å være ferdig for dagen.

«Jeg venter på Dem!» kom det i en lavere tone, men sterk nok til at det for en frisk rødme over kassererskens bleke ansikt, da han så at den ventende allerede var på vei inn til chefskontoret.

Frøken Gregersen løftet venstre håndledd et par

centimeter, så armbåndsurets tallskive blev synlig foran forklædets mørkeblå mansjett. Den vinkel de to visere dannet, fortalte med all tydelighet at kon-tortiden var slutt for fire minutter siden.

«Haster det med å komme avsted, hvad?»

Reprimanden kom som en lynstråle over synderen, som øieblikkelig mumlet — med en ydmyk, underdanig mine:

«Nei da, på ingen måte.»

Da døren lukket sig efter de to, gikk lille frøken Tørresen tilbake til sitt bord og gav sig til å tørre støv av voksdukheten med sitt lommetørklæde.

«Helledussen da, baby,» sa frøken Mørch. «Hvorfor går De ikke?»

«Jo, det gjør jeg vel! Men jeg må da få lov å rydde efter mig,» sa babyen krenket.

«Bare gå begge to,» sa Ruth. «Her er jo ikke mere å gjøre.»

Hun holdt på å sette en konvolutt inn i sin maskin og hadde tid til å sende begge sine kolleger et lite avskjedsnikk.

«Men De da?»

«Brevet som haster,» sa hun kort og klimpret videre.

«Rykker-brevet med spisse horn og skarpe tenner, naturligvis,» sa frøken Mørch med en foraktelig grimase. Hun var den eldste av de tre og hadde vært hos Børven & Co. i åtte år. Hun skrev de fleste fakturaer og assisterte kasserersken ved ukeoppgjørene.

Ruth Nore var stenograf og førte både den norske og utenlandske korrespondansen. Hun var den sist ansatte av de tre.

«Stenografene holder aldri ut mere enn et halvt

år. Enten piner chefen all kraft ut av dem, eller han skremmer dem, så de blir skjelhendte,» var den opplysning Ruth fikk den første morgen hun innfant sig på kontoret. Det var den tredje desember ifjor, og idag skrev hun tredje juni på brevene.

Altså har jeg vært her et halvt år, tenkte hun. Men enda har jeg det meste av min kraft i behold, og hvad skjelvingen angår — hun så ned på de travle fingrer — nei, skjelvingen hørte heldigvis fremtiden til.

«At De holder ut!» sa frøken Mørch idet hun svinset forbi Ruth i en bar-ermet, blomstret voilekjole.

«De har jo holdt ut i åtte år!» sa Ruth og lot et øieblikk fingrene hvile.

«Jeg, ja! Jeg er jo pokka nødt til å bli her, kan hverken stenografi eller sprog! — Men De kunde sikkert få en annen post, frøken Nore, sånne fine papirer som De har. Gid det var mig! Artium da, gett! — Søren også, at ens ophav var sånn elendig Lasarus.»

Hun trakk pusten dypt og fortsatte i en lysere tone.

«Forresten er det vel hipp som happ hvor vi er. De er nogen blodsugere og slavedrivere allesammen. Minst mulig lønn og mest mulig slit, det er parolen over hele linjen. En får være glad en har noget. Ikke sant, baby? — Ja, mor'n da dere! Fint vær! Lurer på åssen det blir med ferie iår, jeg. Har De spurt, frøken Nore?»

«Jeg? — — Nei —»

«Nå gikk jeg, hils og si det da hvis han spør efter mig. Nå er den ti over. Kom, frøken Tørresen! Når'n ikke har sagt noget nå så — —»

Ruth pustet lettet da de var gått. Den skravlingen til frøken Mørch hadde flere ganger ødelagt en viktig skrivelse. — Men hvad skulde det bety at frøken Gregersen blev så lenge der inne idag? Imellem hadde hun hørt chefens stemme som en fjern torden og frøken Gregersens som små iltre piske-smell.

Klokken manglet fem på halv fem da døren igjen gikk op. Farven i kinnene og det flammende glimt i øinene forberedte Ruth på at det hadde vært en temmelig heftig diskusjon.

Hun behøvde ikke vente lenge.

«Ingen får ferie! Ingen! Ingen! Ikke De heller,» hvisket frøken Gregersen og understreket hvert pronomen med talende håndbevegelser.

Klokken på Ruths maskin meldte akkurat at linjen var slutt, og hun kunde derfor tillate sig en pause.

«Men hvorfor?» hvisket hun tilbake.

Den andre trakk heftig på skuldrene.

«Forretningen skal omlegges!»

«Hvad betyr det?»

Ruth hadde lagt fingrene på tastene og ventet utålmodig på at den annen skulde bli ferdig.

«Nu er vi en gros, som De vet. Men det er meningen at han skal selge ut og begynne med agentur.»

«Nåja, men allikevel? Jeg begriper ikke —»

«Nei, De kan så si! Alle må renonsere på ferie, sa han. Og jeg håper De vil stå mig bi, frøken Gregersen, og gjøre det klart for damene at det er absolutt nødvendig for forretningens videre beståen!

— Som om vi —»

Hun kom ikke lenger. Chefen stod i døren.

«Hvør meget har De igjen?» spurte han Ruth,

og frøken Gregersen kunde ikke la være å legge merke til hvor han anstrengte sig for å snakke vennlig til sin stenograf.

«Dette er det siste,» sa Ruth og grep etter leksikonet, som frøken Gregersen hadde lagt på hennes bord.

«Takk, det er bra. Det er blitt litt sent for Dem, men —»

«Å, det gjør ingenting,» sa Ruth uten å se op.

«Ja, De kommer inn med brevene straks naturligvis.» —

«Undres på om han trodde De hadde nogen interesse av å sitte her lenger enn nødvendig,» bemerket frøken Gregersen skarpt, da døren var lukket etter ham.

«Å, det var vel bare noget han syntes han måtte si,» sa Ruth med et svakt smil.

«At De kan ta det så rolig,» sa frøken Gregersen. «Var det ikke så at De var buden til Hadeland i ferien sammen med Deres far og søsken?»

Ruth nikket, mens blikket fulgte tastene.

«Aber wir haben keine,» mumlet hun.

«Ja, ja. Vi får snakke om dette siden. Her må jo bli en ordning. Imorgen tidlig skal her bli huskestue, tenker jeg, når frøken Mørch først slår sig vrang og kontorchefen og de på lageret. Det blir sannelig spennende.»

Endelig gikk hun. Ruth gjorde sig ferdig. Brevene blev gjennomlest uten nogen bemerkning og underskrevet av chefen.

«Så poster De dem når De går. — Hm. Vent et øieblikk, frøken Nore!»

Chefens kolde, grå øine hvilte et par sekunder på Ruths ansikt før han sa noget.

Ruth stod avventende borte ved døren uten å vise nysgjerrighet. Hun hadde jo en anelse om hvad det gjaldt og tenkte på hvor kjedelig det måtte være for ham å fortelle dette om ferien enda en gang. Hun følte plutselig en bitte liten medlidenhet med denne bryske, gamle mann, som hadde så vanskelig for å vinne personalets hengivenhet.

«Frøken Gregersen fortalte Dem naturligvis om ferien — at det ikke blir anledning til å gi nogen av dere fri i sommer?»

Ruth nikket.

«Ja.»

«Og det var en stor skuffelse, hvad?»

Sannelig var det ikke et svakt tilløp til et smil i øinene, og tonefallet var næsten vennlig.

Ruth smilte igjen.

«Ja, men jeg for min del var ikke så helt sikker på å få ferie i det hele tatt. Jeg har bare vært her et halvt år.»

«Hm. De er allikevel berettiget til ferie efter den tid, det vil si — under normale forhold. Hadde De lagt nogen planer, hvad?»

Tonen var nu nærmest barsk. Men Ruth sa sig selv det var fordi han generte sig for å vise såpass interesse for henne.

«Jeg skulde vært sammen med min far og mine brødre på Hadeland — hos nogen slektninger.»

«Tja, men De forstår vel at det må være likt for alle. Jeg kan ikke for konsekvensens skyld gjøre nogen undtagelse for Deres vedkommende,» kom det næsten heftig.

Ruth blev rød.

«Nei, selvfølgelig, det har ikke falt mig inn, hr. Børven!»

«Hm. Så. Det var bra, det. Så er De altså ikke i slik harnisk som en viss annen dame?»

En rask håndbevegelse henimot en stol i Ruths nærhet skulde bety at hun kunde ta plass.

«Jeg forstår egentlig ikke h v o r f o r det må være sånn,» sa hun og så med et spørrende blick på sin chef, som gikk frem og tilbake på gulvet med begge tommelfingrene i vestegapet. «Men frøken Gregersen vil kanskje forklare oss det nærmere imorgen?»

«Hm. Og stå på sin chefs side?»

Ruth rødmet igjen og svarte ingenting.

«Takk, det er svar nok,» sa han spydig. «Men nu håper jeg at De, frøken Nore, som er en — — en dannet, ung dame, at De vil vise mig den tillit å tro mig når jeg sier at det er absolutt nødvendig for firmaet å ta dette skritt. Før har vi tatt inn vikarer i sommerferien, eller den ene har overtatt den annens arbeide, og vi har kunnet holde det gående. Men iår» — — han stanset og rømnet sig, gikk nogen skritt og stanset igjen — «iår er det store vanskeligheter. Vi finner oss nødsaget til å omlegge forretningen fra en gros til agentur, og De vil derfor forstå at det er umulig å gi personalet ferie. Vi får mange ganger mer å bestille og nye, ukjente folk kan ikke brukes under en slik — jeg hadde nær sagt revolusjon. Derfor håper jeg på at mine folk vil støtte mig og forstå vanskelighetene istedenfor å øke dem. De forstår?»

Ruth var blitt blek. Denne betroelse var kommet helt overraskende. Hun var den sist ansatte og hadde til sine tider fryktet før opsigelse. Det hendte at chefen raste når hun ikke straks fant kopiene til et brev han hadde bruk for, og to gan-

ger hadde han beskyldt henne for utilgivelig sommel da hun ikke øieblikkelig kunde finne hvad han ønsket. Men begge ganger var det frøken Mørch som hadde skrevet brevene, rykkerbrever, som var holdt i en temmelig skarp tone overfor en handelsmann oppe i Nordland. Frøken Mørch hadde kopiene i sin pult, men Ruth leverte chefen dem.

«Si til frøken Mørch at kopier straks skal legges her inn!» var den takk og undskyldning han gav henne.

Et par ganger hadde han brummet over at hun hadde brukt for moderne uttrykk i de tyske brevene og forlangt at de skulde skrives om efter hans ønske. Men da hadde hun våget å protestere: «Det er grammatikalsk galt,» sa hun.

«La det da være galt!» svarte han heftig. «Men slik vil jeg ha det!»

Plutselig kom hun til å tenke på noget som faren hadde sagt en dag de snakket om ferie: «Selv om du ikke får ferie, må du vel få feriepenger,» sa han.

Skulde hun stå på firmaets side, måtte hun ha rede på hvordan chefen stillet sig til det spørsmål.

«Undskyld at jeg spør om det,» sa hun rolig og så ham åpent inn i ansiktet. «Blir det utbetalt feriepenger istedet?»

En hånlatter var svaret.

«Tenkte jeg det ikke! Penger, penger og atter penger, det er det første og siste de tenker på allesammen.»

Men da tok harmen Ruth. Hun reiste sig og gikk et par skritt nærmere den store mann.

«Jeg spør fordi jeg må vite hvad De har tenkt å gjøre med dette,» sa hun. «De sa De håpet jeg vilde stå på firmaets side. Men jeg vet at det

første spørsmål blir: Får vi feriepenger istedet? Frøken Gregersen nevnte ikke noget om det til mig.»

«Men De finner det altså svært viktig? Ha, ha, ha! Penger, penger! Er det ikke nok at dere har lønn, hvad? Går her ikke tusener som ikke har arbeide, og som vilde være sjeleglad over å få det daglige brød uten én dags ferie. Penger og ferie, brød og moro, det er løsenet nu for tiden, ja. Derfor går det ad undas med oss allesammen. — Nei!» hugg han hvast i og satte foten hårdt i gulvet. «Jeg gir ingen feriepenger! Den som ikke er fornøid, behage å si op sin plass! Det er tusen hender om en ledig stilling. Vet De at det var 160 — et hundre og seksti — ansøkere til Deres post! Et hundre og ni og femti blev skuffet! Kanskje de fremdeles går ledige. De fikk posten, og De spør efter feriepenger atpå!»

Ruth stod med sammenknepen munn og så på ham. Hun var blitt blek under det voldsomme skyts. Men mens hun stod der og betraktet ham, vek harmen litt efter litt. Medlidenhet var alt hvad hun nu følte. Hun hadde også fryktet denne store, barske mann med det stålkolde blick under de buskete, grå bryn.

Men — han var allikevel ikke så stor. Han kunde jo ikke beherske sig. — Han lignet en fornærmet gymnasiast som fikk motbør på samfundsmøtene.

«Kan jeg gå nu?» sa hun om litt, og den store mann snudde sig. Han hadde stått med hendene i jakkelommene og sett ned i gaten efter den siste salven.

Det lå et svakt smil over Ruths ansikt. Øinene hadde et trist, skuffet uttrykk, men hele skikkelsen

stod rank og ukuet foran chefen. En solstråle falt nettop på det blonde hår og gjorde det levende og vakkert.

«Ja, — gå — gå!» ropte han og vendte henne igjen ryggen.

«Undskyld at jeg spør om noget igjen, hr. Børven: Er det lovlig å nekte oss både ferie og feriepenger?» sa hun langsomt og med vekt på de ord som skulde fremheves.

Chefen snudde sig med en heftig gestus. Han hadde ventet å se en krenket, førnærmet ung dame med lynende blick og høirøde kinner. Men synet av Ruths rolige ansikt stanset plutselig det ufor-skammede svar på hans leber.

«Det — det — det skal jeg undersøke,» sa han kort.

Næste dag var Børven & Co's store personale i oprør. Viserguttene, chaufførene, de to handelsreisende, som nettop var i byen, lagerchefen og hans ekspeditører, kontorchefen og de fire kontordamer, alle hadde nu fått vite den siste nyhet: Ingen ferie og ingen feriepenger. Det siste var dråpen som fikk begeret til å flyte over.

«Vi skal få «Fri rettshjelp» til å ta sig av dette her, og da tenker jeg nok han må gi sig,» sa ekspeditør Jensen til Ruth, da han kom op efter nogen fakturaer.

«Da blir det ikke morsomt å være her,» mente Ruth. «Taper han, blir det opsigelse, og taper vi, blir det heller ikke annet.»

«Synes De egentlig her er så knakende mæro fra før da?» flirte han.

«Vi har iallfall arbeide,» sa Ruth, «og lønnen ligger gjennemgående noget høiere her enn hos de fleste andre.»

Jensen blåste foraktelig.

«Og så får vi atpå grin og knubb fra morra te kvell, det må Dere regne med også, frøken. Det er ekstrasfortjenesten det, hm?»

«Å,» sa Ruth i en lett tone, «det lar vi gå inn av det ene øre og ut av det andre. Det er verre i k k e å ha arbeide, Jensen.»

«Det er sant som det er sagt, frøken,» sa han

betydelig spakere. «Men derfor kan vi vel førdre rettferdighet efter loven? En av de reisende — han Sørvold — kan på fingrene den paragrafen som sier at vi skal ha penger når vi ikke får ferie. Nei, chefen er gjerrig, det er saken. Nå har'n kjøpt sig ny villa oppe ved Holmenkollbanen, og den skal vi være med å betale på! Der har dere hele sannheten, frøken. Det er en mengde penger spart det, ser Dere. Arnesen, han som kjører varene fra tollbua, han har regnet ut at chefen sparer nær på tre tusen kroner ved denne nye metoden sin. Og det er penger det, ser Dere!»

«Ja, ja. Er det så at chefen er i pengeforlegenhet, da er det bra at vi kan hjelpe ham,» sa Ruth. «Men nå er klokken halv to, Jensen. Chefen kan komme fra lunsjen hvert øieblikk. Vil De si til frøken Mørch at hun må komme op fra lageret så snart hun kan og hjelpe mig med å skrive fakturaer. Frøken Tørresen er i banken, og jeg har mange brever å skrive.»

«Jada, jada. Dere henger i Dere, frøken. Han vil nok ikke miste Dere for alt det. De kan jo ikke sprog de andre damene; men frøken Gregersen sier at Dere har for liten lønn. Den forrige stenografen hadde femti mer, hu — —. Dere gjør neimen ikke mange svingene ned på lageret. Frøken Mørch er lur, hu. Det er nok ikke akkurat i embeds medfør, som det heter, at hu stikker ned der, må Dere tru.»

Ruth svarte ikke. Skrivemaskinen var for lenge siden i full gang. Hun hadde skrevet en lang faktura på jernvarer mens Jensen holdt sin tale.

Rottefeller og toalettbøtter, to toms spiker og pumpespiker, kasseroller, stekepanner, melkespann, sauesakser og kubjeller m. m. m. hadde fått sine

priser svart på hvitt og skulde sendes til et landhandleri høit oppe i Gudbrandsdalen, hvor kundene dag efter dag gikk og spurte efter sine bestillinger.

Jensen tok fakturaen. Men før han lukket op døren, sa han stillferdig: «Det er så sant som Dere sa, frøken, at det var verre ikke å ha noget å gjøre. Nei, jeg vet nok hvad jeg gjør, jeg, — mora mi er enke og er ikke rekti fresk, hu vilde nok ta det tungt hvis atte jeg blev satt på bar bakke.»

Ruth svarte uten å vende sig:

«Ja, jeg tenker vi blir her jeg, Jensen. Jeg har ingen mor. Men jeg har en syk far og to brødre som ingenting tjener.»

«Da syns jeg rekti sønd i Dere,» sa Jensen og sendte Ruth et vennlig, medlidende blikk, som hun følte uten å se det. «For det er verre å leve uten en mors omsorg, det trur nå jeg! — —»

Kanskje, tenkte Ruth da hun blev alene. Hun var ikke sikker på hvad der var tyngst: En mor alene uten inntekt eller far alene med inntekt. Nu oplevde hun en tredje mulighet: En syk far uten stilling.

Da mor døde før to år siden efter en gallestensoperasjon, hadde far enda en god stilling som hovedbokholder i et av byens største papirfirmaer. Sorgen over mor gav ham den første knekk. Men arbeidet holdt ham oppe og bevisstheten om at barna trengte ham enda i flere år fremover. Det som hendte halvannet år efter mors død, så ut til å ha gitt ham dødsstøtet.

Far hadde da vært i firmaets tjeneste i fem og tyve år og hadde vel så smått gått og håpet på et lite jubileumsgratiale. Han hadde saktens hatt bruk

for noen hundrelapper etter mors lange sykehusopphold og operasjon og begravelse. Det lå han da måtte opta ved gode venners hjelp, krevet sine regelmessige avdrag og renter, som det var svært nok å skaffe når han hevet sin månedlige lønn.

Da det kom et rekommandert brev på selve fem og tyve års dagen, trodde han i sin store optimisme at det var en check — — hundre kroner, kanskje fem hundre.

Fars øine strålte, og hendene skalv av spenning da han åpnet brevet. Det var en lørdag ved tretiden. Både han og guttene var hjemme da.

Chefene hadde altså villet unne ham den glede å motta utmerkelsen i sitt hjem uten misunnelige kollegers øine omkring sig.

«Det var gentilt,» sa han med lysende øine.

«Å, far, jeg er så spent!» hvisket hun da kontorbudet endelig hadde fått kvittering i den sorte boken, og entrédøren var smelt i efter ham.

Å, men hvad hendte så?

Istedenfor checken, det avlange, hyggelige papir han hadde ventet, lå det et stort ark med begge chefs egenhendige underskrifter.

Brevet var prentet så sterkt i Ruths erindring at hun når som helst kunde huske det utenat. Det var som å rive i et åpent sår å gjenta innholdet. Men hvor titt hadde hun ikke allikevel manet frem de skjebnesvangre linjer:

«Hr. bokholder Nore!

Vi beklager meget å måtte ta det tunge skritt å meddele Dem at Deres arbeide i vårt firma må ophøre fra 31. desember dette år. Vårt firma trenger tilførsel av penger, og vi er så heldige å ha

fått en ny kompanion i hr. Morud sen. på den betingelse at hans sønn overtar bokholderiet og en datter en av stenografstillingene.

Da det dessverre er gått sterkt tilbake med våre inntekter i de siste år, og vi bare på denne måten finner å kunne klare våre forpliktelser, må vi som allerede nevnt avskjedige både Dem og et par av våre andre trofaste og interesserte medarbeidere.

Vi vil samtidig få lov å bevidne Dem vår høiaktelse for hele Deres ferd i de år De har vært i vår tjeneste. Deres store dyktighet og den aldri sviktende interesse og samvittighetsfullhet hvormed De har utført Deres arbeide til enhver tid, vil være oss en garanti for at De snart vil få et nytt virkefelt for Deres arbeidskraft. Vi vedlegger en attest som det vil være oss en glede å supplere muntlig om det behøves.

Dessverre er også utsikten til Deres datters ansettelse som stenograf utelukket, da hr. Morud som nevnt ønsker sin datter anbragt i den eventuelt ledige plass.

Med våre beste ønsker om hell og lykke i fremtiden tegner vi

Ærbødigst

H. Arntsen. H. Lind.»

Det var Ruth som hadde måttet lese den grusomme skrivelse høit. Hun så at faren blev blekere og blekere ettersom hun leste, men hun hadde ikke tenkt sig muligheten av at det vilde ende som det gjorde.

Da det siste støt kom — at der heller ikke var håp for datteren, seg han sammen i stolen, — besvimet.

Hun glemte for en stund det knusende brev og tenkte bare på å få faren frisk.

Lægen som blev hentet, erklærte at han måtte ha ro og ingen sinnsbevegelser.

«Jeg vil heller kalle det en liten lammelse,» sa han. «Slikt kan inntreffe ved en plutselig sorg, især når en er svekket fra før av.»

Da Ruth fortalte ham hvad der var hendt, suk- ket han og rystet på hodet med en beklagende mine og nevnte noget om de vanskelige tider, og at det gjaldt å holde motet oppe.

«Jeg har iallfall såpass mot,» ropte hun i for- tvilelsen, «at jeg skal gå til herrene Arntsen og Lind og fortelle dem hvad de har opnådd med sin hjerte- løshet.»

«Bare gå, De,» opmuntret lægen henne. «Herrene bør få et innblikk i den situasjon de har skapt. Men det vil ikke være Dem til nogen nytte, frøken,» føide han til med et skuldertrekk.

«Jo, jeg må ha avløp for det jeg brenner inne med. De skal få høre sannheten for en gangs skyld, og det vil føles som en stor lindring å få sagt dem det slik at de aldri glemmer det,» hadde hun svart med gråtende stemme.

«Vent iallfall et par dager, — til De blir mer behersket,» var det faderlige råd.

Og hun hadde ventet. Hun fikk sagt sin mening; men den kom roligere og mere dempet enn hun egentlig hadde tenkt og villet. Hun visste ikke da at faren hadde ligget hjemme med foldede hender og bedt om at datteren ikke måtte forløpe sig.

Dette hendte i slutten av september.

Faren kom ikke mer på kontoret, den unge Morud fikk tiltrede sin nye post tre måneder tidligere.

Men Arntsen & Lind betalte allikevel sin avskjedigede bokholder de tre måneders lønn til den 31. desember.

«Dette var da virkelig meget gentilt, ikke sant, Ruth?» sa han med matt stemme, da budet hadde levert checken.

«Jo, overmåte gentilt,» svarte hun med en hånlig grimase. «Vet du hvad det er? Avlat, far. Ikke noget annet. De føler trang til å kjøpe sig sjelefred. Ha, ha, ha! — Nei, den må nok kjøpes dyrere den, mine herrer!» ropte hun med funklende øine.

«Ruth, Ruth!» formante faren. «Hevnen hører Herren til, husk det!»

«Ja, det er min eneste trøst,» svarte hun. «Jeg har sagt til ham der oppe, som likesom skal styre alt, at nu blir det hans sak å hevne oss!»

«Ruth, Ruth, dette er bespottelig tale,» klaget faren borte i sengen, hvor han lå blek og matt med hendene foldet.

Ja, hun visste det var syndig. Hun hadde satt sig på sengekanten og strøket ham over det tynnslitte, gråsprengte håret og bedt ham glemme de heftige ord.

«Men jeg er bare et menneske jeg, ser du, far. Du er en — en engel, du, derfor kan du tilgi. Jeg hverken tilgir eller undskylder, jeg. For jeg hater dem, hater dem av hele mitt fulle hjerte! — Nei, nei, om forladelse!» sa hun plutselig og la sitt kinn mot hans da hun så svetten perle frem på pannen. «Jeg skal være snild for din skyld. Jeg skal iallfall forsøke å tilgi!»

«Nettop,» sa faren mildt. «Forsøk, barn, forsøk! Jeg ber ikke om mere. — Enn om dette er en av de forunderlige og uforståelige veiene Gud har ført

oss inn på — til vårt eget beste, til sjelens evige vel. Hans tanker er ikke våre tanker —»

«Ja, ja,» avbrøt Ruth med et klapp på kinnnet. «Det kan nok være det, far. Men vi har et legeme også! Og guttene er sultne og vokser og sliter klær. Jeg synes Vårherre kunde tenke litt på legemene våre også. De er nu allikevel det synlige av oss, og det som behøver mest så lenge vi er på jorden.»

«Ja, dessverre,» sa faren. «Derfor har vi lett for å glemme vår sjel —»

«Men si mig opriktig, far, kan du undskylde dem?»

«Hm — delvis, delvis. Tidene er ikke lette. Forretningslivet hviler på gyngende grunn, det var sikkert den eneste utvei, sikkert. — De sa jo selv til dig at det var med tungt hjerte —»

Da hadde hun ledd.

«Sa, ja! Vi er meget ulykkelige over å måtte og så videre. Bare talemåter, far, ikke det grand annet. — Vel, la gå at det var en grei utvei for firmaet. Men hvis de hadde eid en smule samvittighet og en gnist av menneskelige følelser, for ikke å si noget så sentimentalt som hjertelag, for sine medmennesker, vilde de avvist enhver tanke på å benytte sig av denne sjofle lettelse for forretningen.»

Da hun så at faren hadde lukket øinene, tidde hun plutselig stille. Hun hadde igjen glemt doktorens alvorlige påminnelse: Ingen unødige sinnsbevegelser.

Å, hvor tankeløs jeg var, tenkte hun. Som om ikke far hadde nok allikevel! Det var sikkert ikke så lett for ham å tilgi og undskylde, som han vilde få oss til å tro.

Hun burde heller hjulpet ham den første tiden og vært glad og fornøid over at han kom sig, istedenfor å gå der som en furie og egge ham til å hate og fordømme — —

Siden hadde hun ikke snakket med faren om sitt hat. Men imellem følte hun det som en mørk skygge som stadig fulgte henne og formørket alle de lyse, glade stunder.

Nu når ferien stod for døren, var det især vanskelig å forsone sig med skjebnen. Før — i alle de år hun kunde huske tilbake — hadde far fått sin ferie straks skolen blev fri. Da hadde mor pakket deres saker i koffertene og kasser, og allesammen gikk og snakket om herlighetene på landet, fantaserte kanskje en del også og glemte alle de små ubehageligheter i form av knirkende, hårde senger, nesvise fluer, myggestikk med kløe utover natten og knapt om vann hvis det blev tørke. Hvis det var en regnfull sommer, kunde det hende guttene kjedet sig og ertet hverandre for ingenting, eller mors reumatisme meldte sig i ben og armer. Men kom så solen en morgen og hadde tørret gresset ute på onkels store gårdstun, var hele tilværelsen med ett forvandlet.

Men iår!

Riktignok kunde far ta så lang ferie han ønsket, men når han ikke tjente noget? — Ja, for de par revisorpostene strakk jo ikke langt. Det blev akkurat til husleien det, nitti kroner for tre værelser, pikeværelse og kjøkken.

Nu leide de bort stuen, hvor det var mest sol, fordi den lå heldigst til, like ved entréen, og fikk femti for den. Før pikeværelset fikk de tyve kroner og trappevask. Det var en god hjelp. Og beg-

ge guttene hadde fått friplass, Leif i middelskolen og Per i annet gymnasium. Bøker hadde de også måttet be om — — stakkar.

De grinte for det, men hun hadde holdt et overbevisende foredrag for dem om hvem kommunen egentlig var. Det er vi det, gutter, sa hun. Det er fars skatt op igjennem alle årene som betaler skolen og bøkene og lærerne. Lenge før far fikk oss, betalte han de pengene til kommunen, skatten altså. Nu er det all right at vi får litt igjen av alt det han satte inn i den banken.

Da hadde det plutselig lysnet litt i Pers forgrinte fjes.

«Søren, det har jeg neimen ikke tenkt på, gett,» sa han og slo i bordet. «Jeg søker om bøker jeg, Leif! Det er jo far som betaler det alt sammen.»

Og dermed var Leif også blitt overbevist om at det visst ikke var nogen større skandale.

Så var de pengene også spart. Piken blev naturligvis sagt op straks far mistet sin post. Ruth blev da både enepike og husmor. Efter morgenstellet gikk hun på stenografikursus og kom hjem så tidlig at hun hadde middagen ferdig til far kom halv fem.

Guttene fikk nogen smørbrød og kakao for å stagge sulten, og var de riktig snilde og spratt fort op av en god stol når hun bad dem om en håndrekning eller om å gå ærend, vanket det en remse kokesjokolade ekstra.

De hjalp til med middagsopvasken og var som regel snilde. Naturligvis sukket de av og til og mumlet om kvinnfolkarbeide og slaveri. Men da hjalp det så merkelig fort hvis Ruth bare kom med den lille bemerkning: Hvad vilde dere si om vi også mistet far? —

Da faren blev såpass kjekk at han kunde arbeide, hjalp nogen venner ham til et par revisorstillinger. «Foreløbig.» sa de.

Men både Ruth og han selv var klar over at det var liten chance for en mann i femtiårs-alderen med svekket helbred. Lægen kunde jo ikke med sin beste vilje gi ham en førsteklasses helbredsattest. Og om han hadde villet overse nervøsitet og hjerteuroligheter, vilde ikke Nore selv ha brukt en slik attest.

På det nye året gikk han allikevel hver dag til byen med et svakt håp. Men overalt var det yngre hender ute, og de grep raskere til. De kunde jo avspises med en minimal begynnergasje, og selv om øvelsen manglet, var de lærvillige og elastiske, de kunde lettere formes efter chefens mønster. «Stikk innom imorgen eller iovermorgen,» var det sedvanlige, og chefen selv lukket ham ut med et elskverdige bukk og smil.

— — —

Så fikk Ruth sin første post, et hundre og femti kroner måneden. Den dagen blev det jubel hjemme. Faren gråt gledesårer, Ruth lo næsten hysterisk, guttene plystret de siste slagere, og hele tilværelsen syntes med ett å bli lysere — nogen uker.

Men da begynte Ruth å føle sig trett. Å skulle lage middagsmaten efter klokken halv fem falt i lengden litt anstrengende, selv om viljen til å spare var ubegrenset.

Så blev det ordnet slik at hun gjorde den viktigste delen av middagen ferdig aftenen før, og da var det bare å koke poteter og dekke bordet for Leif og Per. Og det rare var at guttene viste sig

å være mange ganger flinkere enn hun og faren hadde kunnet tenke sig.

De fant det morsommere å gå der alene og rote og skalte og valte i de timene enn å ha søsteren hengende over sig. Det hendte at de svabbet over gulvet i dagligstuen og entréen med langkost, og endog fant støvekluten frem og tørret det mest synlige av buffeten.

Men da de hadde drevet på med dette et par måneders tid, viste det sig at Pers karakter i tysk og engelsk var elendigere enn nogen gang før.

«Per, du burde skamme dig!» skjente Ruth. «Nogen i tysk skriftlig da, gutt. Det er jo bare å pugge kraftig det, og det har aldri vært noget iveien med hukommelsen din.»

«Jeg rekker det ikke,» sa Per mutt. «Jeg kan jo ikke begynne å lese før efter halv seks, og da er jeg så trett atte —»

Da fant Ruth på å leie pikeværelset billigere ut — til en som var villig til å ta opvasken hver aften foruten trappevask. Hun var heldig og fikk en eldre landspike som gikk i storvask hver dag, men var hjemme ved syv-tiden. Hun het Pauline og var et sterkt og pålitelig menneske med gode kastanjebrune øine i et rødmusset, trillrundt ansikt. Hun gjorde Ruth mange tjenester og lettet henne for en hel del av de små byrder som så lett kan slite på humøret: Sjøppelbøtten på gangen tømtes i all stillhet, aluminiumskjelene stod stadig skinnende blanke, og messingstangen og kranen over vasken var ikke lenger matte eller grønnlige som før.

«Å, Pauline, De må bli her bestandig!» sa Ruth en dag. «Jeg vet De gjør altfor meget, men det

er vidunderlig å ha det så rent og pent her ute på kjøkkenet.»

«Jeg har slik slag å gjøre, jeg,» mente Pauline og knep de brune øinene igjen med et smil. «Og herefter skal jeg gjøre den losjerendes værelse i orden før jeg går om morgenen. Det har bare vært dovenskap av mig at jeg ikke har stått op før. Dere har nok med å få dere mat og være i pussen, så lang vei som Dere har.»

Ruth hadde protestert; men dagen efter var det full orden på departementssekretær Haakonstads værelse da Ruth kiket der inn ved halvni-tiden. Haakonstad var morgenfugl og var oppe syv hver morgen. Klokken åtte gikk han plystrende nedover trappene og tok sig en tur gjennom Frognerparken, ned Nobels gate og til Bygdø Allé, hvor han inntok sin frokost i en liten hyggelig kafé, som hadde til spesialitet å stelle billig og godt for ungarer som ikke fikk frokost hos sine vertsfolk.

«Vi er så heldige med våre losjerende,» sa Ruth til faren. «De svever om oss i passelig avstand som gode ånder begge to og gir oss aldri følelsen av å ha fremmede i huset.»

«Ja, ja,» sa faren med et lett sukk. «Men du savner nok stuen. Vi kan ikke som før be dine venninner til oss og gjøre det litt hyggelig.»

«Å, blås i venninnene,» sa Ruth i en sorgløs tone. «Jeg har neimen ikke tid til å hygge for dem, og ikke savner jeg dem særlig heller. Vi er kommet altfor langt fra hverandre siden vi sluttet i gymnasiet. Interessene er blitt så forskjellige nu, far.»

Faren hadde sett så granskende på henne den gangen.

«Men vennene da?» kom det en stund efter.

Ruth ergret sig siden over at den dumme rødmen hadde fått lov å bre sig slik over ansikt og hals som den faktisk gjorde ved det lille forsiktige spørsmålet fra faren.

«Venner?» svarte hun. «Du mener dem fra gymnasiet? De to-tre som det var noget ved, er reist sin vei — til utlandet. Ute av øie, ute av sinn,» hadde hun sagt med en liten likegyldig latter.

Når hun satt her og tenkte sig sannferdig om, måtte hun innrømme for sig selv at var det nogen hun kunde ønske sig en prat med en gang imellem, var det nettop nogen av de greie guttene som gikk i klassene over henne — på latinlinjen. — Eller rettere sagt én av dem.

Det blev en kort pause i klimpringen da Ruth kom så langt i sine betraktninger. Hun så ut gjennom vinduet med et langt, drømmende blick og lot hendene et øieblick hvile i fanget.

Det var nettop en dag som denne for to år siden. Hun hadde byttet den falmete russeluen med studenterluen nede i Aulaen. Det hadde vært et festlig leven foran trappen da stokker og luer fløi gjennom luften, og taler og sang og hurrarop runget gjennom luften tross silregnet.

Men nettop idet de kom marsjerende nedover den brede trappen med duskeluene på, skinte solen.

På hjørnet av Drammensveien og Karl Johan stod han da de marsjerte opover. Han vinket til henne og ropte: «Hallo, Ruth, gratulerer!» Han var den første som gratulerte henne med duskeluene.

Nogen dager senere reiste han fra byen, først på fottur i Jotunheimen, derefter en tur til Paris, så til Stettin, hvor han skulde arbeide ved et skibs-

byggeri om vinteren. Han sendte henne nogen prospektkort det første året, det var alt.

«Se og kom dig ut. Det er ikke noget for dig å bli liggende og plaske i den andedammen, du som er så full av utferdslengsel og arbeidsiver», stod det på siste kort. Det hadde hun ikke svart på.

Og så blev det slutt. Hun likte ikke den skittviktige tonen. Eller kanskje det var det at hun ikke vilde bli forstyrret i sine vante folder. — —

Siste vinter begynte han på høiskolen i Trondhjem. Han skulde jo bli ingeniør.

«Ute av øie, ute av sinn,» sa Ruth halvhøit mens hun rettet sig med et energisk rykk for å ta fatt på et av brevene.

Da hun leste det igjennem, opdaget hun at hun hadde skrevet Hr. Sigurd Balke, Dombås, istedenfor Ole Balke. Det straffer sig nok å sløse bort tiden med å repetere fortiden, tenkte hun og skyndte sig å putte arket i ovnen før frøken Mørch kom.

«Jeg liker det slett ikke,» sa Nore, og øinene så så hjelpeløst på Ruth. «Men det er vel ingen annen måte å ordne sig på?»

Han sendte spørsmålet ut i luften, og det blev liggende der en stund og syngte inn i ørene på alle fire. Plutselig for Per op. Han veltet stolen han hadde sittet på, men lot den ligge uten å bry sig om søsterens bebreidende blick. Hun så jo hvor faren skvatt høit ved Pers voldsomhet.

«Jeg vet noget liddelig lurt!» sa han i en tone som han selv fant svært dempet og forsiktig.

«Frem med det da!» gryntet Leif, «så skal vi avgjøre hvor dypt lurheten din stikker.»

Pers øine tindret som to stjerner.

«Ruth kan passe en villa i ferien, så får hun bo gratis i god luft. Jeg har lest nogen sånne avertisementer, nemlig.»

«Jaså, har du det, nemlig,» sa broren med sitt ironiske smil. «Og så skulde hun ha en ladd revolver liggende på nattbordet og ha alle de viktigste telefonnumrene opskrevet på veggen ved telefonen — brand, politi, lægevakt? Jo da, den var lur den, lille gutt!»

«Ikke vær fullt så viktig du, Leif,» sa Ruth om litt. «Idéen er ganske bra den, Per. Glimrende, synes jeg!»

Ruth satt med haken støttet i hendene. Hun

så mysende frem for sig og lot til å fordype sig i Pers forslag.

«Aldri i verden,» falt faren rolig inn. «Den luften nogen meter ovenfor byen kunde bli temmelig dyr for oss. Jeg vilde leve i stadig angst for at noget skulde hende dig og — ja, hvad mener du selv om å bo mutters alene slik i et tomt hus?»

«Spennende, interessant, en opplevelse,» mumlet Ruth med lysende øine.

«Det ser ut som du alt er der,» mente Leif. «Du sitter visst og drømmer om en vidunderlig villa med verandaer og utsikt over fjorden og granskauen rett ved. Huff a mig, så nifs den skauen er om kvelden, Ruth. Det ligger nogen fæle slusker på lur for å bryte inn når du slukker lyset!»

Leif skuttet sig og gikk bort og rusket i søsterteren, som fremdeles satt og myste inn i en annen verden uten å si noget.

«Du kan avvertere,» sa Per. Han var stolt over at hans forslag i den grad hadde fanget den store søsters interesse.

Da reiste hun sig med et rykk, som for å rive sig løs fra forbudne tanker.

«Ånei, dere. Det er nok altfor risikabelt — for villaens eier altså. De vil ha menn til slikt, ektepar helst,» sukket hun. «Men jeg kan ta oover riktig ofte, eller jeg reiser ut til Bygdø eller Hovedøen. Gid, her er jo en masse vidunderlige steder å ty til i sommervarmen. Bare ikke bry dere om mig! Jeg får det så bra så — — når jeg bare vet at dere har det godt.»

«Du gruer ikke for å ligge h e r alene?» spurte faren forsiktig.

Ruth lo.

«Kjære dig, far. Pauline er her jo, og her bor en masse andre mennesker i huset. Jeg er da ikke alene vel? Og så i fjerde etasje! Innbruddstyvne gidder ikke gå så mange trapper. Og jeg lar lyset brenne i entréen døgnet rundt. Jeg er ikke det grand nervøs sånn, vet du, far. Jeg sover som en sten hele natten. Og jeg skal skrive til dere to ganger i uken og rapportere alt —»

«Ja, ja,» avbrøt faren med et smil. «Men du skal ånde i denne støvete, bakteriefylte luften mens vi — —»

Han strøk noget vått fra øinene og rystet på hodet.

«Hvis jeg var svakelig og så elendig ut, kunde du ha grunn til å ynke mig,» sa Ruth med et freidig smil. «Men jeg som er så sprutfrisk! Jeg tror heller jeg kommer til å engste mig for dere — at ikke Per er forsiktig når han bader, at far glemmer å gå langsomt opover gutua, og at Leif flyr sent og tidlig med det avskyelige geværet til onkel Even.»

«Å,» sa Per tørt. «Vi har nå tante Karen da! Hun pleier ikke akkurat å lukke igjen øinene når det er noget hun vil se!»

«Ikke munnen heller!» sa Leif med en gjesp. Men tonefallet fortalte at det som kom fra den samme tante Karens munn slett ikke var ubehagelige ting.

«Tante Karen er fryktelig grei, hun,» sa Ruth varmt.

«Jada, jada. Jeg sier ikke noget annet jeg heller,» mente Leif. «Men jeg mener du kan være trygg både for lillegutten din og for far når de er under hennes argusøine.»

«Leifepåsan da?» sa Per hånlig og gav broren en dult i siden.

«Å, han er voksen, han,» svarte Leif og strakte sig i sin fulle lengde med et overlegent smil. — «Hadde jeg bare kunnet stenografere, vilde jeg tilbudt den grinebiteren din å vikariere for dig en fjorten dagers tid, Ruth!» kom det litt efter.

«Tusen takk, du,» sa søsteren blidt. «Men tenk, jeg tror ikke jeg vilde! Du ser så forlest ut nu, Leif, du trenger nok ferien din uavkortet. Og dessuten er jeg redd for at du ikke vilde finne dig i —» hun stanset plutselig og blev sprutrød. Hun hadde forsnakket sig.

«Hvad for noget?»

«Nei, ikke noget videre. Han kan være noget bøs imellem, vet du, og det vilde du kanskje ha vanskelig for å tåle.»

«Men du tåler det?»

Ruth smilte beroligende.

«Puh, en er nødt til å finne sig i nogen ubehageligheter, Leif.»

«Nogen? Jeg synes ikke det er annet, jeg. Ikke én dags ferie da, gett. Det er så lumpent og lusete og knuslete og elendig sjofelt at jeg mangler ord altså!»

Ruth lo hjertelig.

«Tenk, jeg synes du finner en masse nydelige ord jeg, Leif. Men nu er klokken snart halv elleve. Det er vel best vi køier. Dere skal tidlig op imorgen.»

Men ingen gjorde mine til å reise sig. Faren blev liggende på divanen, som var Ruths seng, med hendene under nakken, og guttene rørte sig ikke de heller.

«Det er jo den siste kvelden,» sa Per stille.

— — —

Aftenen efter var Ruth alene i leiligheten. Jovisst

var det øde og tomt; men hun hadde ikke tenkt at det skulde føles så knugende stilt.

Egentlig hadde hun gledet sig til å bli helt alene engang. Ingen å ta hensyn til, ingen å varte op, bare sig selv alene. Ingen forstyrrelse på nogen kant, ingen som gikk og rotet utover når hun hadde ryddet op. Aviser og blader og skolebøker var alltid å finne alle andre steder enn der hvor de skulde være.

Hun hadde ofte vært irritabel over guttenes slurv. Nu lå alt på plass, ikke en sofapute var flyttet på siden idag morges, og avisene lå i mønstergyldig orden, den ene ovenpå den andre. Men huff, hvor knugende her var!

Nei, dette orket hun ikke en hel sommer. Hun måtte finne på en avveksling. Hadde enda den stillferdige leieboeren vært der inne bak de dobbelte dørene. Han kunde iallfall hostet et par ganger eller plýstret eller vendt avisene. Men han var også reist bort. Han hadde fått permisjon i tre måneder og var reist til Tyskland. Flott fyr altså, som lot værelset stå der for full leie. Nåja, det kom vel med, han betalte forskudd da han reiste, og de pengene skaffet guttene nye, grå sommerdresser.

— — Tidlig neste morgen, før Ruth enda hadde spist frokost, ringte det sterkt og vedholdende på entrédøren. Det var ingeniøren i annen etasje, Helsing, som kom for å spørre om Nore vilde bo i onkelens villa på Vettakollen en måned, mens familien var i Frankrike. Han hadde selv lovet å bo der, men nettopp nu var der kommet brev nordenfra at hans mor var blitt alvorlig syk, og nu måtte han reise nordover straks. Han hadde hørt Nore si at iår blev det visst ikke noget av å komme på

landet. — — Han stod ganske forlegen i døren og var tydelig redd for å si noget som kunde virke sårende.

Da Ruth fortalte at faren og guttene var reist, undslapp det ham et ergerlig «Søren også da — — Nå sitter jeg fint i det! — Min onkel reiser i formiddag og stoler fullt og fast på at jeg blir boende der. — Nei, min kone blir med mig,» fortalte han videre da Ruth slo på at fruene kunde bo der oppe alene til han kom tilbake. «Og hun vil helst bli boende nordpå i hele ferien. Der har vi jo begge vår familie. Nu tar jeg nemlig ferie i juli istedenfor august.» — — Plutselig lyste det op i det skuffede ansikt. «Men De selv da, frøken Nore? Vil De bo der?»

«Vær så god, kom inn,» sa Ruth og så på klokken. «Jeg er nødt til å ha litt mat før jeg går. Men kan De ikke fortelle mig hvad der fordres — mens jeg spiser. Har De forresten fullmakt til å engagere en annen?»

Det var det ingen vanskeligheter med, mente han. Advokat Linge likte aldri å la villaen stå ubeboet når han var borte om sommeren. Han syntes det var tryggest at nogen var der av og til.

Vedkommende skulde på ingen måte agere politi eller brandvakt og hadde ikke spor av ansvar for eventuelle innbruddstyver, ildebrand eller annen ulykke. Hele bryderiet bestod i at hun åpnet og lukket noen vinduer hver dag, vannet blomstene i salongen og spisestuen og et par av bedene i haven, spesielt rosene. Til gjengjeld fikk hun én liter nysilt melk hver dag klokken seks og klippekort til trikken for juli måned. Soveværelset han og fruene skulde benytte, lå mot sydøst i annen etasje

og hadde en liten koselig veranda hvorfra der var en herlig utsikt over fjorden.

«Der er seng og divan, De kan gjerne få en venninne med Dem hvis De synes det blir for ensomt. Og der er to trikkekort. De kan reise op og ned to ganger daglig om De vil. — — Men nogen betaling kan jeg dessverre ikke love Dem,» sluttet han med et spent, spørrende blick på Ruth, som nu var ferdig med sin enkle frokost.

«Betaling!» Ruth smilte. «Tenk å få bo så landlig da — have og granskog. Jeg vil fryktelig gjerne, jeg, hvis De kan garantere at hverken De eller jeg får ubehageligheter av advokaten.»

«Gud velsigne Dem!» ropte ingeniøren og grep Ruths hender. «De aner ikke hvor glad De gjør mig. Vi kan jo ikke spørre hvem som helst, forstår De nok. Dem og Deres familie kjenner vi jo og vet at De ikke vil trekke tvilsomme individer til huset. — Jeg skriver eller ringer til min onkel, og forteller altsammen. Her er trikkekortene, og her er nøklene, den lille til hoveddøren, den store til kjøkkendøren. Får vi tid, følger vi Dem op i eftermiddag, men jeg er redd vi ikke rekker det. Farvel så lenge. I hvert fall kommer min kone eller jeg her ned før vi reiser og snakker nærmere med Dem.»

«Hvad heter villaen?» ropte Ruth nedover trappen.

«Å, det er sant! — Høgset. Den er brunmalt med hvite vinduskarmer!» ropte han tilbake. «Og hør her: De må ta alle jordbærene som blir modne mens De er der. Ellers står de bare og råtner.»

Villa Høgset bar sitt navn med full rett. Den lå så høit og fritt at ingenting stengte for utsikten mot syd og øst. Mot vest stod granskogen tett inn til haven. Mot nord gikk landeveien.

Da Ruth ved syv-tiden stanset utenfor den hvitmalte haveport, satte hun håndkofferten fra sig og så sig om med bankende hjerte. Den nærmeste nabovillaen lå på den andre siden av kjøreveien. Høgset måtte stenge for utsikten der oppe, og haven tok imot alt landeveistøvet.

Min ligger tusen ganger penere, slo hun fast. Haven sluttet på en bratt fjellknaus, og nedenfor var jorder og skogkratt. Hovedinngangen var fra en gressbevokset sidevei mellom to hvite havegjerder og ikke fra landeveien. Men der var bredt nok for en bil, og en rakk å få støvet av skoene mens en gikk de skrittene fra landeveien gjennom gresset.

Nettop på denne siden må inngangen være ja, tenkte hun. Hvor fornuftig at alt er stengt mot landeveien. Kjøkkeninngangen var altså på vestsiden — mot den farlige granskogen, hvor Leifs tyvepakk holdt til. Men det var bare denne ene inngang utenfra.

Nabovillaen mot øst lå i en bakkeskråning, så bare en del av øverste etasje var synlig. Men ingen av nabovillaene lå lenger unda enn at en kraftig

hojing vilde bli hørt — — om noget skulde hende, tenkte hun med en lett gysen, men smilte i det samme.

Pytt, hvad skulde det vel hende, her var jo så fredelig og vakkert. Hun så blomster i vinduene bak de nydelige gardiner, og hun følte det som om blomstene var de levende vesener der inne som ventet henne og trengte henne og nikket sitt hjertelige velkommen.

Det var især en blomstrende lyserød begonia i messingpotte i det brede vinduet mot øst. Den smilte likesom mot henne og bad henne skynde sig å komme og ta villaen i besiddelse.

Men først vilde hun gå ned og hilse på blomstene i de bed som skulde vannes. De kunde bli sjalu hvis hun overså dem. Hun trengte å ha venner utendørs også.

Nedenfor verandaen var et stort, firkantet bed, fylt med en overdådighet av roser. De lyseste gule med et svakt skjær av rødt, blekrøde og dyprøde; små bristeferdige knopper og halvt utsprungne, svulmende og fullt ferdige som allerede gav de duftende blad tilbake til jorden igjen.

Roser, roser, hvasket Ruth og blev stående og suge duften i sig. Det fantes ikke deiligere blomster, hun elsket dem over alle de andre. I kanten av det store bed strålte stemorsblomster i de skjønneste fløielsfarver, på begge sider av verandatrappen, som var midt på huset, vokste aurikler og forglemmigei og bregner, og villvinen klatret oppover veggen og rammet vinduene inn.

På verandaen stod makelige kurvstoler og bord med duk på. Markisen var halvveis nede.

Ruth begynte å tvile på om hun var kommet

til den rette villa. Dette lignet ikke et tomt, forlatt hus. Hvert øieblikk ventet hun å få se ansikter titte frem bak gardinene eller verandadøren gå op, og en stemme rope: «Hei, De! Hva gjør De her?»

Hun tok en runde nedover mot kjøkkenhaven og hilste jordbærplantene med et smil. Det var blomster og mange kart alt. Gulerotgresset struttet av velvære i den sprukne, tørre jord. Hun bestemte sig straks til å tynne dem en av de første aftener. De stod jo i buntevis, stakkar.

Tante Karen hadde mere enn en gang vist henne hvordan den operasjonen skulde gå for sig, og holdt lange taler om hvor galt det var å la dem stå der og slåss om plassen. Luking trengte de også fra de var små og spede. Løvetannen og vassarven tok snart kraften og saften fra de små stakkarne.

Bare det ikke alt var for sent. Hun måtte iallfall fare varsomt frem og dekke hullene godt til.

Der var også reddiker og persille og sukkererter og en seng som visst skulde bety rødbeter.

De måtte nok vannes allesammen, skulde det bli nogen greie på dem til advokaten kom hjem.

Kjære, der stod jo en ordentlig springvannskran, kanskje det også lå en slange under verandatrappen. Du verden hvor moro dette skulde bli! Hun fikk det travelt hver eneste kveld hvis det ikke kom regn snart. Stikkelsbærene og ripsen og frukttrærne var de eneste som kunde klare sig uten å vannes. Men at ikke Helsing hadde nevnt å vanne kjøkkenhaven, var vel bare en forglemmelse.

Da hun gikk opover gjennom haven, følte hun allerede noget av en eiers interesse og omsorg for den og bestemte sig til å stå tidlig op neste morgen

for å gi kjøkkenhaven en liten dusj før hun drog nedover.

Da hun stakk nøkkelen inn i låsen og dreiet rundt, banket hjertet i vill galopp.

Advokat Linge stod det på porselensplaten. Så det var riktig nok. Men allikevel — å gå inn i et fremmed hus uten å ane hvordan det så ut, var så vidunderlig spennende at hun hadde vondt for å tro det var henne selv som stod der lys levende.

«Joda, det er mig — Ruth Nore,» sa hun høit. «Her er jeg, villa Høgset! Ta pent imot mig og ikke finn på nogen lurerier, så skal vi nok bli gode venner. — Gid, hvor her er bedårende!» fortsatte hun i samme høie fistel. Det hjalp så deilig å høre sin egen stemme.

Først en liten forgang og så selve hallen med teppebelagte trappetrin til annen etasje.

«Vi går til høire først,» sa hun høit.

«Vær så god, frøken Nore, gjør som De er hjemme. Dette er altså spisestuen.»

«Jo takk, den klarer sig for mig,» lo hun.

Løper på bordet og en masse rødgule roser i en sort keramikk-krukke. Hun bøide sig over blomstene og berørte dem lett med lebene.

«Goddag, goddag, her er jeg altså! Og der er du min kjære venninne som smilte så elskelig gjennem vinduet. Du er enda penere på nært hold. Men du trenger vann, jorden din er tørr.»

Ruth tok begoniaen i messingpotten i begge hender og bar den ut i kjøkkenet.

Med et raskt blikk konstaterte hun at kjøkkenveggene trengte maling, og at linoleumen var nokså slitt foran kjøkkenbenken og vasken. Denne opdagelse gav henne rent ubevisst en mere hjemlig

følelse. De var almindelige mennesker altså, og det var en viss grense for hvor langt pengene strakk til. Men rent og hyggelig var det — nyrullede håndklær med skarpe bretter hang ved vasken.

Men hvad var det? Det lå en konvolutt på benken.

Til ingeniør Helsing stod det utenpå. Den var åpen. Det måtte vel være en beskjed angående hans opphold, og da var den jo til henne.

Hun tok brevet ut og leste:

«Kjære Hjalmar!

Atter takk fordi du — og din kone senere — vil være det menneskelige moment her mens vi er bortreist. Gjør nu som du er hjemme og ta i full besiddelse alle de goder som tiltaler dig. I spiskammeret vil du finne tre flasker rabarbravin og nogen halve pils og «Farris». Skål, Hjalmar! Jeg håper det blir så varmt at det vil smake på verandaen! Skinken i lerretsposen under taket må du forbarme dig over. Jo mere du spiser, jo bedre. Vi har en ny ubeskåret til vi kommer tilbake. Honningen i det gule spannet må du også kverke, (som Rolf sier) og la ikke kakene i den blå, runde boksen ligge der og mugne. Smøret i den hollandske krukken er ganske bra, spis det er du snild, før det blir harskt. Hvis brødet i boksen på kjøkkenbenken er for hårdt for dine tenner, må du bare la det gå i skylledunken, som står på nordsiden bak kjøkkentrappen. Hvis du vilde forbarme dig over resten av potetene i kjelleren — når fruene overtar midagsstellet — vil vi være takknemlig. Når vi arriverer, er det formodentlig nye poteter å få. Det står et lite glass jordbærsyltetøi på øverste hylle til

venstre. Vel bekomme! Og vilde du så engang imellem dynke de spede planter som jeg nevnte, er det alt som pålegges dig. Jeg sa vel at dere måtte plukke de jordbær som modnes og fortære dem med god appetitt.

Kos dere på verandaen med vin og kaker og sett høttaleren på i hallen, så er det ikke så verst å leve her oppe allikevel. Au revoir!

Din gamle

tante og onkel.»

«Å — å — å,» var det eneste Ruth kunde si mens hun la brevet inn i konvolutten. Dette måtte gjemmes som et dyrebart klenodium. Det var jo skjøte på huset og alle herlighetene i en hel måned.

Alt det gode i spiskammeret fikk være så lenge. Hun måtte videre. Men begoniaen måtte ha vann først. Hun gikk samme vei tilbake.

På venstre side av hallen lå salongen med vindu mot øst og syd. Flyglet i det ene stod opslått med noter på stativet. Hun slo an noen akkorder og nynnet til. Det var akkurat et halvt år siden hun hadde spilt. Pianoet blev solgt like over nyttår for å skaffe penger til doktor og medisin med mere.

Hun blev sittende og spille, løsrevne strofer av sanger og et par av sine yndlingsstykker. Å — dette var allikevel deiligere enn både jordbærene og alt det andre gode i spiskammeret. Hun hadde ikke tenkt så langt som til piano engang, og her stod et Bechstein flygel — —.

Fra salongen førte dør ut til verandaen. Hun låste op og gikk ut og satte sig i en av kurvstolene.

«Ja, undskyld,» sa hun med en liten kurrende latter, «men jeg har lov til å sitte her, jeg!»

Det forekom henne at den ene av kurvstolene så på henne med et kritisk, koldt blikk. Det var noget i den blomstrede kretong som hadde form av et øie og en nese i profil.

«Hvem er du?» sa ansiktet. Og da måtte hun jo svare.

«Jeg vil ta dere inn hver aften,» sa hun videre. «Det er ikke trygt å la sånne pene stoler stå her ute. — Nei da, jeg er ikke redd. Men hunder og katter kunde kanskje like å sove her, og det vil vi ikke vite noget av. Vil vi vel? Jeg tenker vi kan ta dere straks, jeg, for jeg har tenkt å legge mig når jeg er ferdig med inspeksjonen. Men først vil jeg spille litt, og da kunde det hende at jeg glemte dere.»

Ved siden av salongen med vinduer mot vest og syd lå det koseligste værelse. Det var en blanding av dagligstue og bibliotek. Den ene veggen var dekket av åpne reoler fra gulv til tak.

Ruth trakk ut en bok her og der, og øinene strålte ved å lese titlene på bøker som det lenge hadde vært hennes ønske å eie. Skrivebord med telefon, foran peisen makelige, stoppede stoler som så ut til å være godt brukt. Ermlenene bar merker efter menneskehender, og nettop det gjorde hele værelset mere levende enn de øvrige rum, hvor alt var mere stivt og nytt.

Her skulde flyglet stått, tenkte hun. Her inne snakker de sammen. Her ligger enda noget igjen i luften av samtalene. De har sikkert mange interesser. Tidsskrifter og ukeblader og motejournaler lå i hyggelig uorden på et rundt bord foran peisen. Der pleide de drikke kaffe, — teppet var litt slitt efter benene som hadde strakt sig frem mot varmen.

Det var ikke vanskelig å finne det soveværelset som var bestemt for Helsings. Døren stod åpen til dette rummet, mens de andre dører var låst.

«Jatakk,» sa Ruth høit og gjorde et lite kniks, idet hun gikk over terskelen. «Akkurat slik vil jeg ha det, ja, — både seng og divan, så jeg slipper å hvile middag i sengen. Balkong også? Bravo!»

Akk, her var enda vidunderligere utsikt enn nede. Men denne stolen skulde få lov å bli stående. Det var torvtak over balkongen. Selv om det kom en liten regnskur, kunde hun sitte lunt her med en av de gode bøkene.

Å, om far kunde se henne nu — og guttene.

Hun syntes hun hørte Pers «svinaktig kjekt og liddelig flott da, gett» — og så Leifs begeistring i hver mine og bevegelse når han lot som det alt-sammen var hans eiendom.

Fra soveværelset førte en dør inn til badet — alt i blått og hvitt.

Rått schtilig altså, vilde frøken Mørch sagt. W. C. på gangen utenfor.

Se så, nu kunde hun kanskje gå ned i kjøkkenet og smake på syltetøiet og kakene. Hun hadde ikke lenger den nervøse trang til å høre sin egen stemme nu.

Alle ting så så vennlig og kjent på henne da hun gikk ned igjen og nikket til det alt-sammen. Selv den høitidelige prestemann i glass og ramme inne i salongen over flyglet hadde et gjenkjennende smil å gi henne i forbifarten.

Melkespannet stod på kjøkkentrappen som Helsing hadde sagt. Hun vilde passe på når budet kom og få en liten prat, så hadde hun da et levende vesen å se hen til.

Hun var inne i spisestuen for å hente et glass og en teskje da det ringte i telefonen. Blodet strømmet til hjertet i ett nu. Hun stanset med et lite skrik og kunde ikke røre sig på flere sekunder. Der ringte det igjen og igjen.

«Tøv,» sa hun høit og skarpt. «Det er jo bare telefonen og ingen mennesker der inne,» og gikk med faste skritt gjennom hallen og salongen til biblioteket, hvor det fremdeles kimte.

«Ja!»

«Er det hos advokat Linge?» sa en lys guttstemme.

«Ja, men de er bortreist,» svarte Ruth med en lett skjelven.

«Er det piken jeg taler med?»

«M — nei — det er — det er bare en dame som bor her mens —» Plutselig stanset hun. Det fór en anelse gjennom henne. Sett at det var en tyv som vilde sonde terreng, at han vilde forvise sig om villaen var tom eller ikke. «Hvem taler jeg med?» spurte hun, og nu var stemmen fast og sikker.

«Hm. Ja, det vil De nok gjerne vite, frøken,» lo det i telefonen. «Men når De er så hemmelighetsfull, vil jeg også være det! — De er ung, ikke sant? Svært ung, hvad? Jeg hørte det på stemmen!»

«Jo da, jeg er ung. Jeg er bare litt over tredve,» sa Ruth og gjorde stemmen riktig dyp. «Men jeg er sikker på at De er altfor grønn for mig. Far vel!»

Hun slo sig ned i nærmeste stol og la hendene mot de bankende tinner.

«Dumme fe,» mumlet hun. «Nu kan du ha det så godt! Hvorfor sa jeg at de var bortreist før han presenterte sig?»

Da ringte det på nytt. Ruth ventet med å ta mikrofonen til hun var blitt roligere og ropte så med freidig stemme:

«Hallo! Advokat Linge!»

«Kan jeg få tale med fru?»

Det var den samme lyse stemmen, hun tvilte ikke et sekund, selv om han la an på å snakke mere mandig nu.

«Hvem taler jeg med?» spurte Ruth. «Fruen er optatt for øieblikket.»

«Advokaten også?»

«Advokaten også, ja — — for uopdragne folk som ikke først presenterer sig,» sa Ruth med sin aller skarpeste stemme og la mikrofonen på igjen.

Fem minutter efter ringte det for tredje gang. Men da løftet hun mikrofonen av og lot den bli liggende på bordet mens hun gikk ut i kjøkkenet for å få sig litt aftensmat.

Da hun hadde pakket op kofferten og hengt kjolene på plass, var klokken bare halv ni, og det var lyst som midt på dagen. Det gikk ikke an å krype i seng enda, selv om hun gikk omkring og gjespet av spenning og nervøsitet. Hun skrudde lyset på i alle rum nede, låste op døren ut til verandaen og bar stolene ut igjen.

Et glass vin og en asjett med kaker blev stillet på bordet. Nu var det bare en god bok og litt radiomusikk. Men boken blev liggende ulest i fanget. Med hendene bak nakken hengav hun sig til lyse drømmer, hvor far og guttene og hun selv var de lykkelige beboere av villa Høgset. Far hadde fått en uventet arv og slapp det trettende revisorarbeide. Guttene kunde lese videre uten å stifte gjeld, og hun selv var husmor og herskerinne i hus

og have. Den interessanteste delen av drømmen var avsnittet, hvori hun sa op sin stilling som stenograf hos Børven & Co.

Chefen blev grå i ansiktet. Øinene lynte under de svære, buskede bryn.

«Så, så, — De vil hevne Dem fordi De ikke får ferie? Jeg må si De opfører Dem hensynsfullt, frøken, nettop nu når vi står midt oppe i den viktige omlegning, lager De uforutsette kjedelighe-ter. De må da begripe at det på dette tidspunkt er meget, meget vanskelig å få nye folk inn» — — og så videre — og så videre.

Han snakket sig mere og mere sint og var til sist i en ren ekstase. «Har De fått en ny plass om jeg må spørre?» kom det til slutt.

Da oplevde hun det store vidunderlige øieblikk at hun kunde se ham rolig og smilende inn i det barske åsyn og si at hun herefter ikke behøvde å ha nogen kontorpost. Hun skulde styre huset for sin far og sine brødre. Far hadde kjøpt villa på Vettakollen.

Kanskje hr. Børven da blev mere rolig og pent og høflig bad henne fortsette et par måneder enda, til det nye agentur-firma var i gang. Tja, hvad skulde hun svare?

Jeg må først konferere med min far, det hørtes både overlegent og fromt ut.

«Jeg byr Dem to hundre kroner måneden,» sa han da — —.

«Hallo, hallo, Hjalmar!»

En lys guttestemme nede fra haven gjorde en brått slutt på drømmen.

Ruth spratt op av stolen og stod avventende med løftet hode. Hun hadde trukket en hvit swea-

ter over den lyseblå bar-ermede vaskekjolen. Den lysebrune cutting med del på venstre side lå i dype bølger over hodet. Det var Ruths lille hemmelige svakhet å holde håret så vakkert som mulig. Siden hun klippet av den lange, blonde fletten, var det gått flere penger til hårets pleie enn hun egentlig hadde råd til. Men speilet fortalte at det lønte sig, friserdamen også.

«De har et deilig hår, det er så gyllent og bløtt som silke. Men det klær dem ikke å ha det slikket. De må ha det luftig og bølget, skal det komme til sin rett.»

For at hun skulde kunne gi håret den retten med god samvittighet, hadde hun sløifet all trikking både ned og op de siste tre måneder og sagt absolutt nei, nei, nei til alle fristelser i form av sjokolade og bananer og andre lekkrier.

De brune øinene stirret spent ned i haven. Munnen stod halvåpen og viste to rader regelmessige, velpleide tenner, haken med den dype kløft var skutt frem, som om den været en fare og stod ferdig til flukt.

Der var han! Barhodet med lysegult, næsten rødlig hår, som var strøket glatt opover fra pannen. Øinene som var av de lyseste lyseblå, lo op mot Ruth.

Et par sekunder stod de to unge mennesker og fikserte hverandre. Ruth knep øinene lett sammen og forsøkte å anlegge en overlegen, fryktløs mine.

«Undskyld,» sa hun endelig. «Enten går De feil, eller De vet ikke at ingeniør Hjalmar Helsing ikke bor her!»

«Det siste stemmer, men ikke det første!» ropte

han muntert og tok verandatrappen i to lange skritt.

«Roar Klem, — stud. jur.,» sa han med et stort smil og gjorde en dyp kompliment for Ruth, som nikket fort uten å ta øinene fra ham. «Får jeg lov å ta plass?» sa han, men ventet ikke på svar og sank ned i stolen vis å vis Ruth med et veldig knirk. «Tusen takk! Disse stolene er behagelige, ikke sant?» sa han i en lett konverserende tone og strakte benene frem. «Vil De ikke sette Dem, De også? Da er det lettere å forklare min plutselige tilsynekomst. — Når De står slik, minner De mig om en vred gudinne, jeg husker ikke i farten navnet.»

Ruth satte sig langsomt og med verdighet.

«Det var Dem som telefonerte, ikke sant?»

Roar Klems øine blinket lystig.

«De har fint gehør, De,» lo han. «Jo da, det var mig, og da jeg hørte at Hjalmar Helsing hadde — — hadde gjester, bestemte jeg mig for å øke antallet.»

«Helsing og frue reiser iaften til Trondhjem,» sa Ruth stivt. «Hans mor er plutselig blitt syk, og derfor er det jeg er her — som hans stedfortreder.»

Stemmen blev med ett usikker. Det gikk plutselig op for henne at hun ikke eide et eneste skriftlig bevis på at hun hadde rett til å bo her.

«Hm, hm. De kjenner altså Helsing?»

«Vi bor i samme gård. Mitt navn er Ruth Nore.»

Han reiste sig og bukket lett.

«Gleder mig. Men vil De ikke være så elskverdig å fortelle mig hvorfor De har påtatt Dem denne — denne jobben? — Ja, for De bor da visst alene her?»

Han strakte sig frem og kiket inn i salongen. Men det var bare høttaleren som gjorde alt det levenet. Et kåseri blev nettop avliret om høflighet, og den kritiske herre påstod at den norske nasjon var altfor pøbelaktig til å kunne betegnes som høflig.

«Jeg er kanskje også uhøflig nu,» svarte unge Roar. «Men jeg er så svinaktig nysgjerrig efter å få vite hvorfor De har overtatt Helsings jobb.»

Ruth så på ham med et langt undersøkende blikk, ironisk og samtidig overbærende.

«Hvorfor skulde jeg egentlig fortelle Dem noget om mine beveggrunner? Hvad vet jeg om Dem?» sa hun med en liten nervøs latter. «De kan være innbruddstyv for alt hvad jeg vet. — Er De i familie med advokat Linge?»

«I høieste grad,» forsikret han. «Han er min mors onkel — er ikke det trolig kanskje?»

«Hadde jeg ikke sett navnet Roar for et par timer siden på en lapp papir, hadde jeg naturligvis jaget Dem øieblikkelig eller ringt til 15600,» sa hun og smilte mot ham. Hun orket ikke lenger å benytte den stive tonen. Gutten var så åpen og like-til og hadde sånt ærlig blikk. Det var visst ikke farlig å tro på det slektskapet.

«Fortell, fortell!» ropte han og bøide sig frem i stolen.

«Bruker De ofte ordet kverke?» spurte Ruth.

«Beware mig vel! Det er en av mine kraftigste sproglblomster,» lo han. «Onkel har nå i to år forsøkt å luke vekk det ugresset, men det er håpløst altså.»

«Javel, da er De vel identisk med den Roar han skriver om —» Hun stanset med ett. «Men —

fortell mig først noget. Hvordan ser det ut i værelset til venstre her inne? Beskriv det!»

Den unge mann ramset op til hennes fulle tilfredshet.

«Det stemmer,» nikket Ruth. «Fortell så hvilke bilder der henger i salongen.»

«Bevare mig vel, det er verre. Vent litt da. Jeg må lukke øinene først. Over flyglet henger en prestemann i samarie og prestekrave og med kinnskjegg à la Wergeland. Madamen ved siden har ørnese og er altfor sterkt dekolletert til en prestefru å være. — Så har vi en hel vegg med silhuetter i firkantede bjerketres rammer —»

«Takk, det klarer sig,» lo Ruth og rakte ham impulsivt hånden. «Nu tror jeg Dem!»

«Tusen takk! Og jeg beundrer Deres forsiktighet, frøken Nore. For jeg kunde vært en tjuv og en kjeltring — — Nu tilgir De mig kanskje at jeg skremte Dem i telefonen?»

«Hvordan vet De —»

«Kjære, De la jo mikrofonen av. Jeg hørte at De gikk der inne, at De pustet tungt og anstrengt, og at De kom med et par lette angstens utbrudd.»

«Ja, jeg var litt redd,» innrømmet Ruth. «Men nu er jeg svært glad for De kom. Jeg tror jeg vilde fått en urolig søvn ellers — —»

«Hør! Vet De hvad De skal gjøre?» avbrøt han. «De skal få vårt telefonnummer, og så ringer De hver aften og forteller mig om det er noget De er redd for, om noget har skremt Dem eller slikt — hvad?»

«Nei, tusen takk!» lo Ruth. «Jeg er da ikke en slik veiking.»

«Veiking? — Substantiv av å være veik? Det var et nytt ord! Får jeg lov å annektere det?»

Ruth smilte. Han minnet om Leif nu, smilet var så guttete og åpent og elskverdig.

«Det er ikke min oppfinnelse dessverre. Jeg har en bror i annet gymnasium. Han lager stadig nye halsbrekkende ord.»

«Hm. Det var morsomt. De må fortelle mere om ham. Men fortell først litt om Dem selv, hvorfor De skal bo her og så videre. Jeg skal forsøke å holde kjeft.»

Da Ruth ganske kort fortalte at hun måtte undvære ferie og derfor straks grep denne anledning til å komme ut av byen, våknet juristen i den unge mann.

«Vet De ikke at det er helt ulovlig? De kan melde ham. Hva heter den lurifaksen forresten?»

Nei, det vilde ikke Ruth ut med. Det spilte ingen rolle. Hun visste det var ulovlig, men hun trengte å tjene penger og hadde ikke råd til å føre process og bli satt på bar bakke, — ingen av de andre heller.

«Å, om jeg var ferdig!» ropte han ivrig. «Jeg skulde føre saken gratis, jeg.»

«Mange takk, men det vilde ikke hjelpe,» mente hun. «Hovedsaken er å beholde den posten jeg har. Det er hundre hender om en post på hundre og femti kroner måneden.»

«Er det alt?»

Ruth nikket.

«Fint det altså. Jeg vet om flere damer som har samme arbeide for den halve betaling.»

«Hm. Min far er også grosserer. Det vil si han er min pleiefar og onkel, hans frue er søster av min avdøde mor. Men jeg kan ikke tro at han nogen gang har opført sig så pøbelaktig. Nei, på ingen

måte, han har strenge prinsipper, det vet jeg. Han er selv meget nøiaktig og fordrer at hans folk er presise og ordentlige. Men urettferdig og simpel er han ikke.»

«Min chef er heller ikke simpel,» sa Ruth, «han har det visst vanskelig økonomisk, og derfor —»

«Utnytter han sine folk til det ytterste! Jo takk, jeg kjenner den slags slubberter. Vet De, frøken, — jeg er egentlig socialist, jeg, i hjertet altså, av prinsipp. Jeg har en sterk medfølelse med alle som er kommet på livets skyggeside og lider urett. Jeg brenner formelig efter å kunne forsvare dem mot disse blodsugere — kapitalistene med andre ord.»

Ruth smilte matt.

«Når De blir ferdig som jurist, er jeg redd De har glemt de undertrykte, de på skyggesiden. Forresten, nogen må bo der også. Det gjelder bare å nytte enhver anledning til å slikke sol,» sa hun med en liten lys latter og reiste sig. «Og det er det jeg akter å gjøre her oppe. — Men nu må jeg visst jage Dem, hr. advokat in spe. Jeg skal være på kontoret presis ni i morgen tidlig og har lang vei og —»

Den unge mann pekte på det urørte vinglass og kakene.

«Jeg har sittet og ventet på at De vilde gi mig et glass også! Det er onkels vin, antar jeg?»

«Ja da,» lo Ruth. «Og tantes kaker. Jeg hadde glemt begge deler. Ja, vent litt skal vi skåle på en god sommer.»

«Jeg vil skåle på et riktig spennende ophold her,» sa Roar, da Ruth hadde skjenket ham et glass. «At De må oppleve det eventyret som alle unge piker går og drømmer om.»

«Eventyr?» smilte Ruth, og det var en lett hån

i stemmen. «Jeg vet hvad De mener, men slikt ligger ikke for mig. Jeg må ofre mig for min far og mine brødre. Om de kunde få det godt og sorgløst — det er eventyr nok for mig,» sa hun alvorlig.

«Hm. Jeg ser De tror på Deres egne ord,» sa han med et lunt smil. «Men undskyld at jeg brøler av latter innerst inne! De er skapt til eventyr, De, og jeg er viss på det kommer til Dem her oppe. Det er noget i øinene Deres —»

«Skål!» avbrøt Ruth hans veltalenhet. «Denne vinen var deilig; men vi vil ikke ta et glass til. Et av mine ordsprog er: «Hold hodet klart og hjertet kaldt», og hittil har det vist sig å være et bra motto å leve efter.»

«Det siste rår De neimen ikke for, frøken Nore. Hvis der kom en som klarer å tende Dem —»

«Så slukker jeg straks,» lo Ruth. «Men nu er klokken snart ti —»

«Og nu går jeg!» ropte han muntert. «De er en ren ekspert i å dusje straks det blir varme i luften. Nu har De to ganger gitt mig en kald styrt — mere tåler jeg ikke. Men se her, frøken, har De mitt visittkort. Nu skriver jeg onkels telefonnummer på, det private altså. I fall De skulde miste dette, må De se efter under Børven & Co. Lov mig å ringe hvis noget skulde hende da — mistenkelige oppringninger eller lignende. — Jeg bor på Slemdal, jeg. Det er bare nogen minutter å stikke her op. God natt, god natt! Jeg kommer til å drømme om den sjofle chefen Deres. Han skulde jeg ha lyst til å kverke altså!»

Han avleverte sin enetale mens han halvt baklengs gikk nedover trappen og så ikke i det svin-

nende dagslys den flammende rødme som bredte sig over Ruths ansikt og hals.

Da haveporten smalt igjen, var Ruth sunket ned i en stol og holdt hånden mot det bankende hjerte.

«Hvorfor sa jeg ikke noget?» hvisket hun. «Nu plaprer han ut med det straks. Men jeg blev som lamslått. Jeg må ringe, jeg må be ham tie stille.»

Et kvarter efter stod hun med telefonen for øret. Hun fikk Leifs dype guttebass godt til.

Jo, Roar var nettop kommet hjem, sa en vennlig damestemme.

«Det er mig, Ruth Nore på Vettakollen!» sa hun i en ophisset tone. «Lat som jeg er en gutt! — Hør her — De må ikke si et ord til Deres onkel om mig, vil De love mig det? Det er der jeg er ansett, forstår De.»

«Ja, men — det er svinaktig vemmelig dette, frø — — Fredrik altså. Forstår?»

«Jo da.» Ruth måtte smile så galt som det var. «Hør litt til på mig,» bad hun, «og kall mig Fredrik så meget De vil. Hvis De sier noget om dette, blir jeg arbeidsløs, og det betyr fattigdom og elendighet. Forstår De det? — Jeg er bare glad over at jeg ikke har ferie når jeg er så heldig å kunne bo her — — og når De av og til stikker op og ser om jeg holder huset og haven i orden,» føiet hun til i en lavere tone.

«Må jeg det da, frø — — Fredrik? Det var svinaktig hyggelig av dig det, du!» ropte han med forsert livlighet.

«De kan iallfall komme en gang i uken — og sitte på verandaen,» skyndte Ruth sig å si. «Men lov mig først at De tier bom stille om mig —»

Det varte nogen lange sekunder før Ruth hørte noget.

«Hm — ja, ja. Foreløbig lover jeg det. Æresord, ja. Absolutt. Men jeg er nødt til å drøfte dette nærmere når vi møtes, Fredrik. Det er ordentlig sjofelt av chefen. Ja, du skjønner hvad jeg sikter til?»

«Hvem er denne Fredrik, Roar?» spurte tanten da han hadde hengt røret op.

Roar smilte, mens han tørret svetten av pannen.

«Kjenner du virkelig ikke Fredrik?» Roar promenerte med lange skritt frem og tilbake i værelset og lot som han var blitt distré i julivarmen, som så plutselig var kommet. «La mig se — — Har virkelig ikke Fredrik Nore vært her nogen gang? Ordentlig kjekk kar det, tante. Han bor på Vet-takollen hos en slektning for tiden, passer en villa, bor nemlig i tjukke byen i fjerde etasje og synes det er kjekt å få litt avveksling. Jeg skal be'n med mig en gang jeg, tante. Knakende kjekk kar. Jo-visst er han student, men — nei, han har ikke hatt råd til å studere videre dessverre. Han er på et kontor.» Roar bet lebene hårdt sammen, rynket brynene og så helt krigersk ut. «På et kontor hvor der ikke gis ferie iår,» kom det med fast og høi stemme. «Hvad gir du mig for den, tante? Ikke ferie altså! Ikke én dag!»

«Hm. Er det så uhørt? Hvis han er engagert på den betingelse så —»

Roar så mørkt frem for sig. Det lyse guttesmil var sluknet.

«Jeg skulde ha lyst til å snakke med onkel om det der, høre hvad han mener,» sa han om en stund.

«Nei, nei, Roar,» sa tanten nervøst. «Ikke plag onkel med mere forretninger enn han har, stakkar. Han er så overtrekt om dagene. Den omleggingen av forretningen tar all nattesøvnen fra ham.»

«Kjære dig da, jeg vil bare spørre om det er kutyme i forretningslivet å nekte sine folk ferie fordi om det er økonomiske vanskeligheter.»

«Jaså, er det det. Hvad het den vennen, sa du, Fredrik — men efternavnet oppfattet jeg ikke.»

Roar harket et par ganger og brukte lommetørklædet kraftig.

«Fredrik Noreng,» kom det langt om lenge.

— — — Da ekteparret Børven var kommet i seng den aften, sa fruene forsiktig:

«Si mig, Klaus, — du har ikke en Fredrik Noreng på ditt kontor?»

«Nei, hvordan det?»

«Roar har en venn av det navn, og han får heller ingen ferie — han er på kontor.»

Ektemannen som alt hadde trukket teppet godt op over ørene, satte sig plutselig op i sengen.

«Jaså. Hm. Det gleder mig at det finnes andre som også bruker vettet i disse vanskelige tider. De har jo ikke mere enn syv timers arbeidsdag, det blir en ganske pen ferie året igjennem når du tar den ene timen hver dag og betrakter den som ekstra fritid. — Vet du hvem den fyren er ansatt hos?»

«Nei, men det vet nok Roar. Du kan spørre ham i morgen.»

«Nei, jeg må ha greie på det straks!» ropte han fornøyd og stakk benene i et par tøfler.

Like efter kom han tilbake med en skuffet mine.

«M — nei. Han — han aner det ikke, sier han.»

Høist merkverdig forresten. Han kan ikke være en svært intim venn denne fyren, når Roar ikke har anelse om hvor han arbeider. Men Roar er av den sorten som kaller Per og Pål venner bare han er dus med dem. — Men han har lovet å spørre vedkommende så snart de treffes. Ganske interessant dette, vet du, Mina. Det vil bli en god støtte for mig det hvis det skulde bli noget vrøvl.»

— — «Søren også,» tenkte Roar der han lå i sin gode seng. «Enten må jeg ljuge sammen en lang historie, eller jeg må — — Ja, nettop det må jeg, jeg må snakke med Fredrik før hun går på kontoret imorgen — før onkel kommer ned til frokost. Det får ikke hjelpe om jeg skremmer henne. Hun trenger å stå op klokken syv.»

— — —

Ruth våknet ved at det blev kastet småsten på ruten og for op som en rakett.

Nede i haven stod denne lyserøde gutten fra afternen før — barhodet og vannkjemmet, det lot til at han hadde tatt en dusj for nogen minutter siden. Hun kastet morgenkjolen over sig og lukket op balkongdøren.

«Hvad er det?» ropte hun og brydde sig ikke om å skjule at hun fant denne morgenserenade mindre morsom.

«Skynd dig ned, Fredrik! Jeg sitter på verandaen til du kommer — viktige forretninger altså.»

Og vekk var han. «Nei takk,» tenkte Ruth. «Jeg vil ingen dusing ha — da blir vi altfor intime. Han kan gjerne si Ruth, men heller ikke mere.»

Hun brukte ikke mange minutter. Badet som hun hadde frydet sig til, fikk hun ta senere. To hen-

der fulle av koldt vann i ansiktet gjorde henne helt våken. «Velsignet være det korte håret,» tenkte hun og glattet de lysebrune bølger. En nystrøken, blekrød vaskekjole fullendte toalettet.

Hvite strømper og sko og et hvitt lakkbelte, og Roar sammenlignet henne med en av de dugg-friske rosenknoppene foran huset da hun kom ut på verandaen, hvor han stod og ventet.

«Hvad skal jeg svare?» ropte han da han hadde fortalt henne om det uventede spørsmål fra onkelen og hans egen dumme iver ved å utbasunere vennens betroelse.

Ruth hadde ikke sagt et ord. Allerførst gledet hun sig over Roars takt. Han sa «De» hele tiden. Dernæst beskjeftiget hun sig med Roars dumhet. Hun stod på den andre siden av trappen og plukket istykker et villvinblad uten å vite om det selv.

«Er De fryktelig vond på mig, Ruth — Fredrik?»

«Neida, neida, for noget tøv!» sa hun med et utålmodig kast med hodet. «Men De er altså litt tankeløs. Jeg tør aldri mere fortelle Dem om mine affærer, når De er så snar til å referere,» sa hun med et svakt smil. «Det nytter ikke å opgi falsk navn. Deres onkel vil slå op i katalogen — og enten han finner det eller ikke, må De stå til regnskap. De må lyve videre dessverre. Det er ingen annen utvei. De må si at Fredrik er bortreist — plutselig, at han er blitt syk og er reist hjem til — — ja, Nordland eller Kautokeino, eller hvor De vil. Og så får vi håpe på at han glemmer hele greia, og trøster sig med at det finnes en annen chef som er likeså fornuftig som han.»

«Hm. Jeg har med andre ord gjort Dem en

bjørnetjeneste istedenfor å hjelpe Dem til Deres rett. Jeg forakter mig selv, jeg har lyst til å slå mig!» ropte Roar og gav sig selv et dunk i brystet med knyttneven.

«Ta det med ro,» sa Ruth. «Det er en lærepenge for den vordende advokat. De er ikke listig nok enda, det er hele feilen. Jeg er ikke det spor sint, neida, neida. Men nu må De gå. Jeg skal ha et bad og frokost og være presis på kontoret.»

«Jeg er virkelig fryktelig lei for det,» stammet Roar og forsøkte å se skyldbepisset ut, «men ikke straff mig med å forsvinne for alvor da, Fredrik. Må jeg få lov å kalle Dem Ole Jakob når jeg ringer herefter? Jeg har nemlig en venn som heter slik, men han er bortreist.»

«Gjerne det. Men tenk om Deres tante vil at De skal be Ole Jakob til Slemdal?»

«Da er han optatt. Det blir det ingen vanskeligheter med. — — Ja, ja. Se, her er labben.» Han rakte hånden frem med en ydmyk mine. «Si nu pent: Alt forlatt, og velkommen igjen når som helst.»

Ruth la sin hånd i hans.

«Ja vel, men slett ikke når som helst — og aldri med småsten på ruten mer!»

«Aldri mer — kors på halsen,» sa Roar alvorlig og gikk nedover trappen. «Må jeg ta en av de blekrøde rosenknoppene? Takk, den minner mig nemlig så levende om — — min venn Ole Jakob, enda mer nu enn igårftes. Da lignet han heller en av de rødbrune stemorsblomstene De vet, de med fløielsbløtt, dypt blikk. — Jeg vil sette den i knapphullet, den skal minne mig om å holde kjeft og i det hele tatt opføre mig mer viselig. — Apro-

pos onkel. Er det ikke rart at jeg ikke har sett Dem der nede? Det kommer av at onkel har sin egen privatinngang. Jeg går alltid der. Men det er allikevel pussig at det aldri har falt sig sånn at De har vært inne hos ham de gangene jeg har vært der. — Ja, nå går jeg. Den klær mig storartet, ikke sant, Ole Jakob?»

Han pekte på rosenknoppen, som allerede satt i den grå jakkekraven. Så bøide han hodet og berørte den ærbødig med lebene. Men da han igjen så op, var verandaen tom.

«Nu har jeg i en uke lagt merke til den unge piken i advokat Linges villa —»

Fru Dahle drog pusten tungt og så med et mørkt blikk ut gjennom det brede vindu som vendte mot syd — mot nordsiden av Linges villa.

«Nåja, og hvad så?» sa den unge mann vis à vis. Hans smil var en tekkelig blanding av elskverdighet, ironi og ømhet mot den gråhårede dame. Det var et underfundig glimt i de blå øine mens han satt og betraktet sin mors tante. «Og hvad har du så opdaget? Noget kriminelt?»

«Det er det jeg spekulerer på, Sigurd.»

«Hm. Har du ikke lest for mange av Wallaces bøker mon? Jeg ser en her på bordet ditt, en av de blodigste forresten. Og onkel fortalte igår at han hadde ligget og lest til solen rant idag morges.»

«Bare le du, min venn. Den slags bøker er de eneste Johnny og jeg bryr oss om i sommervarmen. Vår egen skjønnlitteratur er enten for tung og dyp-sindig eller umoralsk og lettsindig — jeg velger detektivromaner, jeg. Erotikken der er så velsignet fri for lummerhet.»

Den unge mann nikket og forsøkte å utviske smilet. Men den gamle leste hans tanker.

«Har du selv lest bøkene? Nu vel; så sitt ikke der og gjør narr av din ungdommelige tante. Les denne og si mig hvad du synes.»

Han vinket avvergende.

«Neitakk, du, jeg orker ikke å lese i denne varmen. Jeg vil heller assistere dig. — Var det så at du fant noget mystisk ved denne unge piken?»

«Ja, ja,» hvisket hun med en hemmelighetsfull mine. «Absolutt. Jeg har av advokatens egen munn hørt at hans nevø, en ingeniør Helsing, skal bo der nede mens de er i Frankrike. Og allerede dagen efter, Sigurd, kommer den unge piken dit, bærende en liten koffert. Nichts mehr. —

— — Et par timer senere arriverer en ung mann, barhodet, en lys fyr med glattslirket lugg. Han blir mottatt og går etter halvannen times forløp.

Næste dag er han der igjen klokken syv om morgenen, kaster småsten på ruten og — — blir igjen mottatt, men går snart etter med — — en rose i knappullet! Hva synes du?»

«Hm. Ganske normalt alt sammen,» mente den unge mann. «Hvordan ser pikebarnet ut?»

«Vent litt, det er mere. Og nu kommer det mystiske, Sigurd. Når hun ringer til den unge lys-hårede, kaller hun sig Ole Jakob. — Jeg kjenner ham, han heter Roar og er pleiesønn av grosserer Børvén. Fruen er min gode venninne, og gutten er — eller har vært iallfall — en prektig kar, en hjertegod solskinnsgutt. Og nu er han kommet ut for en — en ja, jeg kvier mig for å ta ordet i min munn. Jeg er dypt rystet over Roar, forstår du. Og nu er jeg riktig glad over at jeg kan få lov å snakke om dette til dig. Ja, for du har vel ikke imot at jeg forteller dig resten — og du vil råde mig, ikke sant?»

«Joda, joda, kjære dig, tante,» sa han med et anstrengt smil. «Hvis denne Roar kan reddes fra

fordervelsen ved vår hjelp, så — —» Han skjulte en lett gjesp bak hånden og rettet sig med en kraftig viljeanstrengelse. «Hvad vil du egentlig foreta dig i anledningen? — Nei, vent. Fortell mig først hvordan du har fått greie på dette.»

«Noget har jeg sett med egne øine, og noget har hushjelpen fortalt. Alle her omkring finner det jo påfallende at en ung pike bor der alene, hvad det også er, ikke sant?»

«Hm — tja —» Sigurd lettet på skulderen og gjorde en flagrende bevegelse med hendene, som han vilde si: Det kommer jo an på — — «Men hvem har hørt henne ringe, det forekommer mig å være spioneri av vedkommende.»

Fru Dahle smilte triumferende.

«Melkegutten! Linge og vi har melk fra samme gård. Han stod ute i kjøkkenet og hørte at hun sa: Hallo, Roar, det er Ole Jakob. Det er noget iveien med haveslangen; stikk op og hjelp mig med vanningen, så skal du få det du bad om igår. — Hvad synes du, Sigurd?»

Sigurd kastet hodet bakover og skrattlo. Bestemoren så på ham med en forarget mine.

«Og det ler du av?»

«Ja, undskyld.— Hvordan ser pikebarnet ut?»

«Nydelig — — jeg sier: n a t u r l i g v i s. Skjønnhet er mennenes fordervelse. Brunlig hår, nærmest blondt, flott krøllet og kruset efter kunstens regler; brune, farlige øine, av disse dragende, lokkende med dype avgrunner og dulgte smil bak lange vipper. Jeg har møtt henne flere ganger nu. Jeg vet når hun går, og når hun kommer. Hun har altså et arbeide nede i byen ensteds. Chic og fiks, bevares! Som oftest har hun hatten i hånden, så det er

god anledning til å beundre den dansende hårfylde.»

«Og hennes skikkelse for øvrig? Er hun slank eller fyldig, liten eller høi?»

«Nærmest middels, eller litt over. Slank og smidig som en katt, kjoler uten ermer naturligvis, et vel-skapt individ av kvinnekjønnen, nettop en slik liten fristerinne som forstår kunsten.»

«Ser hun fordervet ut?» spurte den unge mann. «Jeg mener frekk og simpel.»

«Ånei, ikke egentlig det. Hun er sikkert hvad du vil kalle kjekk — og ikke så lite stolt. Hun bærer hodet høit, må du tro, og har et uttrykk som om hun skulde være en prinsesse og ikke en —»

«Hm,» smilte Sigurd. «Enn om det er en slektning av din solskinnsgutt?»

«Absolutt ikke. Fru Børven har fortalt mig at Roars fetter skulde bo der oppe, og han har absolutt ingen søster eller annen kvinnelig slektning.»

«Vet du hvad hun heter også?»

«Nei, det har ikke vært mulig å få greie på hennes navn, kan du tenke. Melkegutten har forsøkt alt mulig, men uten resultat. Det eneste han fikk ut av henne, var at hun sa omtrent som så: Jeg skal bo her istedenfor den ingeniøren. Hans mor er plutselig blitt syk, og derfor måtte han reise nordover. Gutten spurte om advokaten visste at det bare var et kvinnfolk i huset, og det svarte hun ja på. Men mere fikk han som sagt ikke ut av henne. Det er noget visst tilbakeholdende og inneluttet over henne nemlig. Men det springende punkt for mig er dette: Hvorledes er det gått til at Roar besøker henne, og hvorfor ringer hun ham op og kaller sig Ole Jakob?»

«Har du sagt noget til Roars tante?»

«Nei, jeg vilde nødigg engste henne uten grunn, forstår du nok. Jeg vilde først være sikker på om det er et utilbørlig forhold. Men det er noget annet som forbauser mig, og som egentlig taler til hennes fordel.»

«Nå — og det er?»

«Hun tar sig så ivrig av haven. Hun har hver eneste aften lukt eller vannet i kjøkkenhaven, og det er ikke i overensstemmelse med en gatepikes interesser.»

«M — nei. En skulde ikke tro det,» sa Sigurd med et lite smil. Pikebarnet begynte å interessere ham. Han hadde slett ikke noget imot å agere privatdetektiv.

«Får jeg lov å operere litt på egen hånd, tante? Jeg kan jo late som om jeg er en utlending, en tysker, hvad? Ser jeg ikke tysk ut? Mørkt hår og mørke øine og brun som en mulatt. Jeg har aldri sett den Roar'n din, heldigvis. Selv om han er der borte, kan jeg optrede som tysker. Men jeg anskaffer mig for sikkerhets skyld en liten knebel, for det kan jo tenkes at han gikk i middelskolen på Fagerborg mens jeg gikk i gymnasiet. Hvad du ønsker å vite er altså: 1) Hvad hun heter. 2) Hvad hun bestiller i byen. 3) Hvad slags forhold det er mellem denne Roar Børven —»

«Nei, nei, han heter Roar Klem.»

«Vel. Punkt 4) er: Hvorfor kaller han henne Ole Jakob. Ja, for du begriper vel at det er han som har satt det navnet på piken, så han kan ringe ugenert op når som helst.»

«Tror du virkelig det?» så fru Dahle forbauset og imponert over den unge manns gløggheit.

«Ja, virkelig,» smilte Sigurd. «Han vil ikke at fru Børven skal ha greie på det bekjentskapet.»

«Å, men da må det jo være ugler i mosen, ikke sant?»

«Vi får se,» var det rolige svar.

— — Samme aften var Ruth ivrig optatt med å luke mellom jordbærene. Selv om de hadde både kart og blomster, orket hun ikke å se på hvor grådig løvetann og pepperrot suget til sig av den jord som var bestemt for hennes kjære jordbær. Denne aften var det lett overskyet. Kanskje det var en mulighet for regn til natten. Da vilde det bli vidunderlig å ligge og fryde sig over at hver eneste regndråpe kom jordbærene til gode, mens de snylteplantene lå i en haug borte ved gjerdet.

Et par halvt utslitte, hvite seildukssko fra gymnastikken var akkurat passelig fottøi mellom sengene, og den falmete, altfor korte, lyseblå vaskekjolen med krave og ermeopslag av hvit piké var nettop en kjekk lukekjole. Den tålte både fingeravtrykk og jordet ugress, som skulde bæres bort i skjørtet.

Løvetannen var især seig å få op. Hun måtte bruke en spiss kjøkkenkniv for å få op de hvite, lange rottrevlene. Gikk de under en jordbærplante måtte hun heller skjære dem av og la roten bli stående.

Ruth var varm av anstrengelsen. Solen var ikke langt borte, og den stadige sitten på huk var uvant for kroppen. Kinnene glødet, og håret danset som det vilde, mens hun drev på. Men nu var også en hel seng ferdig. Hun tok av og til en liten pust og lot blikket dvele ved de frittstående planter med den dype, rene grøft på hver side.

«Guten Abend, Fräulein,» lød det bak henne.

Hun vendte hodet uten å reise sig. En høi, mørk ung mann med en liten Chaplinbart under nesens og stråhatt i hånden stod og lente sig over gjerdet ut mot veien.

«Guten Abend,» sa Ruth igjen.

«Bitte, Fräulein! Wohnt nicht hr. Linge hier?»

Da reiste Ruth sig med sprikende armer og gikk nærmere tyskeren.

Hun så ned på de muldete fingrer og kjolen med et forlegent smil og mumlet: «Gid som jeg ser ut!» Høit sa hun: «Jawohl! Aber, hr. Linge ist nicht zu Hause!»

Den unge mann med knebelsbarten bøide sig ned bak gjerdet, som om han tok op noget han hadde mistet. Men det var for å skjule det gjenkjennelsens smil som han følte var nær ved å røbe ham.

Ruth blev stående og stirre og stirre. Det var noget ved stemmen som minnet om — —.

«Tøv,» tenkte hun. «Han er jo tysk denne fyren. Brillen har han også.»

Hun ante ikke hvorledes alt gikk rundt for ham med hans grandtantes briller, som var beregnet på langsynte øine. Det hadde vært vanskelig å gå det lille stykke vei mellom villaene. Gressbakken bølget under ham, og skrittene blev ustøe som hos en beruset mann. Han stod og så opover mot huset uten å si noget, og Ruth vilde gå tilbake til lukingen da han på norsk sa langsomt og sakte:

«Jaså, Ruth, så du er blitt gartnerske, du!»

«Sigurd!»

Han nikket med et smil bak brilleglassene.

«Du kjenner mig altså? Det var overraskende.»

«Men hvad betyr det at du bruker briller? Har

du fått dårlige øine? Stakkars dig,» føiet hun til da han nikket til spørsmålet.

«Det hender så meget rart når en er ute. Og Tyskland var et anstrengende land å leve i.»

Ruths øine var blitt glansfulle, og en dyp rødme hadde bredt sig over det før så friske ansikt, mens hun betraktet ham.

«Men du er — du er da frisk, hvad? Du er så brun.»

«M — jotakk, det er jeg. Jeg er bare for øieblikket litt ør i hodet, hele landskapet bølger for mig, ser ikke du det slik?»

«Nei — — Men hvorfor snakket du tysk, Sigurd?»

Sigurd slo ut med begge hendene.

«Vanen, kjære dig, vanen er en farlig makt, meget farlig, Ruth!»

Noget som lignet et sukk undslapp den unge pike. Plutselig sa hun med et varmt smil:

«Å, hør, vil du ikke ta av de — de stygge, gammelkonebrillene. De gjør dig så fremmed.»

Han tok dem langsomt av og la dem forsiktig ned i jakkelommen, gned øinene, blunket og gned dem på nytt.

«Fy, det var fælt,» sa han. «Bevare mig for å bli så gammel, Ruth,» sa han med en liten latter. «Skal jeg fjerne denne med det samme?»

Chaplinbarten lå like efter i den andre lommen.

Ruth stod og måpet.

«Jeg begriper ingenting, jeg,» sa hun en smule koldt.

«Men nu kjenner du mig visst igjen? Jeg ser ikke bølgende haver lenger nu, Ruth. Ja, for det er intet i veien med min forstand. Jeg er ikke en rømling fra Gaustad, som du først trodde.»

— — — Da Roar Klem en halv time senere stanset ved villa Høgsets haveport, fikk han se en mørkhåret, kjekk ung mann i skjorteermer i ferd med å kjøre ugress bort i en trillebør fra jordbærsengene. Ruth var ikke å se noget sted.

Roar lente sig skjødesløst over porten og begynte å plystre, først sakte, så høiere og høiere. Den unge mann i skjorteermene så ikke til den kant han stod.

«Hallo, De der!» ropte Roar i en ergerlig tone. «Hvem har engagert Dem til å arbeide her?»

Hånden som holdt om høire arm på trillebøren, blev langsomt ført op bak øret:

«Hæ? Sae De noe?» kom det på bredt vikamål.

Da rev Roar porten op og gikk med raske skritt hen imot trillebøren. Men hvad nu grunnen enn var, han fikk ikke frem det hissige spørsmål som lå ytterst på lebene. Istedet sa han med et høflig bukk:

«Mitt navn er Roar Klem. Tør jeg spørre hvem jeg har den ære å hilse på?»

«Tusen takk, men æren er nok på min side, unge mann,» svarte den annen med dyp, behagelig stemme. «Jeg hjelper bare Ole Jakob — for gammelt vennskaps skyld. Vi gikk på samme skole nemlig — Fagerborg. Sigurd Faller er mitt navn. Vær så god, vil De ikke ta plass på verandaen så lenge? Ruth er bare oppe og bytter av sig gartnerhabitten. Undskyld mig, jeg må nok videre med min fangst.»

Roar satte hendene i siden og så efter ham med sammenknepne øine.

Ole Jakob, sa han og Ruth — — Svært så in-time de var. Søren også, så hadde hun altså røbet dem. Det var liddelig lumpent av henne. Sånn moro

han hadde hatt av de små, hemmelige samtalene i telefonen — især når tante satt i sideværelset og lyttet med øine og ører på stilker. — Svært så du stråler hver gang du snakker med denne Ole Jakob, sa hun en dag i forrige uke. Ham skulde jeg ha lyst til å hilse på. Du må bare be ham op når det passer.

Efterpå hadde hun spurt efter den Fredrik Nor-eng som ikke fikk ferie, om han hadde hørt noget fra ham siden han sluttet. — Ja, Fredrik hadde sagt op for å skaffe sig ferie, var reist på landet og hadde tatt arbeide på en gård i høionna.

«Sånn går det, forstår du,» hadde han sagt og vært veldig forarget på vennens vegne. «Det er akkurat til pass for de slavedriverne, som ikke har menneskelige følelser. Jo da. Fredrik hadde det strålende, han.»

Roar hadde gitt en levende skildring av livet på en bondegård oppe ved Mjøsa og blev så smittet av sin egen begeistring at han virkelig gikk og tenkte på om han ikke burde sette inn en annonse for egen regning.

Men så var det denne ensomme Ole Jakob — — Skjebnen hadde jo ført henne i hans vei, og han følte sig på sett og vis forpliktet til å ta sig av henne disse ukene.

Nu så det ut som om denne skjorteermete, sort-smuskete fyren med det ufordragelig mørke og tykke håret og det ironiske blikket forsøkte å stikke ham ut. At det i det hele tatt fantes en slik trillebør i huset! Hadde han ant dens eksistens, kunde han også agert gartnerlærling og kastet jakken for en stund.

Men Ruth hadde bestandig sopt ugresset sam-

men med de små, sterke hendene sine og slengt det i en haug ved gjerdet.

«Der kan det godt ligge så lenge,» sa hun.

Så lenge? Skulde det bety at hun ventet denne tykkhårete fyren — denne filmsmukken med et par øine som — — ja, hvem var det de minnet om? Lars Hanson kanskje — intense og sterke med et hårfint lite smil, som likesom satt bakerst og gjorde narr av folk.

Han måtte tenke på to dype, bunnløse sjøer, hvør en gråblå, skyet himmel speilte sig. Mystisk og upålitelig var det blikket.

Nå, der kom hun endelig. Han vilde straks vise at han følte sig støtt over hennes troløshet. Hun skulde straks føle at det var grense for hans gode humør og overbærenhet.

«Bevare mig vel,» var det første han sa. «Skal De på Røde Mølle eller Bristol?»

Ruth hadde på sig en enkel, grønn, langermet charmøsekjole med blekgul innfelning. Farvene klødde henne glimrende. De fremhevet den friske hudfarven og fikk håret til å skinne som gammelt gull der hun stod midt i aftensolen og smilte til ham.

Hun så nedover kjolen.

«To år gammel — akkurat passe til å promenerer i på landeveien. Jeg innbiller mig at det må noget finere til på de nevnte steder.»

«De har da vel vært der?»

«Aldri. Hvem skulde jeg forresten ha gått med? Per og Leif og far?» Hun rystet leende på hodet. «Ånei, vi har hatt annet å bruke slantene våre til.»

«De snakket om å spasere — med den trillebørfyren formodentlig?»

Roar var selv fornøid med både betegnelsen og

tonefallet. Mer spydig kunde han ikke fått det til om han øvde sig i dager og uker.

«Ja, hvad synes De? Er jeg ikke heldig kanskje! Tenk, han er på besøk rett her oppe, mens moren er på Nordkappstur; bor hos en gammel tante tvers over veien. Der fikk han trillebøren, ja. Han har visst en mani for å skyfle haveganger. Kom la oss gå ned og beundre hans verk. — Men der er han jo. — Hallo! Tusen takk for hjelpen! Må jeg presentere — —»

«Behøves slett ikke. Vi kjenner hverandre,» avbrøt den mørkhårete, mens han trakk jakken på og børstet av sig ugross nedover buksebenene. «Dessuten er din venn en gammel bekjent av min grandtante, fru Dahle, De kjenner henne, ikke sant?»

Roar rettet sig uvilkårlig. Det fiendtlige blikk blev næsten strålende.

«Å, De er den Faller som har sendt henne alle de illustrerte tyske bladene? Da vet jeg hvem De er —»

«Mange takk,» smilte den andre. «Da undskylder De kanskje at jeg for en stund overtar omsorgen for — — Ole Jakob?»

«Nei, det kan jeg ikke undskylde,» sa Roar ildrød i toppen. «Det vil si frøken Nore. Hun skulde ikke sånn uten videre utlevere den lille, hyggelige hemmeligheten — selv ikke til fru Dahles grandnevø.»

«Joda, nettop til ham,» sa Sigurd og så på sin rival med et fast blikk. «Dere to har nok glemt at veggene har ører, at det i alle vinduer er speidende øine, og at ni og nitti procent av menneskeheten er på jakt efter skandalhistorier!»

Blikket var blitt mer og mer strengt, mens han så på Roar. Denne bleknet og gjespet:

«Skandale — — hvad mener De?»

«Å kaste småsten på rutene klokken syv om morgenen for eksempel.»

«Jeg trodde virkelig ikke frøken Nore —» lenger kom ikke Roar. Ruths blussende ansikt og protesterende mine og Sigurds løftede hånd fortalte at han hadde tatt feil. Hun hadde ikke sladret.

«Men hvem har så fortalt dette?»

«Veggene, veiene, alle de synlige ånder som lever av å opsnuse det mystiske. Og så er det en melkegutt! Han kommer en dag inn på kjøkkenet, hvis dør Ruth nettopp har åpnet, fordi hun så vognen oppe i veien. Like etter ringer det i telefonen, og Ruth springer inn og lar begge dører stå på vid vegg. Og da hører melkeguttens en merkelig samtale. — Joda, det er Ole Jakob — ha, ha, ha, ha — en lang melodios trille følger etter. Guttens lytter så ørene står i rett vinkel. Når han så leverer det neste melkespann, for eksempel tvers over veien hos fru Dahle, har guttens fantasi lagt til en hel del for selv å bli mer interessant i kokkas øine.»

«Takk, det klarer sig,» brøt Roar av. «Deres fantasi er i god form, later det til!»

«Slett ikke. Jeg forteller bare de nakne fakta for å forklare Dem hvordan det er gått til at jeg har opdaget den rette sammenheng mellom villa Høgsets mystiske beboer og Roar Klem.»

«Hm. Og nu skynder De Dem naturligvis med å utbasunere for hele Vestre Aker —»

«Kunde ikke ramle mig inn,» lo den andre. «Jeg vil nemlig ha litt moro mens jeg er her oppe. Min tante skal få lov å leve i en sfære av interessant mystikk og spenning. Jeg avslører ingenting så len-

ge ikke frøken Nores rykte er i fare. Men alt avhenger jo i høi grad av Dem, hr. jurist,» sluttet Sigurd Faller med et smil. «Det er Dem som er den angripende part. Frøken Nore ante ikke Deres eksistens før De falt inn i huset her.»

«På verandaen,» rettet Roar med et stramt smil. «Jeg har ikke vært over den terskelen der —»

«Neida, De har gjort alt for å fortelle omgivelsene om Deres nærvær. Alle som har interesse av advokat Linges sommergjest, har kunnet følge godt med bare ved å ta en liten aftenpromenade nedover til den utsiktspynten nedenfor havegjerdet. Har ingen av dere sett hvor gresset er blitt nedtråkket bare på disse to ukene?»

«Tøv nu ikke mere, Sigurd,» sa Ruth med en utålmodig gestus. «Du gjør en mygg til en elefant. Det er bare fru Dahles pike som har for livlig fantasi. Jeg har aldri sett nogen gå forbi her om aftenen.»

«Dere har formodentlig vært så optatt av — — haven og radioen at dere ikke har hatt øie for den øvrige verden,» sa Sigurd mens han tendte snadden. Han sendte Ruth et hastig sideblikk, men hun bare løftet på skuldrene med et likegyldig smil.

«Kan vi ikke være ferdig med den skandalen nu? Og forberede oss på en ny,» foreslo Ruth. «Vet dere hvor mange der har spasert nedover mens vi har stått og trettet? Først en gammel hvithåret dame med lilla sjal over skuldrene, så et ditto barhodet kvinnemenneske iført hatt og kåpe. Og se der!»

De unge menn vendte sig samtidig. De hadde begge stått med ryggen mot verandaens rekkverk på hver side av trappen og tilsynelatende glemt både naboersker og sladder.

«Donnerwetter,» hvisket Roar. «Det er tante, min pleiemor altså. Nu går hun for å finne fru Dahle. Jeg går inn, frøken Nore. Jo, jeg vil! Dette er min egen mors onkels hus. Jeg kjenner hver stol og hvert billede på veggene.»

Før de andre fikk forhindret det, var han inne i hallen og satte høttaleren i gang. Det var danse-musikk fra Bristol.

«Hvad så?» spurte Sigurd med et blick som bragte blodet op i Ruths kinner. «Det var jo avtalen at vi to skulde ta en tripp op til toppen.»

«Men h a n da?»

«Jeg vet ikke hvorfor vi skulde føle oss forpliktet til å underholde ham. Finn en kåpe, så går vi. Det blåser der oppe, og vi blir nok varme før vi når op. Bare la ham sitte. Han tør jo ikke vise sig på veien allikevel. Be ham låse verandadøren når han går, og henge nøkkelen på den usynlige spikeren der.» —

Roar hadde bitt ergrelsen i sig og med et smil ønsket de to en god tur. Han ønsket så visst ikke å være en påtrengende tredjemann!

Han døset av en halv times tid. Musikken var sluttet, men det var telefonen som vekket ham.

Hm. Dette var neimen ikke så liketil. Telefonen kimte og kimte, men han blev sittende. Hvad skulde han gjøre? Hvis det var en av Ruths venninner eller nære slektninger, kunde det bli stoff til en ny skandale. Men sett nu at det var en viktig beskjed, at det var noget i veien med hennes far.

«Hallo! Joda, det er riktig det. Det er her frøken Nore bor. Hvem jeg er? Jo, jeg er en slektning av advokat Linge, og jeg er blitt spesielt anmodet om å ha likesom et mannlig tilsyn her. Frø-

ken Nore er gått opover en tur, og jeg tilbød mig å passe huset imens. Jeg skal si Dem hr. — — å nå, så De er frøken Nores bror. Mitt navn er Roar Klem. Vil De ikke være så elskverdig å ta trikken opover, så kan vi snakke bedre sammen. Frøken Nore er sikkert tilbake om en times tid. — Nei, jeg forstod det slik at hun skulde ha følge, men jeg spurte virkelig ikke. Jeg har bestemt mig til å bli her til hun kommer tilbake, ja, så det er slett ingen opofrelse for mig å vente på Dem, nei. Vær så god, vær så god, hr. Nore.» Puh, den var temmelig lei, den stønnet han, da røret var hengt på. Nu sitter du i en god klemme, Roar Klem! Men du får ta på dig ditt sedvanlige frekke smil og late som om — Søren også, jeg har da ikke gjort noget gærent jeg, vel? Fordi om denne filmhelten kommer her og lager et drama? Jeg er hennes beskytter og forsvarer, det er jeg, og jeg føler mig moralsk forpliktet til å ta mig av henne på grunn av onkels avskyelige opførsel. Men dette kan jeg jo ikke fortelle denne hr. Brotheren hennes. Jeg får likefrem si det som det var — at jeg ringte og så videre, og så videre.

Roar gikk frem og tilbake på det tykke kokos-
teppe med hendene stramt i jakkelommene, mens han holdt denne enetale. Pannen var svett, og håret lå bakoverstrøket med tydelige merker efter grovkammen.

Puh, så hett som her var. At hun ikke kunde sørget for en selters før hun gikk, eller en halv pils.

Hm. Det gikk vel an å ta sig litt til rette i sin egen mors-onkels spiskammer?

Litt efter satt han i den kurvstolen som ikke kunde sees fra veien og nippet velbehagelig til et

glass lunken pils fra spiskammeret. Jo varmere det er, desto bedre slukker det tørsten, trøstet han sig.

En bil? Hit? Jo, så sannelig, der stanset den like ved haveporten. Motoren duret, mens en ung mann hoppet ut og betalte chaufføren. Lengselen efter min ringe person var ikke til å holde ut altså. Best å foregripe begivenhetenes gang, tenkte han og løp raskt nedover trappen og møtte Leif ved hjørnet med et muntert hallo.

«Det er frøken Nores bror, ikke sant?»

Leif mønstret ham fra tå til topp. Så nikket han kort:

«Leif Nore, ja. Det var Dem jeg snakket med i telefonen?»

«Stemmer! — Deres søster vil bli henrykt ved å se Dem, hvis ikke — Ja, det er vel ikke hendt noget som — De ser så trist ut. Er det noget med Deres far?»

Trist var ikke nettop den mest treffende benevnelse på Leifs uttrykk i det øieblikk. Men Roar Klem var altfor snild og velopdragen til å si han så rasende ut.

Leif rensket stemmen og svelgjet tydelig et par ganger før han svarte.

«Både ja og nei,» sa han og slengte hodet bakover, mens han fremdeles betraktet den andre sånn ovenfra og ned. «Han er ikke akkurat syk, men — — Ja, det spørs hvad Ruth sier da. Vi har hørt litt av hvert, ser De.»

Øinene glimtet som blått stål mens han så på den annen.

Da smalt Roar i en hjertelig latter.

«Skandale kanskje? Deres søster tar imot en ryg-

gesløs mann morgen og aften. Han kaster småsten på vinduet før solen er oppe?»

«Noget slikt har vi hørt, ja,» sa Leif barsk. «Og det er Dem det vel, hvad?»

«La oss gå op og sette oss,» foreslo Roar. Latteren lå enda over det friske ansikt, og Leifs stramme dommermine slappedes betydelig mens han betraktet ham. Da de hadde tatt plass i hver sin kurvstol, slo Roar sig på knærne og fikk et nytt latteranfall. «Se ordentlig på mig da, De! Ser De at jeg er rødhåret — et vidunderlig vakkert fall i håret, ikke sant? Tykt og bølget og fristende for en liten damehånd, hvad? Gå så videre. Betrakt fasaden! I solen vises en halv million fregner. Nu har de trukket sig diskret tilbake. De tar sig en hvil når solen går ned bak Vettakollen. — Si mig, unge mann, tror De Deres nydelige og meget kritiske søster vilde kunne bli forelsket i min type?»

Leif smilte meget mot sin vilje.

«Jeg har virkelig aldri tenkt på min søster i den forbindelse. Hun har aldri hatt — hatt hverken tid til eller interesse av å omgås — — herrer,» kom det efter en kort nølen. Gutter passet ikke følte han rent ubevisst.

«Nuvel. Det er greit å slå det fast. Kunde De så tenke Dem muligheten av at jeg — jeg —» Roar slo sig for brystet med knyttet hånd — «skulde være den første?»

«Hm. Det er mange måter, vet De,» sa Leif med et hånlig smil.

Roar nikket.

«Det er sant. — Men De som kjenner Deres søster, kunde De tenke Dem henne på en eneste av de måtene i forbindelse med undertegnede?»

«Hvorfor ikke? De er da en — et mannfolk!»
 «Tusen, tusen takk! De smigrer meg virkelig. Jeg er fire, kanskje fem år eldre enn De. Jeg er to og tyve altså, og mitt høieste ønske er — mellom oss sagt — å være et ordentlig mannfolk. Det kommer visst av at jeg all min dag har fått høre at det er noget feminint ved meg, både ved stemmen og mitt vesen. Jeg er alltid blitt forkjælet nemlig, har hatt altfor gamle mennesker til å opdrage meg. Delvis er jeg vel arvelig belastet også dessverre. Men tilbake til saken. De kan være aldeles trygg for Deres søster. Hun behandler meg som om jeg var en yngre bror, og da vet De jo hvorledes! Hun jager meg og sier: Nu skal De gå. Vi er ikke dus engang. Hun innbyr ikke til den slags fortrolighet. Og hun nekter meg å gå over den terskelen De ser der. Hun synes vel min type står bedre til denne åpne verandaen, og at det er lettere å lempe meg ut herfra.»

Leifs bistre miner var ikke lenger i harmoni med øinenes uttrykk. Han mente å se ut som en streng dommer fremdeles, men blikket fortalte Roar at han var mer enn villig til å høre hvad den anklagede hadde å si til sitt forsvar.

«Jeg forlanger å få ordentlig greie på hvordan De er blitt kjent med min søster, og hvorfor De fortsetter med å ødelegge hennes rykte,» sa Leif med en nitten-åringes hele verdighet.

«Det er ikke noget jeg heller vil enn det,» forsikret Roar med et lyst smil. «Hadde jeg ikke for en times tid siden fått en lignende beskyldning fra en annen kant, vilde jeg foreslått å bokse med Dem!»

Roar reiste sig og demonstrerte hvorledes han i tilfelle vilde behandlet ham.

Leif reiste sig også.

«Kanskje De snakker bedre om vi går,» foreslo han.

«Nei takk, bare bli sittende. De er dommeren, jeg er den anklagede. Tillater De at jeg står og går eftersom det passer mig?»

— — — —
Da Ruth og Sigurd Faller tre kvarter senere kom hjem til Høgset, hørte de munter passiar oppe fra verandaen.

Ruth bleknet da hun fikk se Leif. Men i neste øieblikk sa hun sig selv at det måtte stå bra til med faren når han kunde sitte der og le og spøke.

«Far vilde at jeg skulde reise ned og se til dig,» forklarte broren. «Vi trodde du overdrev når du skrev at du hadde det så utmerket i alle måter. — Men hvorfor har du ikke fortalt at du bor her?»

«Husker du ikke hvor far protesterte,» sa Ruth. «Jeg vilde ikke at han skulde gå og engste sig for min skyld, forstår du vel, Leif.»

«Men det hadde allikevel vært bedre om du hadde fortalt oss om dette — dette paradiset. Jeg har besett mig overalt nemlig, og jeg håper du lar mig ligge på divanen i biblioteket et par netter.»

«Men hvem har fortalt dere at jeg bor her?»

«Vi har fått vite det gjennom andre,» sa Leif mørkt, «og det var ikke så svært morsomt, forstår du nok.»

Det var noget i brorens mine som fikk Ruth til å smile:

«Skandale kanskje?»

«Nettop, ja. — Tilfeldigvis er budeia hos tante Karen søster av piken i nabovillaen her. Hun har hatt fire dagers ferie nettop og besøkt søsteren.

Hun kjente dig igjen altså, så dig og — og den karen der i haven en kveld; men hun sa ikke til søsteren at hun kjente dig. Igår kom hun hjem, og da fortalte hun tante alt. Er det noget rart om vi tenkte litt av hvert, hvad? Neida, far aner ingenting, han. Det var tante som sendte mig ekspress til byen for å få greie på tingene.» Leif smilte plutselig og så ned i haven, hvor Sigurd stod som taus tilhører ved rosenbedet. «Ikke for det, Ruth, her ser jeg to fremmede menn — og du som bestandig har klart dig med far og oss —»

Ruth blev rød og vinket Sigurd op på verandaen.

«Sigurd Faller gikk i tredje gym da jeg gikk i første, Leif — altså slett ikke fremmed, og Roar Klem —»

«Har brutt sig inn med makt,» sa denne og blunket til Leif. «Deres bror kjenner alle detaljer og har gitt mig grid, frøken Nore.»

«Javel, da er det altså ingen misforståelser lenger,» sa Ruth lettet.

«Jo, i haugetall,» mente Roar. «Men dem får vi klare op med efter hvert. Jeg for min del er mistenkt hver time på dagen. Luften nede hos oss på Slemdal er ladet med elektrisitet. Jeg venter med lengsel på den dag tordenværet bryter løs. Det skal bli festlig og befriende.»

«Nå, frøken Nore — De ser ikke ut til å savne ferien, eller hvad?»

Det var virkelig chefen som nedlot sig til å komme med denne bemerkning nogen dager senere. Ruths hjerte banket så det kjentes helt oppe i halsgropen. Hvad skulde nu dette bety? Var det en felle, eller var det omsorg for hennes velbefinnende. Visste han at Roar besøkte henne, eller — —

«Takk, jeg har det riktig bra,» sa hun stakkåndet. «Jeg bor litt utenfor byen i juli og har både have og skog. Det er verre med frøken Tørresen, som bor i en bakgård på Grünerløkken.»

Det lille tilløp til et smil på chefens ansikt sluknet øieblikkelig.

«Da bør De opmuntre henne til å søke ut av byen de seks timer før hun går til køis. Hvis frøken Tørresen hadde den rette energi, vilde hun ikke tilbringe en eneste time i den bakgården uten om natten! Vet De at vi har en hovedstad som søker sin like hvad omegnen angår? Sjø og skog og billige samferdselsmidler, som på forholdsvis kort tid bringer oss ut i Guds herlige natur.»

«Jeg vil ikke nettop si at det faller så billig,» våget hun å innvende. «Ikke hvis vi skal trikke eller busse hver dag.»

«Så kan man gå, ikke sant?»

Ruth smilte og rystet på hodet.

«Å gå der og være støvsluker i timevis? Nei, da vil jeg heller sitte oppe i min fjerde etasje i Bogstadvæien og innbille mig at jeg sitter på Voksenkollen — uten at det koster én øre.»

«Hvor bor De nu?»

Spørsmålet kom så uventet og kvast at Ruth blev rød.

«På — på Vettakollen — hos nogen kjente.»

«Se, se! Det var hyggelig. Hm. Da vil jeg virkelig erstatte Dem reisen ned og op, så De slipper den utgiften.»

«Neitakk,» sa Ruth og hevet hodet. «Det behøves ikke. Jeg har gratis trikkekort fire ganger daglig så lenge jeg bor der. — Men frøken Tørresen —»

«For øieblikket er det Dem det er tale om, frøken Nore,» sa han i en tone som minnet Ruth om smellet av en ridepisk.

Hun bøide hodet over stenografblokken og la blyanten ferdig for å ta imot chefens diktat, mens hun spekulerte på hvor han egentlig vilde hen med denne plutselige interesse for hennes person.

Efter et halvt minutts pause, hvor han satt og trommet med høire hånds fingrer på bordplaten, kom forklaringen.

«Jeg har tenkt å tilby Dem en ukes ferie — — på den betingelse at De binder Dem her et år fremover. Av hensyn til det øvrige personale vil jeg i tilfelle gi det utseende av at Deres læge har tilrådet Dem et landophold. — Jeg — jeg setter pris på Deres dyktighet og — — og interesse og vil gjerne at De skal samle krefter til vinterens arbeide. Det kommer til å bli temmelig meget arbeide. — Er De ikke blitt en del tynnere, mon? Blek er De ikke,

men det er noget ved øinene som tyder på trett-het, ikke sant?»

Det kom i en halvt spøkende tone. Ruth forstod at han mente å hjelpe henne til å komme med den lille usannhet at hun var søvnløs og overarbeidet.

Det foregikk en heftig kamp i hennes hjerte. Tenk å kunne komme overraskende op til far sammen med Leif, som reiste tilbake imorgen! Å slippe å gå fra rum til rum i den store villaen hver eneste aften for å se om alt var i orden — å kunne legge sig trygt på hodeputen uten å behøve å be Gud om beskyttelse mot innbruddstyver og ildebrand mens hun allikevel blev liggende og lytte og lytte efter alle mistenkelige lyder, helt til Ole Lukkøie overmannet henne.

Tenk å kunne ligge helt til hun våknet av sig selv, istedenfor å bli vekket av det irriterende uret som hver aften blev trukket for å ramle klokken syv.

Tante Karens innbydende frokostbord var litt hyggeligere enn å stå ved kjøkkenbenken og slubre i sig et glass blåsur melk eller vann fra springet, til de par brødkivene.

Nei, nei, hun hadde lovet å bo der oppe, gitt ingeniøren æresord på å ligge der hver natt, selv om hun var aldri så sent i byen. Og blomstene skulde jo vannes — og jordbærene og kjøkkenhaven — —.

Men det var allikevel en meget viktigere grunn til å si nei takk — de andre to!

Frøken Mørch, som satt der blek og slapp med hodepine, fordi hun hadde blodmangel. Lægen hadde forordnet styrkende medisin og gitt anvisning på kraftig mat. Men det viktigste for henne var å

komme vekk fra den surstoff-fattige byen, hadde han sagt. Hun hadde ledd ham op i ansiktet og fortalt om det glimrende ferie-engagement på kontoret.

«Slutt da vel!» sa han.

Da hadde hun tatt til gråten, fortalte hun. «Tårene haglet, uten at jeg orket å stanse dem.»

«De er overnervøs også,» sa han. «Men den chefen Deres burde ha juling.»

Hun hadde laget en bylt av kontorforklædet og lagt det tvers over fanget og tatt en linjal for å demonstrere for de to andre hvorledes hun hadde tenkt sig den julingen av chefen. — —

Så var det lille forskremte frøken Tørresen. Ikke nettop overbegavet, men snild og villig og plikt-opfyllende til det ytterste.

«Jeg får det med hoste når jeg er trett, jeg,» sa hun en dag. «Men det sitter bare oppe i halsen. Det er ikke noget farlig, heldigvis.»

«Tenk, jeg som trodde De gikk med galopperende tæring,» hadde den ertesyke frøken Mørch sagt.

Den flammende rødmen og det flakkende blikket den lille stakkaren fikk, kunde Ruth aldri glemme. Den skarpe nesen og det hule brystet var ikke nettop tegn på sterke forfedre. — —

«Får de andre damene samme ferie?» spurte hun med høi og rolig stemme.

«Nei!» kom det hårdt og bestemt. «Det er all sannsynlighet for at både Tørresen og Mørch må slutte når vi er kommet i orden. Som agenturfirma behøves bare en brøkdel av det nuværende personale, forstår De. Jeg har tenkt å beholde Dem og frøken Gregersen og et par andre. Dette er naturligvis rent konfidentielt, forstår De. Her er fjor-

ten dagers opsigelse. Alle får tid til å søke sig annet arbeide.»

Ruths hjerne arbeidet febrilsk. Å, om hun hadde råd til å si takk for sig og kunne si denne selvgode, overlegne mannen den usminkede sannhet like op i ansiktet. Men tanken på fars skjebne avholdt henne fra å la tankene få avløp.

«Jeg er Dem meget takknemlig, hr. Børven. Men jeg må dessverre si nei takk til tilbudet om ferie. Jeg vilde ikke ha nogen glede av den når de andre damene blev igjen her nede. Og jeg er den sterkeste av oss tre. Dessuten bor jeg som sagt så landlig nu. Jeg er ute i frisk luft flere timer og sover for åpent vindu.»

«De bor vel ikke alene i den villaen?»

I et par sekunder overveiet hun hvad hun skulde svare. Sa hun ja, vilde han kanskje komme med ytterligere spørsmål, som det kunde bli vanskelig å svare på. Sa hun nei, var det bare en delvis løgn, for Leif bodde der jo nu. Det hadde vært en deilig hviletid, rent en ferie å ha ham i huset. Foruten den store betryggelse å vite ham der nede på divanen i biblioteket om natten, var det en fest å bli mottatt med et muntert hallo når hun kom til haveporten. Enten var han i haven og sloss med ugresset, eller han satt pen og pyntelig på verandaen og leste.

«Gid du kunde være her lenger, Leif. Du fyller så vidunderlig,» sa hun flere ganger.

Melkegutten hadde straks fått vite at det var frøkenens bror og hadde bragt nyheten videre til rette vedkommende på den andre siden av veien. Likheten var garanti nok, heldigvis. Leif hadde det samme blonde håret og de samme alvorlige,

dypbrune øinene med smil på bunnen. Det hadde vært vanskeligere å få folk til å tro på slektskapet med Pers sorte lugg og blå øine.

Nåja, hun var altså ikke alene. Men den avskyelige rødmen fulgte allikevel ordene da hun freidig svarte:

«Nei da, jeg bor ikke alene.»

«Det vilde jo også ha vært altfor risikabelt,» mente chefen. «Men tilbake til ferien. De har først og fremst plikt til å tenke på Dem selv, og det har jeg også. De går straks til en læge, en venn av mig. Jeg ordner alt pr. telefon med ham, og så gir han Dem attest for at De trenger et par ukers rekreasjon, eller hvad han vil kalle det. Denne attest viser De Deres kolleger der ute, og dermed er all misunnelse og andre ubehageligheter utelukket.»

Ruth var blitt blek. I øieblikket så det virkelig ut som om hun trengte til ferie. De brune, alvorlige øinene syntes sorte i det bleke ansikt, da hun rettet dem mot chefen.

«Frøken Mørch har hatt en slik lægeerklæring liggende i flere uker,» sa hun med dirrende stemme. «Hun er blodfattig og er ofte plaget av hodepine, men hun tør ikke vise Dem attesten av redsel for — for å bli opsagt! — De får gjøre med mig hvad De vil, hr. Børven, men jeg synes det er hjerteløst å nekte de to stakkarne der inne ferie for å spare nogen lumpne kroner. Jeg skal nok klare mig! Jeg er frisk og har så pass bra lønn at jeg kan spise middag hver dag. Men frøken Tørresen er fra et fattig hjem, hvor moren er ute og tjener fordi faren er arbeidsløs. Hun spiser middag høist et par ganger i uken og er underernært både på

luft og mat. Hun har ikke engang råd til å betale de tre og en halv krone som en lægeattest koster. Det kunde bli middag til hele familien, og dessuten vet hun at en slik attest er verdiløs i Deres øine.»

Ruth hadde reist sig. Blekheten hadde veket for en brennende rødme, mens hun snakket. Hun stod med løftet hode, og øinene vek ikke fra chefens ansikt.

Han så på henne med et mørkt blikk.

«De er litt for modig nu, frøken Nore,» sa han med isnende stemme. «Det er visst best De avkjøler Dem litt før De fortsetter Deres arbeide. De kan gå!»

Men Ruth blev stående.

«Betyr det at jeg skal slutte?» spurte hun med fast stemme.

«Det skal De i tilfelle få vite!»

Inne på det andre kontoret klimpret skrivemaskinene i takt. Frøken Mørch så op da Ruth kom inn.

«Tom blokk?»

Ruth nikket svakt.

«Ja, tenk —»

«Høirøde ører og kinner og blanke øine — — Har De fått pålegg, eller — —»

«Vær så snild ikke å spørre mig, frøken Mørch. Jeg er ikke riktig bra. Det er bare det,» sa hun og smilte tappert, mens hun satte et nytt ark i skrivemaskinen. Hun hadde ikke noget å skrive, men rablet allikevel i vei en masse ord uten nogen mening i, mens tankene arbeidet intenst.

«Er De dårlig, frøken Nore?»

Det var lille frøken Tørresen, babyen på kontoret, som la en hånd på skulderen. Hun hadde opdaget de forunderlige, usammenhengende setninger da hun gikk forbi Ruth for å hente en ordliste i bokhyllen.

«Ja, jeg går ut litt. Si at jeg måtte ha frisk luft, hvis han spør etter mig.»

Hun løsnet det halvskrevne papir og puttet det i håndvesken, tok forklædet av og trakk en beigefarvet hatt nedover hodet.

«Mener De det?»

«Ja da. Si hvad dere vil, men jeg må altså ha luft. Jeg går ned på bryggene.»

«Gid! De er altså storartet! Jeg forakter mig selv fordi jeg ikke går med,» sa frøken Mørch. «Der står en benk like under festningen. Å sitte der og se utover fjorden er det herligste jeg vet altså. Jeg elsker seilbåter med store, hvite seil — —»

«Er De gal!» hvisket babyen forskrekket. «Jeg kan da ikke bli sittende her alene? Tenk om han kom!»

«Å nei da, lille bassen,» lo frøken Mørch. «Vi må nok late som vi henger i, vi, selv om vi knapt henger sammen. — Vi sier De har forspist Dem og — — bare ta det med ro, De!» ropte hun etter Ruth i døren da denne gikk nedover trappene.

«Hvad tror De det var?» spurte babyen forsiktig. Frøken Mørch rystet sine lyse krøller.

«Alt mulig er trolig fra den kant. Men at hun har fått skjenn er simplemang utenkelig. Hun er jo så strålende flink at — — Nei, det må være noget med ferien. Hun er vel blitt opsatt av nogen til å mase litt, antar jeg. Men da kom hun til den rette. Å du — Himalaja!»

«Kanskje faren er blitt dårlig?» sa den andre.

«Der har vi det! Gid hvor korttenkt jeg er da. Hun har bedt om å få reise for å se til ham selvfølgelig. Og det har han sagt blankt nei til — elendige slavedriveren!»

— — — Imidlertid drev Ruth omkring nede ved Festningsbryggen og lot sønnenvinden svale de brennende kinner. Det følte vidunderlig å gå her på denne tid midt i travelheten på alle kontorene.

Det var en ny side av bylivet dette. Hun hadde aldri vært på bryggene en hverdags formiddag, bare om kveldene når folk spaserte i full puss, som frøken Mørk sa.

Hun hadde følelsen av å være kommet til en fremmed by, og at Børven & Co. hørte fortiden til, og hun var en fri fugl, som kunde spenne vingene til flukt når som helst.

Hun vilde gå rundt festningen og se hvad slags båter det lå på den andre siden. Det fór så mange biler den veien. Kanskje det lå en Amerikabåt ferdig til avgang.

I det samme hun fikk øie på «Stavangerfjords» vel-dige baug, kjente hun en fast hånd på skulderen bakfra.

«Du her, Ruth? Det var en hyggelig overraskelse! Jeg gikk nettop og tenkte på hvor meningsløst det var at du skulde sitte der oppe mot skyggesiden og slite med det idiotiske instrumentet i dette vidunderlige været.»

Det var Sigurd i lysegrå sommerdress og barhodet med filthatten i hånden.

«Ja, det samme syntes jeg,» sa Ruth med en latter som han øieblikkelig hørte var uekte. «Jeg måtte ha luft — og så gikk jeg.»

«Uten lov, hvad?»

«Akkurat. Jeg får så sparken allikevel. Han blev rasende fordi jeg sa min mening om dette feriekni-periet.»

«Hm. Du bad om ferie da?»

«Nei, han vilde gi mig en ukes ferie mot at jeg skulde love å bli et helt år.»

«Ja, var det så farlig?»

«Nei, jeg måtte jo blitt der allikevel. Men han vil ikke gi de andre damene ferie, forstår du. I stedet har han tenkt å si dem op, når han ikke behøver dem lenger.»

Sigurd klødde sig i hodet.

«Det er neimen ikke greit for nogen av dere, skjønner jeg. Men behøvde du egentlig fortelle ham at han var en stor noksagt, eller hvordan fikk du sagt det?»

«Jeg begriper det ikke selv,» sa hun og stanset midt i gaten så bilene måtte tute dem begge inn på fortauet. «Jeg var rent fra mig selv. Jeg tåler ikke sånn urettferdighet, og de andre er slett ikke sterke heller. Men naturligvis var det idiotisk. Jeg har ikke råd til å være et ærlig, sannferdig menneske. Jeg burde bare tie og tåle og bøie mig og føie mig og være glad til at jeg har en post.»

Sigurd så på henne fra siden, mens de skrittet ut.

«Har du tenkt å rømme over til Amerika?»

«Gid jeg kunde. Uff, nei, som jeg snakker. Jeg har jo far og guttene.»

«Hør her, Ruth — undskyld at jeg spør så like frem: Er det noget i det at din far har mistet sin stilling efter femogtyve års arbeide i samme firma, fordi han var overnervøs?»

Ruth gjorde en grimase som kunde gått for et smil, hadde det ikke vært et så fortvilet uttryk i de brune øinene.

«Joda, det stemmer, det! Det er altså en familie-svakhet, skjønner du. Men far har alltid kunnet beherske sig, han. Det var ikke på grunn av nervøsitet at han fikk sparken. Firmaet behøvde penger,

og den nye kompanion hadde en sønn og en datter — Da blev far overflødig, og jeg med. Nei, jeg var ikke ansatt, hadde bare fått løfte om ansettelse. Det var derfor jeg lærte stenografi.»

«Hvor var dette? Hvad heter firmaet?»

«Det spiller ingen rolle nu. Gjør det vel? Nei, jeg har ikke lyst til å si det, Sigurd. Alt er juridisk sett gått riktig for sig. Enhver er sig selv nærmest, sier far. Det er bare litt på tverke for dem det går ut over, vet du. Forretningslivet er ikke anderledes.»

«Fikk din far pensjon?»

«Er du gal! Hos private. Ånei da. Men derfor må jo jeg —» Ruth stanset plutselig og tok et fast grep i Sigurds arm. «Jeg må visst være blitt gal. Her går jeg mens chefen sitter og venter. Å, Sigurd, finn en bil, er du snild. Jeg må være tilbake før han opdager at jeg er gått ut. Jeg må ikke miste den posten, forstår du!»

En bil som hadde bragt passasjerer ned til «Stavangerfjord», blev kapret, og nogen minutter efter stanset den utenfor kontoret.

«Nei, stopp, — jeg skal nedover igjen, jeg,» sa Sigurd da Ruth vilde betale. «Jeg skulde ned og se en gammel onkel vel av gårde til Amerika.

— — Sigurds onkel var den ene av de to chefer som hadde gitt Ruths far sparken. Det demret svakt i Sigurds bevissthet at han hadde hørt noget om opsigelse av en eldre bokholder; men hvad interesse hadde han som var i Tyskland, av en så dagligdags foreteelse. Når han nu tenkte sig om, var det nettop på den tid firmaet Arntsen & Lind stod på svake føtter.

Slik går det altså til at nogen kommer sig op, tenkte han. De setter foten på en annen stakkars

nakke og får sikkert fotfeste. Om stakkaren derved får et puff mot avgrunnen, ofrer de ikke en tanke.

Men nu vil jeg ha visshet!

Onkel Ferdinand Lind stod velklædd og smilende ved rekken da søstersønnen entret landgangen. Kjekk kar, Sigurd. Han vilde det bli noget av. Der var energi og arbeidslyst i den kroppen. Pen var han og sterk og smidig som en atlet.

«Fint vær, onkel. Du har lykken med dig — som alltid,» sa han med et alvorlig smil. «Undskyld at jeg spør dig om noget som angår forretningen. Du bryr dig vel ikke om å dvele der nu, men —»

«Vær så god, vær så god. Det er jo i forretningens interesser jeg reiser, gutten min. Forretningsmann er jeg alltid, også når jeg rekreerer mig.»

«Javel. Det gjelder en liten dispuitt jeg hadde nylig. Det blev påstått at en bokholder Nore hadde vært hos dig i fem og tyve år —»

Onkelens ansikt blev et par nyanser friskere i farven.

«Nore, ja, — ganske riktig. Han falt så å si for aldersgrensen han, stakkar. Kjenner du ham?»

«Ikke jeg nei, men en venn av mig. Han mente han var i full vigør, og at det var andre grunner som var årsak i opsigelsen.»

Onkel Ferdinand smilte overbærende og tilgivende, mens han rystet på hodet.

«Han var ferdig han, stakkar. Han er jo rent elendig å se til. Og der er ikke bruk for vrak i forretningslivet.»

«Vel, vel. Det var altså grunnen. Da har min venn gjort dig stor urett, dessverre. Han bebreidet dig at du gav mannen avskjed efter femogtyve års arbeide. Han mente han bare var omkring femti år.»

«Tror så gjerne det, du. Folk bryr sig med ting som ikke kommer dem ved og gider aldri undersøke sakens rette sammenheng.»

«Nei visst, nei. Men hvad lever så denne Nore av, vet du det?» spurte Sigurd og så på onkelen med et blikk som fikk ham til å ta øinene til sig.

«Undskyld, Sigurd,» sa han i en sursøt tone, «men der ser jeg småpikene. Jeg kan dessverre ikke fortelle dig mere om den mannen du så plutselig har fått interesse for. Vi holder oss ikke à jour med våre avgatte funksjonærer. — — Goddag, goddag, småpiker! Ja, jeg tror nok det blir en herlig tur. — Far vel, far vel, Sigurd, hils din mor når du skriver. Hun har en bra tur nordover, hører jeg. Hils så meget.»

— — Da «Stavangerfjord» gled ut fra kaien til nasjonalsangens toner, stod Sigurd i bakgrunnen uten å vifte hverken med hatt eller lommetørklæ. Han orket ikke å vise den mannen nogen hyldest. Han hadde dømt sig selv med den rødmen og det flakkende blikket.

Ruths far var sikkert ikke noget vrak før opsigelsen. Men en stolt seilskute kan bli et vrak når den støter på farlige undervannsskjær.

«Han er to og femti,» hadde Ruth sagt da de var i bilen. «Og chefen gav ham en utmerket attest. Kunde jeg bare la være å hate dem så fryktelig!»

Stakkars liten. Og nu var det vel hennes gasje de hovedsakelig levde av.

Så hadde hun forløpet sig. Det hjertet var fylt av, hadde flytt over i et ubevoktet øieblikk.

Undres om den broren var i byen fremdeles. Han kunde ha lyst til å slå av en passiar med ham på to manns hånd.

For én gangs skyld gjorde ikke fedrelandssangen

noget inntrykk på ham. Hjertet banket ikke av begeistring, øinene blev ikke dugget som så ofte før når musikken satte inn med disse gamle, gode toner.

Nei, det var så meget her hjemme som gjorde ham syk og kvalm. Sladder og mistanke og smålighet og egoisme møtte ham på alle hold. Selv den gamle grandtanten oppe på Vettakollen gjorde sig simpel og hørte på løs sladder om en ung, uskyldig pike.

Han gikk inn i nærmeste cigarbutikk, kjøpte en pakke cigaretter og ringte til advokat Linge. Leif svarte. Han hadde sittet og fantasert på flyglet og følte sig grepet i noget ulovlig da det kimte.

Om han hadde noget imot å ta trikken nedover så de kunde møtes et sted og spise middag sammen. «Jeg spanderer,» sa Sigurd.

Leif rødmet der han stod. Ruth hadde gitt ham ordre om å sette potetene på kokeplaten, før hun kom, så skulde hun ha med fem karbonader. Det blev billigere enn å spise ute begge to.

«Jotakk, men jeg må være tilbake halv fire. Det er noget jeg skal ha gjort før Ruth kommer.»

Sigurd smilte. Han tenkte også straks på potetene. Han visste at Ruth stelte sig selv.

«Det er all right,» sa han. «De rekker å være tilbake til den tid. Glem ikke å stenge alle tre dørene før De går, ellers kunde det bli min skyld om det kom ubudne gjester.»

— — Da Ruth kom hjem ved halv fem-tiden, holdt Leif på å dekke bordet i kjøkkenet.

«Du er naturligvis skrubbsulten,» sa Ruth, «men jeg har tre karbonader til dig, og de er store — med masse deilig løk.»

«Tusen takk, men jeg er ikke det grand sulten.

Jeg har — hm. Hold dig fast, Ruth. Jeg har inntatt en bedre middag nede i byen!»

«Jaså. Det er derfor du ser så strålende ut. Du er mett altså. Riktig søkkmett, hvad?»

«Ja, men mett og mett det er to ting, det,» sa Leif overlegen. «En kan være mett av graut og myssmerrelling og grynsådd og kjøtt og flesk og seks, syv fleskepannekaker, men humøret stiger ikke allikevel. En føler sig som et dyr efter sånn etermiddag. Men idag, Ruth!»

Han rev til sig et håndklæ, som han stakk inn under armen, bøide sig ærbødig og sa i en lav, diskret tone:

«Vær så god, mine herrer!» idet han rakte Ruth en tom pose, som var for hånden. «Jeg må få lov å gjøre oppmerksom på at høns i karry er gått ut.»

Ruth lo.

«Sa opvarteren det, Leif?»

«Ja, akkurat sånn. Du skjønner vi moret oss kostelig. Bare ikke de stakkars hønsa blir overkjørt der ute, sa min bordfelle.»

«Hvem, hvem?» spurte Ruth og glemte å sette stekepannen bort på komfyren.

«Ja, se det vilde du nok gjerne vite, frøken. Men først skal du få menyen. Sett dig, så skal jeg varme de kjøttkakene dine, potetene er ferdige. Jeg skal allikevel holde dig med selskap — bare for å animere din appetitt. Forresten er det halvannen time siden vi spiste. Der er allikevel plass til én karbonade, tenker jeg.»

«Å, jeg tenker det er plass til både to og tre,» sa Ruth med et trett smil. «Fortell hvad du spiste.»

«Ja, hønsene var altså gått ut,» lo Leif, «så tok vi ørret i stedet. Hvad vilde han sagt hvis den også var slutt? sa min kamerat. Ørreten er dessverre gått

til bunn, foreslo jeg. Nåja, så fikk vi biff, mør som smør, med sånn skjelvende saus du vet, og agurksalat og tyttebær og — en halv pils hver. Etterpå en cigarett og en kopp kaffe. Og hele tiden spilte musikken. Jeg har ikke hatt det så festlig i hele mitt liv!»

«Nei visst. Det var fryktelig morsomt. Men hvem var det da, Leif? Ikke en dame vel?»

«Gæ'ern du da! Det var den ene av de to jeg hilste på første kvelden her oppe. Nå kan du gjette!»

«Roar Klem, naturligvis.»

«Hvorfor naturligvis?»

«Jo, for han er beslått med penger, og han er greselig snild og hyggelig. Jeg la merke til at han likte dig.»

«Hm. Men den andre da? Han som sa så lite, er ikke han også snild og beslått?»

Ruth reiste sig fort og fikk det travelt borte ved kjøkkenbenken, hvor hun begynte å åpne noen pakker.

«Jeg vet virkelig ikke, jeg kjenner ham ikke fra den siden. Hans far er død, men moren skal være ganske velstående, sa Roar. Sigurd er i hvert fall ikke av den sorten som vilde sløse slik med pengene. Han gir inntrykk av å være forsiktig og næsten gjerrig.»

«Jaså — fordi han aldri har tatt dig med på kafeer?»

Leif så på henne med et ertende smil.

«Var det virkelig ham?»

«Ja da, og jeg skulde hilse og si at han kommer op i kveld.»

«Sa du ikke at vi skulde stengle sukkerertene?»

«Joda. Og han vilde hjelpe oss. Han forklarte mig en lur måte. Ikke alle de stengene, men ståltråder i flere høider mellom solide ytterstokker. Han tar med

sig galvanisert tråd. Så setter vi sammen to, tre av de stengene vi fant i vedskjulet.»

«Ja, det er bra nok. Men i kveld er jeg slett ikke oplagt til å ha en fremmed her, Leif. Det har vært så vemmelig på kontoret. Jeg er redd jeg blir opsagt.»

«Ja, ja. Så bli det da! Der er vel andre plasser å få,» sa Leif overmodig.

«Har du glemt far?» sa Ruth med et tungt sukk. Leifs øine gnistret.

«Ånei, du. Men du er en og tyve. Far er tredve år eldre. Det er de unge som får arbeide nu. Du skulde heller skynde dig å si op, Ruth, før din noksagt gir dig sparken. Hvad er det forresten i veien? Skal han spare enda mer, eller er dere blitt uvenner?»

«Jeg har vært uforsiktig med munnen min. Han snakket idag igjen om disse feriene, og da kunde jeg ikke dy mig lenger. Jeg sa hvad jeg mente. Det var rasende dumt av mig, Leif. Men jeg er visst ikke skapt til å være et umelende dyr, som lar pisen smelle om ørene uten å protestere — — men det er det eneste fornuftige hvis en vil beholde en god plass.»

«Sa du god, Ruth?» Leif manøvrerte stekepannen med en rutine som en utlært kokk og lot de fem duf-tende karbonader dale ned på fatet sammen med løk-smøret. «Vær så god, frøken! Skal det være pils eller bayer?»

«Ja, det er sant, jeg har en selters i spiskammeret. Skru på springet så blir den friskere. Jo, Leif, du har god plass til to karbonader, ikke nogen falsk beskjedenhet nu, takk.»

Ruth var sprekkeferdig av nysgjerrighet efter å vite hvorfor og på hvilken måte Sigurd hadde truffet Leif. Men når ikke Leif av sig selv fortalte i detaljer, vilde så visst ikke hun være den som pumpet.

«Jeg sitter og venter på at du skal spørre hvad ingeniøren og jeg snakket om,» sa Leif da alle karbonadene var forsvunnet.

«Å, det er lett å gjette,» sa Ruth med en likeglad gjesp. «Det var vel bare Tyskland, det. Jeg har gått to turer med ham, og da var det ikke stort annet hele tiden.»

— — — Da Ruth, efterat hun hadde lagt sig om kvelden, tenkte tilbake på denne samtalen, skammet hun sig så hun blev rød i mørket. For det var slett ikke sant. Det var hun som spurte om Tyskland. Han vilde helst høre henne fortelle om deres felles venner og venninner, men Ruth fikk alltid samtalen dreiet inn på opholdet der nede og blev revet med av alt det interessante han hadde oplevd.

«Jeg er blitt simpel i det siste,» sa hun til sig selv. «Jeg lyver og hater og bruker grov munn. Jeg fortjener ikke å ha det så godt at jeg beholder posten. Kanskje det er en straff fra Gud fordi jeg aldri kan tilgi Arntsen & Lind. — Men kjære Gud, du forstår da vel at det er fordi jeg synes så synd i far! Du forstår vel at det er umulig for mig å være så mild og tålmodig som han. Jeg skal forsøke å tilgi, bare du vil styre det sånn at jeg ikke får sparken. Jeg skal forsøke å tenke mig inn i hvor vanskelig de hadde det, men jeg må få lov å synes at det er en fryktelig urettferdig verden vi lever i.»

Tårene silret ned på hodeputen, og hun følte det som en deilig lindring efterat hun hele eftermiddagen hadde måttet vise sig kjekk for Leifs skyld.

«Hvordan går det nede hos dig om dagen —
faller de til ro eller —»

«Du mener angående ferie? Jo, det ser ut som de tar fornuften fatt de aller fleste. Merkelig nok er det bare den sist ansatte som har — — har reist bust — ja, den unge stenografdamen som du hilste på den dagen du ventet på mig. Hun er et selvstendig vesen, den samme damen —»

Grosserer Børven og frue satt og drakk eftermiddagskaffe under hengeasken i haven. Grosserereren tok innimellem et drag av langpipen for å holde mygg og fluer vekk, og fruen viftet sig med en bjerkekvist når de irriterende vesener blev altfor nesevise.

Grossererens lysegrå alpakkajakke harmonerte med fruens grålilla musselins kjole med et hvitt blondekast over skuldrene. Hennes milde, brune øine hadde et spent, litt engstelig uttrykk, mens hun kom med de forsiktige spørsmål.

«Det var en søt, ung pike, husker jeg. Hun gav ikke inntrykk av å være opposisjonslysten — hvad?»

«Søt? Dere kvinner henger dere straks i det rent ytre. Hun er visst ganske pen, ja; hun har rent og velfrisert hår, en sund og frisk hud og normale tenner —»

Fru Lind lo sakte.

«Det var da en komisk beskrivelse av en ung

pikes ydre. Jeg tror ikke hun vilde bli særlig innbilsk! Enn øinene, er de også rene og normale?»
 Børvens smilebånd bevegdes ganske lett.

«Blikket mener du —»

«Farven og formen og uttrykket, naturligvis. Man får jo et helhetsinntrykk av altsammen —»

«Nåja, de må vel sies å være helt normale. De uttrykker vedkommendes følelser meget tydelig, og farven varierer etter følelsenes art og intensitet.»

Fru Børven lo nu ganske åpenlyst og freidig.

«Og farven er blå?»

«M-nei.»

Han betenkte sig litt. «Heller brune, tror jeg.»

«Nå. Og hun er virkelig den eneste som har protestert?»

«Åpenlyst, ja. De andre går selvfølgelig og furer bak min rygg og ønsker alt vondt over mitt syndige hode.»

«Men denne stenografen — hvad er navnet — frøken Nore, ja. Hun har altså bedt om å få ferie på tross av at du har meddelt hele personalet at de måtte renonsere på ferie i år?»

Grossereren så med et skarpt blikk bort på sin kone.

«Svært så du eksaminerer da, Mina. Har du noen særlig interesse av dette pikebarnet?»

«Slett ikke. Men hele dette eksperimentet interesserer mig selvfølgelig. Jeg har jo aldri trodd det lot sig gjennomføre uten ubehageligheter. Du husker jeg fortalte dig om Roars venn. Der sluttet alle som en, og det blev meget vanskelig å få flinke folk igjen.»

«Hm. Ja, så sies der. Men nu har jeg hatt mine følehorn ute overalt, og enda har jeg ikke kunnet

opdage i hvilket firma denne Noreng var ansatt. Det skulde ikke være en guttestrek av Roar? Han har kanskje fått greie på dette og vilde gi mig et lite — ja, hvad skal jeg kalle slikt — en advarsel mildt sagt.»

«Umulig,» skyndte fruene sig å forsikre. «Hvem skulde ha fortalt det. Han setter jo aldri sine ben på kontoret. En sjelden gang ringer han dig op —»

«Nei, nei, nei,» vinket ektefellen henne utålmodig av. «Ja, la nu det være som det vil. Jeg kunde ikke annet, slett ikke. Nu begynner jeg å få oversikt over agenturet og har bestemt mig til å beholde de fire beste, deriblandt den «søte» stenografen.» Han smilte barskt. «Hun er både flink og — — uredd. Hun har ben i nesen uten egentlig å være uopdragen, og det trenges i høi grad fremover. Hun kommer til å få et større ansvar, mere arbeide og — naturligvis høiere lønn.»

Fru Lind drog et lyst sukk og så op med et smil.

«Det var deilig for henne. Hvor meget har du tenkt, Lind?»

«To hundre fra første september. Men først skal hun pines litt.» Han knep øinene igjen og fulgte røkskyene med et skadefro smil. «Hun har vært en liten smule nesevis. Nu går hun i angst for å bli opsagt, og det er både sunt og riktig å holde henne der en tid. Da blir hun dobbelt takknemlig etterpå. Og jeg behøver glade, takknemlige folk.» Det siste sa han mere til sig selv enn til fruene.

«Er hun virkelig dyktig, kan det jo tenkes at hun får sig en annen post. Burde du ikke sikre dig henne før det er for sent, Klaus?»

Lind gjorde en uvillig grimase og dampet sterkere på pipen.

«Bedre post enn den hun har, vokser ikke på trær,» mumlet han. «Dessuten er denne den første. Hun må be om attest, vil hun et annet sted hen, og da er det tidsnok.»

«Og de andre tre?» blev fruene ved å spørre.

«Kasserersken overtar bokholderiet, så beholder jeg en av lagerbetjentene til alt-mulig-mann og dessuten en billig maskinskriverske som hjelp for stenografen og diverse annet. Jo, jeg tror jeg har gjort et heldig valg. Når alt er i ny gjenge, vil jeg en gang be dem alle hit op. Hvad sier du til det? Jeg vil som sagt sikre mig et takknemlig og enig personale.»

«Du vet jeg har selv foreslått det.»

«Javisst, javisst. Men da var det for uensartet og for stort — for mange misfornøide elementer. — Nå, se der har vi den vordende advokat. Hvad betyr det at du kommer så tidlig?»

Roar med ryggsekk på en lyseblå skjortebluse, som var åpen i halsen, barhodet og solbrent, kastet sig ned i gresset og lot byrden gli av.

«Tredje hjul til vogna har aldri det grand moro,» sa han vrantent.

«Var dere tre, da? Jeg syntes du snakket bare om Sigurd?»

«Joda. Men så møtte vi en dame altså, helt solo. Vi innhentet henne oppe ved Slakteren, og etterpå var jeg bare luft for begge to. To gutter og en pike, åneitakk, sann. Derfor stakk jeg av, jeg. Fikk plutselig vondt i hælen og begynte å halte.»

«Du var sikker på at damen foretrakk Sigurd, da?» spurte tanten.

«M — nei, ikke skråsikker; men Sigurd er slik, at han gir ikke plass til andre. Han fyller ut så

en annen beskjeden ung mann bare er glad han slipper vekk før han er blitt flatklemt.»

«Og den unge damen var?»

Det var onkelen som nu spurte.

Roar blev rød helt op til den lyserøde hårroten og glippet med øinene mens han slubret kaffen i sig: «En skolekamerat av Sigurd, student altså.»

«Da var det hensynsfullt av dig å fortrekke,» sa tanten blidt og lot som hun overså rødmen.

«I hvert fall var det hensynsløst av Sigurd å si god bedring med et sånt infamt smil som det han sendte mig bak damens rygg da jeg pigget av. Jeg k u n d e jo hatt et gnagsår.»

«Hvad heter den unge damen?» spurte onkelen og så fast på sin pleiesønn.

«Tror du jeg festet mig større ved navnet da! Nilsen eller Hansen eller Andersen — jeg er ikke sikker, men absolutt ikke Olsen, ellers hadde jeg husket det!»

«Hvorfor løi du for onkel, Roar,» spurte tanten, da de to blev alene nogen minutter senere.

«Fordi jeg fant det lumpent å være så indiskret. Han spurte én gang, og jeg svarte det som passet. Da burde han forstått at jeg hadde mine grunner til å fortie damens navn.»

«Det var nettop derfor han spurte om igjen. Vi fikk begge inntrykk av at du hadde en spesiell interesse for henne.»

«Det har jeg også. Og nettop derfor skulde han respektere min fortielse. Det står vi oss på alle tre.»

Om litt sa tanten: «Er det hun som bodde i Linges villa, Roar?»

«Hvis jeg sier ja, sladrer du da til onkel og forteller at jeg av og til har sittet og slått ihjel en

halvtime sammen med henne på verandaen der oppe?»

«Jeg vet at det er henne, Roar,» sa tanten alvorlig, «og jeg vet også hvem hun er. Jeg tror det var klokt av dig å glemme navnet. Onkel vil ikke like at hans stenografdame er venninne til pleiesønnen.»

Den unge mann reiste sig så raskt at en av kaffekoppene veltet, og den lille skvetten som var i, rant utover duken.

«Er det noget rart om jeg liker henne, tante — er hun ikke bedårende kjekk? Søt og stolt og allikevel så enkel og naturlig.»

«Jeg har bare sett henne en eneste gang,» sa tanten med et smil. «Men jeg likte henne straks. Det var noget ved blikket som straks fengslet mig. Men du har vært temmelig uforsiktig!»

«Jeg vet det, jeg vet det. Og hr. Sigurd, overformynder for alle unge mennesker langs Holmenkollbanen har ikke spart på refselsler i den anledning. De siste fjorten dagene var jeg der næsten aldri. Men han var der så ofte han lystet! Du skal forresten ha takk fordi du stakk hull på den bylden. Jeg vet alt om onkels sjofelhet der nede.»

«Hun har altså beklaget sig?»

«Neida, neida. Men jeg fikk naturligvis greie på at hun ikke har ferie i sommer. Hun undskyldte ham til og med. Elendig, sjofelt, altså. Jeg er glad han ikke er min rette far!»

«Roar, Roar!»

«Ja, jeg vet jeg skylder ham meget; men jeg er glad det er dig jeg er i slekt med, at det er du som er mors søster, og at ikke han er fars eller mors bror.»

Fru Børven så på ham med tårer i øinene.

«Du skal ikke dømme så strengt, Roar. Du har ingen forståelse av en forretnings mange vanskeligheter —»

«Personalet skal ikke lide for at chefen ikke klarer balansen. Selv en tjenestepike forlanger ferie. Hva tror du Marte vilde gjort hvis du hadde sagt som så: I år har vi ikke anledning til å gi Dem ferie på grunn av våre økonomiske vanskeligheter? Hun vilde sluttet straks, naturligvis, og fått sig en annen likeså bra plass eller bedre. Men slik kan ikke kontorfrøkener gjøre, fordi der for øieblikket er overfylt i den branchen. Men bare vent! Snart kan vinden snu sig —»

«Vinden snu sig, sier du?» Onkelen stod plutselig ti skritt borte. «Skal du ut og seile, Roar?»

«Jeg taler bare i bilder, onkel,» sa Roar med forsert livlighet. Han så med et halvt øie at onkelen ingenting hadde hørt av den foregående samtale. Han var hverken ironisk eller mistenksom i blikket. «Tante og jeg talte om de dårlige tider i sin almindelighet og forretningslivet i særdeleshet. Vinden kan snu sig, sier jeg!»

«Det gleder mig at du i det hele tatt tenker så pass materialistisk,» sa grosserereren og så på sin pleiesønn med høit optrukne øienbryn. «Det forekommer mig at din idealisme i almindelighet holder dig svevende nogen meter over jordflaten. Jeg visste ikke at du ante noget om vanskelige tider i den sfære hvori du beveger dig — bøker og bøker og atter bøker. Dere studenter er ikke i kontakt med det pulserende liv, det er aberet ved studietiden.»

«Det har du jamen rett i, onkel,» sa Roar mild og føielig. «Men en gang imellem får vi altså et glimt av virkeligheten, skjønner du, og da virker

det så kolossalt på oss — nettop fordi vi beveger oss mellom all denne virkelighetsfjerne teori —»

«Hm, hm,» avbrøt onkelen med et sarkastisk smil. «Kanskje du med tiden daler ned til oss og blir stående med begge føtter i den foraktede materialismen!»

«Det blir jeg jo nødt til engang — dessverre,» sa Roar og slo an en gemyttlig tone. «Men jeg vilde ønske jeg kunde være sikker på at den grunnen jeg dalte ned på, var fast fjell og ikke en hengemyr, som drog mig til bunns mot min vilje.»

«Da burde du ikke valgt jussen,» mente onkelen.

«Jo, nettop juss!» ropte gutten ivrig. «Jeg vil ha full greie på hvor stabbestenene og gjerdene står, før farten begynner for alvor.»

«Min kjære Ruth!

Det var et godt påfunn av tante Karen å sende Leif inn til dig. Først håper jeg du hadde glede av besøket, dernæst vet jeg at Leif var begeistret over den lille avveksling, og sist, men ikke minst var dette påfunn til store glede for mig.

Å høre av Leifs egen munn at du blomstrer som en rose, om ditt gode humør og at du hverken er forkjølet eller feiler noget annet, er for mig et stort pluss til sommerens gleder for øvrig. Riktignok tillater jeg mig et stort spørsmålstegn ved Leifs forsikring om at Ruth er brun som en neger. At vinterens blekhet er veket for en friskere farve, er hvad jeg våger å tro efter den uttalelsen.

Da jeg forleden dag veide mig nede på stasjonen, fant jeg at min vekt på disse fire uker er øket med hele tre kilo. Tante Karen har all ære av sine gjødningskunster og sin kjærlige omsorg i det hele tatt.

Jeg går nu langt lettere opad bakken enn før og har i de siste to uker flere ganger glemst å ta de sorte hjertedråpene om aftenen. Jeg er selv tilbøielig til å tro at hjerteuroen skrev sig fra nervøsitet og ikke var en hjertefeil i almindelig betydning.

Alt i alt vilde det vært en fullkommen sommer om bare du, min kjære, flinke, lille pike, hadde vært sammen med oss og nytt hvilen og den styrkende luft. Det smerter mig å vite dig i den støvfylte by

dag og natt. Og jeg er bekymret for hvordan du sørger for ditt legemlige velvære — om du følger mitt råd og drikker melk hver dag, om du regelmessig spiser god middag?

Leif forsikret mig at du lever sundt og godt, og jeg kan ikke tro at han nogen grunn har til å fortie om det motsatte var tilfellet.

Som jeg før har skrevet, må du ikke tenke på å legge noget til side av din lønn. Jeg venter ikke at du skal ha én øre til overs når måneden er slutt. Bruk alt til din egen person og tenk hverken på husleien eller de andre utgifter.

Du må spise godt, så du får arbeide til høsten, er tante Karens stadige omkved ved måltidene. Nysilt melk, hjemmesmør og egg, ren, styrkende luft, en god seng og denne velsignede stillhet — kan nogen ønske sig en herligere ferie?

Jo, at jeg dessuten hadde et lite håp om å få arbeide, når jeg vender tilbake! Nåja. Om alle veier ser ut til å være stengt for øieblikket, kan Vårherre allikevel ha en utvei, som han i sin tid vil vise oss. Det gjelder bare å overlate alt i hans hånd og ikke knurre om det ser håpløst ut.

Skriv snart og la mig på nytt få høre at du er ved godt mot og ikke føler dig altfor ensom — og trett og slapp i denne varmen.

Din hengivne

far.»

Ruth fikk dette brevet på kontoret ved middags-tid tre dager efterat hun var flyttet fra Vettakollen til byen igjen. Hun gledet sig til å skrive næste brev og kunne fortelle ham hvor vidunderlig hun hadde hatt det.

Hun og Leif hadde snakket frem og tilbake om hvorvidt de allikevel burde fortelle faren hvor hun bodde, men var til slutt blitt enige om å la det bero.

Innbruddstyveri i villa igjen, sa han når han leste om den slags i avisene og kom da alltid med en bemerkning om hvor glad han var fordi Ruth bodde i en trygg leiegård sammen med den pålitelige Pauline.

Da Ruth hadde lest brevet, ringte chefen, og i farten puttet hun det inn mellom en haug ferdigskrevne brever, som skulde legges i konvolutter når disse fikk påskrevet sine adresser av frøken Tørresen.

Ruth måtte stenografere to lange, tyske brever, stryke og skrive om igjen før de blev efter chefens ønske.

Da hun hadde lest høit det siste, sa han:

«De har en bra tysk uttale, frøken Nore; men hold Dem til min gammeldagse forretningsstil. Jeg svermer ikke for denne moderne skoletysken, den er altfor vulgær.»

Ruth blev rød, bet sig i leben og måtte beherske sig til det ytterste for ikke å komme med en bemerkning om at hun ikke visste av å ha skrevet for moderne og — vulgært.

Hun gikk jo som på glør hver gang hun blev kalt inn til chefen. Hver dag hadde hun ventet å få opsigelsen, men nu var fjorten dager gått uten at han hadde hentydet til den formiddag hun hadde tatt sig en times pause.

«De er jomen svineheldig,» sa frøken Mørch da hun kom tilbake efter spaserturen på kaien. «Han gikk selv ut like efter og er ikke kommet tilbake enda.»

Frøken Mørch som hadde håpet på en fortrolig prat, blev dypt skuffet da Ruth med et lite nikk og et uutgrunnelig, distré smil satte sig til å renskrive en lang liste, som Jensen hadde bragt op fra lageret.

«Gid, pust når De kan da vel, frøken Nore! Det derre der er da ikke noget som haster.»

«Kjære Dem, jeg har jo nettop pustet,» svarte Ruth og klimpret ivei.

Takk, takk, takk, sang det inni henne mens hun skrev. Takk, takk, takk, sa tangentene hver gang en bokstav og et tall blev satt på papiret. Takk, kjære Gud, fordi jeg kom tidsnok, takk, takk, fordi han fant på å gå ut og ikke hadde bruk for mig.

Arbeidet var gått med febrilsk fart resten av dagen. Chefen hadde ringt et par ganger for å gi frøken Tørresen ordre om ærend ut i byen; men ingen brever var blitt diktert. Det lot til at han hadde glemt det tyske brev hun var kalt inn for å stenografere.

Næste morgen dikterte han straks to strenge rykerbrev uten at en mine røbet misnøie over hennes opførsel. Hun innbilte sig å se og høre en høfligere chef, men det var bare en falsk illusjon. Like efter var han den samme små-brummende med det ironiske stålglimt i øinene.

Det vilde næsten vært bedre om han straks hadde brukt munn og snakket ut, gjerne fnysende sint og ubehersket. Alt annet var bedre enn denne seigpining i uvisshet om fremtiden. Den slet på nervene og gjorde henne søvnløs natt efter natt. Hun kunde bli liggende og spekulere på hvad hun skulde ta fatt på hvis, hvis, hvis.

Og et par ganger var hun sterkt fristet til å kom-

me med det spørsmål: «Har De tenkt å si mig op, eller har De ikke?»

Men hans vesen innbød ikke til denslags frimodighet. Der var kommet noget distré og grublende over ham, syntes hun. Han kunde plutselig stanse i sin diktat og bli åndsfraværende for så å ta sig sammen med en hastig bevegelse og fortsette med en fart som gjaldt det å innhente en rømling.

Da rykkebrevene var stenografert, måtte Ruth lese dem høit. Det var ikke alltid han brydde sig om å få repetert sine utbrudd, men idag hørte han efter med et fornøid smil som fikk det til å fare koldt nedover ryggen på henne.

Et par ganger mens hun leste, gjorde hun en pause på et halvt sekund — det var som hun kviet sig for å la mannen høre hvor grusom han selv var.

«Nå, bare les videre! Det er nettop slik han må ha det. Kniven på strupen og en skarp kniv til og med. Slapphet og likegyldighet og pengeslurv, ser De. Det nytter ikke å anmode slike folk om å betale, må De tro.»

Ruth var blitt rød i kinnene. Det var fem og tyve grader i skyggen idag; men denne varmen var mer kvelende. Uten å tenke over det brast det ut av henne:

«Stakkars mann, kanskje han gjerne vil, men ikke kan.»

«Hvorfor skulde han ikke kunne betale de varer han har bestilt og solgt, solgt ja, for lang tid siden — tidlig i vår.»

«Kan det ikke tenkes at han også har debitorer, at det er vanskelig for kontanter nu om sommeren på landet?»

«Hvad vet De om det? Er De kanskje opvokset i Namdalen?»

Spørsmålet virket som en kald dusj på Ruth. Nu dreper han mig, for det gjennom henne. Det syrlige smilet varslet ikke godt. Heller da det blålige glimt i øinene.

Allikevel så hun ham rett inn i øinene og sa rolig:

«Nei, men jeg har sett såpass til landhandlere at jeg vet de er forferdelig snilde mot småfolk og lar dem få kreditt i det lengste, for eksempel til de får solgt avlingen sin, og det er jo først langt ut på høsten.»

Chefen kremtet et par ganger. «Si mig frøken, har De tenkt på at jeg, firmaet Børven & Co., får lignende brever som dem De nu har skrevet? Nei, det har De visst ikke! Jeg ser det på Dem! Jeg får tusen ganger strengere rykkebrev imellem, fra sakførere endog; betaling på datoen, ellers —. Hvordan skulde jeg klare mine forpliktelser hvis jeg ikke brukte samme fremgangsmåte — hvad?»

Han lo sakte og så på Ruth med halvlukkede øine.

Katten som leker med musen, tenkte hun. Snart sitter kloen i mig, og jeg er ikke mere, derfor kan jeg likeså godt snakke ut.

«Jeg synes bare så synd i denne mannen,» sa hun freidig. «Han har jo lovet å betale et større beløp den femtende oktober.»

«Hvordan vet De det?»

«I det forrige brevet vi skrev stod der: «Deres anmodning om å få utsettelse til femtende oktober ser vi oss ikke istand til å imøtekomme».»

«Vil De straks finne kopien!»

Det tok ikke lang tid. Ruth husket spesielt dette brevet, fordi det blev skrevet den samme dagen

hun flyttet til Vettakollen. Den gang syntes hun også synd i mannen. Hun så ham for sig der han stod i butikken og leverte varer over disken, mens truselbrevet fra hovedstaden spøkte i hjernen hans.

Grosserereren svingte sig rundt på stolen og satt med ryggen vendt mot Ruth mens han leste halv- høit.

«Hvad slags rettskrivning er dette! Ærbødikst og beleilikt! De får føie til at de to k'ene er bevis nok på at han er en uintelligent og uvidende fyr. Han burde dyrke jorden istedenfor å befatte sig med forretninger. Nå, femtende oktober! Det er to og en halv måned til. Nei, det er ingen mening i å gi ham så lang henstand.

Skriv at gjelden — hvor meget var det — fire hundre og seksti — kan deles. Et hundre og åtti må være betalt den første september.

Mannen står sig bra og har stor omsetning, han driver med oste- og smørutsalg og har alltid penger mellom hendene; men Børven & Co. haster det aldri med, nei! Nåja, hvad var det De skrev — les op igjen.»

— — —

«Er De nu fornøid?» spurte han, da forandringen var foretatt, og brevet lest for siste gang.

«Jo takk,» sa Ruth med et lyst smil.

«Takk?» hermet han og brast i latter — ikke nettop hjertelig, men Ruth hadde aldri hørt ham le så godt før. Det ironiske tonfall forringet ikke gleden over endelig en gang å ha fått et glimt av mennesket bak den hårde masken.

«Nåja,» brøt han likeså plutselig av og så på henne med sammentrukne bryn. «De må la være med å

«synes synd» i våre debitorer, ellers går det galt med oss alle sammen; men jeg hadde sannelig glemt det ydmygende brevet. De har en ganske bra hukommelse.»

To ganger hadde han sagt «bra» i løpet av en dag! Hjertet banket av glede da hun gikk henimot døren.

«Det er tidsnok å skrive dem imorgen,» sa han kort. «De kan gå nu. Be frøken Tørresen komme inn med fakturaene. Hun poster dem — De er fri for idag — far vel!»

Ruth var så lykkelig at hun glemte brevet fra faren. Med et smil om munnen løp hun ned på gaten med hatten i hånden og kåpen over armen. Nei, dette kunde ikke bety avskjed på grått papir. Hvis det ikke var kattens maner å leke med musen for å gjøre den sikker. Nei, nei, falsk var han ikke, bare ubehersket og irritabel og skjærende ironisk, på nipet til å være morsom, men d e r behersket han sig! — Hun var viss på han kunde være slagferdig og vittig i selskapslivet, charmerende også når han hadde det rette publikum.

Klokken manglet fem på fire. Hun nød de fem minutter som en uventet gave og moret sig med å gå opover mot Karl Johan så tidlig på dagen — et helt kvarter før tiden.

Idag vilde hun glemme at hun var fattig og skulde spare til ny vinterkåpe og hatt og sko. Det lille solstreif måtte feires; hun vilde ta sig en ordentlig middag for en gangs skyld. Opvarmede karbonader og fiskeboller uten poteter smakte ikke alltid så vidunderlig selv på Høgset når de blev krydret med duft av roser.

Hun så fort ned i portemoneen. Det var to dager til lønning, og der lyste en blå femmer og et par

kronestykker. Gid, jeg er jo greve! Jeg går på Hum-
len. Så får jeg musikk på kjøpet.

Men da hun var kommet innenfor døren, fikk hun
et anfall av samvittighetsbebreidelser og lot som om
hun så sig om efter nogen.

«Vær så god! Her er ledig bord,» sa en kellner
bukkende.

«Ja takk, men jeg venter på mitt følge. Jeg kommer
igjen,» sa Ruth med et lett smil og gikk samme vei
tilbake.

Hun var plutselig kommet til å tenke på fars fal-
mede, grå filthatt med det fattede båndet, fordi hun
så en lignende på garderobehengeren. En stemme sa
henne at hatten kunde renses og bli som ny for de
pengene middagen vilde koste, og straks hadde hun
snudd ryggen til den fristende matlukt i spisesalen.

Hvorfor var ikke havregrøt med deilig sur melk
bra nok i denne varmen, spurte hun sig selv, og sva-
ret blev: Selvfølgelig! Det er dessuten sunt og lett
fordøielig. Altså gikk hun med lette skritt og en enda
lettere samvittighet opover trappen til Kaffistova og
bestilte en porsjon av nasjonalkosten.

Mens hun nød den, var det at hun husket farens
brev og åpnet vesken for å lese det enda en gang.
Brevet var der ikke. Hun måtte ha mistet det på
hjørnet av Stortings- og Rosenkrantsgaten da hun
tellet pengene.

Snilde far, at jeg er så likeglad med dine gode,
kjærlige brever!

Om nu nogen fant det, hvad så? Stod der noget
som var kjedelig for far?

Hun tenkte efter og blev beroliget ved å huske at
der var ikke nevnt andre navn enn tante Karens og
Leifs. Var det en ærlig finner, som vilde spandere

en ti-øring, fikk hun det kanskje tilbake imorgen på kontoret.

Mens Ruth satt og ergret sig over tapet av brevet, fant frøken Tørresen det i bunken som skulde legges i konvolutter. Frøken Mørch var nettop gått, og engstelig som hun var for å gjøre noget galt, tok hun det med inn til chefen og spurte hvor hun burde legge det. Ruths skuff var låst, og hun likte ikke å legge en annens åpne brev i sin egen.

«Jeg skal opbevare det,» sa chefen og slengte det til side, mens han så gjennom posten som skulde sendes.

Da han blev alene, falt hans blick på brevet. Poststemplet var Jaren, skriften var en manns, ikke ung, heller ikke gammel, — faren kanskje. Han tok brevet i hånden og betraktet det på nytt. Skriften fortalte om et pålitelig, nøiaktig menneske. Der stod punktum efter hver linje. Mange satte ikke punktum på brever nu. Men her måtte det gjøres, punktum efter navn og adresse, også efter Oslo, ja, og ingen overflødige, viktige snirkler. Greit og bestemt gled den hånden bortover papiret.

Spesielt likte han den måten navnet var skrevet på. R'en var som en høi portal, og Nore minnet om et flagg i frisk bris.

Hm. Han skrev altså til datteren. Var han lærer mon, siden han bodde så langt fra byen? Pussig også at han ikke hadde nogen anelse om sin stenografs familieforhold. Meget vilde være lettere hvis han hadde en smule kjennskap til sine underordnedes privatliv.

Nu var det jo meningen å forsøke med dette pikebarnet på enogtyve år. Hun sa «vi» idag om firmaet. Det tegnet bra. I det brevet vi skrev — —

Hun hadde altså både interesse og hukommelse, to gode egenskaper. Derfor hadde han også funnet sig i innblandingen, selv om den var et utslag av kvinnelig sentimentalitet og slett ikke forretningmessig. Slett ikke, nei. Men det gjaldt å sikre sig folk med interesse, og dette lille «vi» kunde vokse sig større og større.

Det moret ham å se at hun var takknemlig over å få en finger med i spillet. Jo takk, sa hun. — —

Denne faren, mon han var en dannet mann eller en rabulist, en socialist, kommunist kanskje, som innpodet datteren hat og misunnelse mot kapitalismen. Var det kanskje hans innflydelse som gjorde sig gjeldende når hun imellem fikk det flammende i blikket og plutselig blev så uredd at hun glemte hvor og hvem hun var og bare tenkte på å forfekete sine meninger.

Hm. Det kunde være både nyttig og interessant å lære henne nærmere å kjenne. Et brev fra hennes nærmeste kunde fortelle mangt om hennes eget syn på sin stilling som hans underordnede.

Hvis der står «far» under, ellers ikke naturligvis, mumlet han og trakk brevet raskt ut.

— — Da han hadde lest det, blev han sittende i dype tanker.

Jaså, han var uten arbeide. Men hvad slags hadde mannen hatt? Det kunde adressekalenderen snart fortelle. Bokholder stod der. Spørsmålet var nu om opsigelsen var frivillig på grunn av dette hjertet som behøvde de sorte dråpene, eller om han var blitt overflødig.

Han likte at han hadde omsorg for datteren uten derfor å komme med skjellsord mot arbeidsherren, som ikke unte henne ferie. Det skinte tydelig frem at denne bokholder Nore var en av de tålmodige og

fredsommelige, som fant sig i skjebnen uten å knurre, en såkalt «troende» antagelig.

Brevet røbet ikke kommunistiske tendenser. Frøken Gregersen var en dyktig kassererske, men hun var utpreget kommunist, hatefull og misfornøid med tilværelsen, helst fordi hun ikke gjorde lykke hos det sterke kjønn.

Grosserer Børven smilte hånlig idet han så henne for sig: Stikkende, men gløgge, brune øine i et gulbrunt ansikt, glattkjemmet, farveløst hår, som like gjerne kunde være en pålimet parykk, så upersonlig og usoignert var hennes frisyre. Men mest irriterte de blålige tennene ham. De var innsatt med gullplomber for å skjule at de fleste var kunstige. Når hun smilte, — hvis den skjeve grimasen med lebene kunde kalles smil, — blottet hun både gullet og tannkjøttet.

Han undgikk helst å se på henne. Når han allikevel hadde bestemt sig for å beholde henne, var det på grunn av hennes mangeårige kjennskap til firmaets affærer, hennes uomtvistelige dyktighet og hennes tilsynelatende uopslitelige helse.

Spørsmålet var nu hvorvidt et mindre sterkt, men ganske sikkert behageligere menneske, var å foretrekke, hvis det viste sig ved en eventuell undersøkelse at det behagelige menneske var likeså dyktig som det mindre behagelige.

Jeg er glad jeg ikke har sagt noget til frøken Gregersen enda, tenkte han. Hun føler sig på gyngende grunn fremdeles. Derfor er hun unaturlig blid og føielig og slår øinene ned for å skjule sine følelser når jeg våger å rette på et eller annet.

Frøken Nore oppfattet idag at der var fast grunn å stå på. Derfor kom dette lille takk, naturligvis.

Hun er klok nok til å innse at hun er veiet og funnet fullvektig.

Det er hennes rettskafne mot og ærlighet mens hun enda befant sig på den usikre side som gjør at jeg har vært indiskret nok til å lese dette brevet. Jeg måtte forsikre mig om at hun ikke spilte komedie.

Nåja, det går vel an å komme på spor efter det firma hvor denne mannen har arbeidet.

Men for ikke å vekke mistanke var det best å legge brevet tilbake på bordet, hvor det var efterglemt.

Bare nu ikke den lille dompappen fortalte at hun hadde gitt ham brevet til opbevaring.

Hm. Han fikk være her så tidlig at han kunde avverge en slik mulighet.

— — —
Klokken manglet ti på ni da han satt på kontoret næste morgen. Det skulde bli interessant en gang å se i hvilken rekkefølge de fire damene kom.

Naturligvis. Hun som hadde lengst vei, kom først. Døren mellem det indre og ytre kontor stod halvt oppe da Ruth kom, et par minutter før tiden.

«Å, det var deilig!» ropte hun. «Her ligger fars brev!»

Grossereren reiste sig straks. Han hadde funnet en utvei.

«Nå, De er presis. Det var bra. Vil De straks komme inn. Det er et par brever som haster.»

Ruth kunde ikke begripe at de intetsigende, tørre forretningsskrivelsene hadde noget hastverk. Men det måtte vel være så siden han var der en halv time tidligere enn ellers.

Men hvorfor gikk han frem og tilbake mellem døren og vinduet, og hvorfor kiket han uavladelig inn i det annet rum?

Der kom endelig babyen — heldigvis. Ruth så på armbåndsuret. Det viste fem over ni. Hun syntes hun så det forskrekkede ansikt da hun opdaget Ruths hatt og kåpe og begrep at chefen allerede hadde satt henne i arbeide.

«Et øieblikk,» mumlet grosserereren og gikk ut til frøken Tørresen og lukket døren omhyggelig.

«Det brevet De la inn til mig igår —»

«Ja, det til frøken Nore?»

«Nettop. Husker De hvor det blev lagt hen?»

«De tok det og la det på venstre side av skrivebordet —»

«Vel, vel. Jeg låste det altså ikke ned i skuffen?»

«Nei, ikke mens jeg var der.»

«Vel, da har jeg formodentlig bedt frøken Gregeresen legge det inn på frøken Nores bord efter at rengjøringskonen var her. Jeg hadde så meget å huske på igår. Nu husker jeg at jeg spurte Jensen om frøken Nores adresse. Jeg vilde legge det i en konvolutt og sende henne det, men hverken Jensen eller jeg vet hvor hun bor for tiden. — Ja, ja, så er det jo ikke noget å snakke om, forstår De nok. De behøver ikke nevne et ord om at De fant brevet. De forstår? Hvis hun ikke spør efter brevet, kan vi gå ut fra at det lå her på bordet da hun kom imorges. Det behageligste for frøken Nore er jo at ingen har sett det, det forstår De nok. Det er jo aldri morsomt å miste et åpent brev fra en venn for eksempel.»

Babyen så op med et forbauset smil.

Var dette den fryktelige, skarpe chefen? Slavedriveren, bøddelen, blodsugeren, kapitalisten, og hvad det nu var for nogen vakre navn frøken Mørch gav ham. Hun sa aldri chefen, men brukte alltid et av de mange «kjælenavn».

«Altså av hensyn til hennes, hm — — sjelefred, ikke et ord om at De fant det, heller ikke til frøken Mørch eller andre!»

«Nei, gid, neida. Jeg later som ingenting, jeg,» forsikret hun med et åpent smil og betraktet for første gang den høie, imponerende mann som et almindelig menneske med hjertelag for andre. Han smilte til og med.

Gid, hvor hun likte ham!

— — Da Ruth litt efter kom ut, fortalte hun straks om brevet fra faren, hvor ulykkelig hun hadde vært over å ha mistet det, og hvor strålende hun blev da hun fikk se at det lå her på bordet.

«Gid, ja, det var rimelig,» smilte babyen.

«Jeg tenker rengjøringskonen fant det på gulvet,» sa Ruth.

«Heldig at det ikke var fra kjæresten da, frøken Nore, ellers kunde det vært leit, ikke sant?»

«Å, da hadde jeg vel stukket det inn på brystet eller gjemt det forsvarlig i vesken,» lo Ruth. «Jeg vet forresten ikke, — jeg har til gode å få kjærlighetsbrev!»

«Jeg også, tenk,» sa babyen i lav, fortrolig tone. «Men når vi har dem i byen så —»

I det samme kom frøken Mørch.

«Mor'n! — Hvad?» utbrøt hun forferdet da frøken Tørresen pekte inn mot chefskontoret. «Å betyr det da, dere? Kvart over ni bare. Nei, så søren om jeg er før. Her er aldri et skapende grand å bestille før slavedriveren er her med snerten sin. — Nydelig med litt regn, ikke sant. Jeg føler mig som et nytt vesen altså. Lungene mine er renskurt. — Hvor blid De er da, tullemor. Der sitter en helgenglorie om fasaden Deres altså. Har De vunnet det store lodd eller —»

«Chefen har smilt til mig,» hvisket Elvira Tørresen oprømt, «og spøkt og vært så bedårende at — — Jeg er simplemang forelsket i bøddelen vår!»

Da lo frøken Mørch høit og ubehersket.

«Helledussen, så rørende,» gjespet hun mellom latteranfallene. «Jeg må tenke på fortellingen om løven og musen. Ikke sant, frøken Nore?»

Ruth snudde sig og så på frøken Tørresens lykkelige lille fjes.

«Jo,» smilte hun. «Det er noget i det. Han ser forresten slett ikke ut som et rovdyr idag. Det er likesom han blir mer menneskelig for hver dag; han er ikke så bøs og kort og — —»

Det ringte. Et kort klemt, det var frøken Mørch, to var Ruth, babyen fikk helst sine ordrer gjennom de andre.

«Tenk på mig da, dere,» hvisket hun mens hun for med pudderkvasten over nesen. «Jeg drømte noget fært inatt! Nå får jeg vel sparken; men han kan være blå for at jeg skal grine!»

Fem minutter efter kom hun ut igjen.

«Se på mig, dere! Nei, se ordentlig. — Fins det antydning til fortvilelse på mitt åsyn? Nei, her er jenta som vet å spille komedie!»

Joda. Jeg skal slutte femtende august, jeg. Men han var så gentil at han lot mig få to dager ekstra å løpe på. Naturligvis takket jeg for en sånn uhørt elskverdighet! — Attest fikk jeg også, her er den. Jeg skal renskrive den selv altså — på maskin, hvis jeg bare forstår de kraketærne hans.»

De andre to satt stumme og hørte på. Babyens hender rystet da hun puttet papiret inn i maskinen, og Ruth følte med ett en underlig kiling i ganen, mens blodet steg henne til hodet.

«Får jeg lov å lese attesten, frøken Mørch,» spurte Ruth, «jeg skal gjerne renskrive den hvis De vil.»

«Tusen takk, men føi til en hel del pene ting som er uteglemt!»

«Å, De får nok en bra plass på den,» sa Ruth da hun hadde lest den. «Der behøves neimen ingen tilføielser.»

Frøken Mørch hånsmitte. «Yderst samvittighetsfull og interessert i sitt arbeide, kommer aldri forsent, utpreget ordenssans og har et behagelig, dannet vesen hvorfor jeg av hele mitt hjerte beklager at hun av fri vilje forlater mig. Ja, jeg er aldeles ulykkelig over å miste en slik juvel av en maskinskriverske!»

De andre smålo, men frøken Mørch knakk plutselig sammen i en hjerteskjærende hulken, avbrutt av fortvilede utbrudd —

«Det blir å ta plass på — — det fineste hjørne i Stortingsgaten, noget annet er det ikke tale om å få — jeg som hverken kan sprog eller stenografil!»

«Men De skriver rasende fort og riktig, det vet De, og det står der jo også i attesten,» forsøkte Ruth å trøste.

«Les alt det som ikke står der,» snufset den annen. «Og det er det de ringer om!»

«Jeg begriper ikke hvad chefen skulde være misfornøid med,» fortsatte Ruth i dempet tone. «De er både flink og rask og villig. Hvad er det som mangler, mener De?»

Frøken Mørch så op med de tårefylte øine. «Mener De det, frøken Nore? Vilde De anbefale mig, hvis De hørte om en post?»

«Absolutt. Jeg synes det er fryktelig kjedelig at De skal slutte.»

«Næste gang er det vel min tur,» hvisket frøken

Tørresen. «Jeg tror jeg dør hvis jeg mister denne posten. Det vilde jeg forresten heller enn å gå på jakt på strøket!»

Frøken Mørch målte henne med et ironisk blikk.

«Helledussen, baby — De ser ut som en konfir-mant. Der fins ikke det mannfolk som vilde foreslå å drikke et glass vin med Dem engang.»

«Uff, nei,» avbrøt Ruth med en misfornøid hode-rysten, «ikke mer om det da. Nu spiller De komedie igjen, frøken Mørch. Var jeg Dem, vilde jeg stikke hodet under springet og begynne å gjøre noget. Heng i som om De hadde fått dobbelt lønn, og lat som De er strålende over å forlate — ja, hvad er Deres nyde-ligste kjælenavn på chefen?»

Frøken Mørch sukket tungt, og der kom et par skjelvende hikst.

«Dette er straffen, det er jo oplagt. Jeg har aldri sagt et godt ord om den mannen. Skulde næsten tro han var tankeleser. Hvorfor foretrekker han Dem, frøken Tørresen? De er da både senere og dummere? Nei, ikke bli sint, da vel. De er hverken dum eller sen; men jeg er raskere og har lettere for alt — ikke sant?»

Frøken Tørresens lyseblå øine med de lange sorte vipper løp fulle av tårer, mens hun satte fortennene dypt i underleben.

«Pass Dem, maskinen Deres ruster, hvis de skyl-ler den med varmt saltvann,» lo frøken Mørch og gikk bort og strøk henne over det hvitgule håret.

«De skjønner vel at jeg er blitt skjør i hausen, lille barn. Jeg er ikke tilregnelig idag. Jeg tror jeg vil følge frøken Nores råd og være strålende over at jeg snart skal slippe ut av fengslet.»

— — «Ferdig med de fakturaene, Mørch?» lød Jensens stemme i døren. Han blev stående og måpe da han fikk se et ansikt under det rinnende springvann. «De svaler Dem?»

«Akkurat — og forskjønner mig efter en idiotisk tårestrom. Har fått sparken, Jensen. Nå er jeg altså ledig og kan gifte mig med Dem når som helst.»

«Tusen takk,» flirte Jensen. «Det er bare det at jeg har ikke råd til å forsørge to damer dessverre. Ellers skulde det vært mig en ære —

Jaså, da. Hm, og så tidlig på morran! Det var'ke sjangtilt etter mine begreper. Sparken ska'n få når'n likevel har tenkt sig nerover en trapp. Ja, ja, ja. Det er jo det vi går og venter på alle mann; men det er verre for dem som sitter med kone og unger. Bokholderen har fire å forsørge, han. Nå ser det ut som frøken Gregersen skal ta levebrødet fra'n. Ja, for nå er hu der inne støtt. Siden døren er blitt åpnet fra chefen inn til kassa, ser ikke dere større te noen av dem to. Men jeg for min del syns nå —»

Da frøken Mørchs maskin kom til og gjorde ter-setten fullstendig, opgav Jensen å utbre sine synsmåter for det uinteresserte publikum.

Jeg vilde være hugæren skulde jeg være her støtt, sa han til sig selv mens han stod der og ventet og forundret sig over hvordan i allverdens rike de kunde få fingrene til å fly så fort.

Grosserer Børven satt og studerte børsnoteringene da det ringte i telefonen på hans skrivebord.

«Advokat Linge spør om det passer å få en kort samtale med Dem,» sa en damestemme.

«Vær så god!»

Efter at de almindelige talemåter om sommerferier og velbefinnende og takk for sist var utvekslet, spurte advokaten:

«Du har jo en stenografidame som heter frøken Nore?»

«Javel — hvad gjelder det?»

«Jeg vil svært gjerne få lov å snakke med henne et par minutter.»

«Hm. Tør jeg spørre, gjelder det et tyveri?» Børven forsøkte sig med en liten latter.

«Slett ikke, slett ikke. Jeg har flere damer enn jeg egentlig behøver. Apropos — hun er altså verd å beholde skjønner jeg, siden du var redd jeg skulde lokke henne bort fra dine gressganger?»

«Ånei, det var bare min spøk. Jeg antar du vilde satt dig i forbindelse med henne ad en annen vei i så fall —»

«Det skal du ikke si. Det kunde jo hende hun var blandt de opsagte. Ja, for jeg har jo hørt om din store revolusjon. Jeg håper den må bli en finansoperasjon!»

«Meget tvilsomt — — men nu skal jeg ringe efter frøken Nore —»

«Vent litt, jeg må da fortelle dig hvad det gjelder? Jeg vilde bare invitere henne op til oss iaften. Hun har ydet oss en storartet hjelp mens vi var borte —»

Da Ruth hadde sagt ja takk til invitasjonen og røret var hengt på, så chefen på henne med et blikk som lot Ruth ane hvad der vilde komme.

«Har De noget imot å fortelle mig hvilken forbindelse De har med advokat Linge?» spurte han på sin bryske måte.

Ruth svarte ikke straks. Hvad vedkom hennes privataffærer ham? Han hadde ingen rett til å fordre regnskap for den tid som var hennes egen. Var det bare rett og slett nysgjerrighet, eller var det for Roars skyld?

«Det kan jeg gjerne fortelle Dem,» sa hun mens rødmen langsomt bredte sig over ansiktet. «Selv om jeg ikke begriper hvad interesse De har av det. — — Jeg har hatt opsyn med advokat Linges villa, passet stueblomstene og haven omtrent en måned.

«Og bodd der?»

Ruth nikket.

«Helt alene?»

«Den meste tid, ja — med undtagelse av den uken min bror var hos mig.»

«Og nu skal De dit iaften?» Han så ransakende på Ruth, som vilde han lese hennes innerste tanker. Ruth nikket igjen og så på ham med et forbauset, spørrende blikk. — «De vil fortelle ham og fruene hvor — hvor skammelig De er blitt behandlet, at De ikke har fått ferie?»

«De har jo tilbudt mig ferie! Det er min egen skyld at jeg ikke benytter mig av den.»

Grossereren slo ut med hånden og trakk på skuldrene.

«Enda mere innviklet for utenforstående! Si mig nu: Vil De beklage Dem — fortelle hvorfor De ikke sammen med Deres far og brødre har vært på landet og gi en farvet skildring av forholdene her — hvad? Hvad? — De må da svare!» ropte han heftig da Ruth stod som en støtte foran ham med et forstenet uttrykk i ansiktet som nu all farve var veket fra.

«Jeg er ikke så simpel,» sa Ruth med vekt på hvert ord. «Jeg pleier aldri diskutere firmaets anliggender med mine bekjente!»

«Vel, vel, det gleder mig å høre. Det er nemlig en meget almindelig foreteelse, et umåtelig interessant emne å dvele ved for enkelte. Jeg håpet og trodde at De var lojal, at De stod på firmaets side; men man kan jo aldri være sikker. Og jeg vilde nødig risikere at en venn fikk innblikk i — —. Nåja, De forstår. Der er ting og forhold som utenforstående og i særdeleshet advokater gjerne vilde ha sine fingrer i.» Han stanset plutselig og så på Ruth med et blikk som opfordret henne til yderligere forsikringer om lojalitet; men Ruths munn var fast lukket.

Der raste en heftig kamp i hennes indre. Når hun klarte å beherske sig, var det ene og alene tanken på faren, hvad han vilde si hvis hun gav det svar som hun mente grossereren fortjente nu.

Hun syntes hun hørte ham si: «Barn, barn, hevnen hører Herren til!» Og hun så for sig Leifs forpinte ansikt den dagen hun hadde fortalt at hun kunde vente opsigelse.

«Da får far den siste knekken,» sa han dystert. «Og Per og jeg kan likeså godt slutte skolen og melde oss som gårdskarer hos onkel Even.»

Nei, nei. Det er lettere å lide, når en har rett, og den andre part urett enn omvendt, var et av farens yndlingscitater, hun visste ikke fra hvem.

Altså — for fars og guttenes skyld, tenkte hun. Den stramme linje om munnen slappedes, og munnen formet sig til et lite smil.

«De kan stole på min diskresjon, hr. Børven,» sa hun med klar og fast stemme. «Jeg forteller ingenting som kan skade Deres renommé.»

«Jeg tror Dem — ja, så sannelig gjør jeg, sa han med tilløp til latter. «De er et riktig greit pikebarn, frøken Nore. Fra første september har De 200 kroner måneden. Jeg setter pris på trofasthet og diskresjon hos mine folk.»

Ruths øine fyltes med tårer. Munnen nektet å lystre da hun befalte den å takke.

Men chefen så takken i de blanke øine og smilte. Uvilkårilig rakte hun begge hender imot ham. — Han gav dem et raskt trykk og vendte sig halvt om med et forlegent smil og en utydelig mumlen.

«De — De aner ikke — hvor — glad jeg er,» stammet hun. «Jeg har to brødre og — —»

«Og far og mor, selvfølgelig,» føiet chefen til.

Ruth rystet på hodet. «Mor er død, og far er — uten arbeide for tiden.»

Chefen så raskt op fra nogen papirer han hadde tatt ut av en konvolutt. «Jaså, jaså. Men han er frisk, hvad?»

«Han har ikke vært riktig frisk siden han mistet — både mor og sitt arbeide, men nu ser det ut som han kommer sig,» sa Ruth stillferdig og gikk henimot døren. «Han er jo en eldre mann, og da er det ikke så lett å få ny post.»

«Nei, vent litt. De må fortelle mer om Deres far. Hvorfor mistet han sitt arbeide?»

«Han blev overflødig, firmaet trengte penger og fikk ny kompanion. Han kunde nettopp da ha feiret 25 års dagen for sin tiltredelse.»

«Nå. Det var hårdt. Kasserer?»

«Bokholder.»

«Hvor — hvor var dette?» Spørsmålet kom lavt, næsten hviskende.

«Jeg vil helst ikke si det. Det kan så allikevel ikke hjelpe far om jeg utbasunerer hans chefs hjerteløshet.» Ruth bet sig i leben. Dette skulde hun ikke sagt, naturligvis, men chefen fortrakk ikke en mine. Han satt og så ut gjennom vinduet med et blikk så intenst at Ruth uvilkårlig fulgte retningen. Nei, der var bare skyfri, blå himmel, ikke engang en flyvemaskin.

«Hvor gammel er han?»

«Toogfemti.»

Da reiste chefen sig med en hurtighet som næsten forskrekket Ruth. Han måtte støtte skrivebordstolen som hadde fått en overhaling.

«Da er han jo en ung mann!» ropte han, og Ruth kunde ikke begripe hans plutselige iver.

Hun smilte med en hoderysten. «Ånei da.»

«Jeg er toogseksti, og jeg føler mig langt fra gammel,» sa han oprømt. «De skulde skamme Dem! Skjelle oss begge ut for å være gamle folk. Vi har jo såvidt passert ekvator. — Nåja. Det var — det måtte jo være bedrøvelig for en mann i den alder å bli satt på bar bakke. Men — —. Ja, ja. Så var det ikke mer idag. De må ha en hyggelig aften hos Linge og hilse fra mig. Vil De det?»

«Jotakk.»

Ruth gikk fortløst tilbake til sin skrivemaskin.

Frøken Mørch fikserte henne skarpt. Nei, den farven var ikke av det onde, sa hun til sig selv. Den kom hverken fra gallen eller leveren. Og det lykkelige uttrykket i øinene — en kunde næsten tro han hadde fridd!

Da det var gått fem minutter, sa hun: «Jeg skal fortelle Dem noget rart, frøken Nore.»

Ruth løftet fingrene et øieblikk og snudde hodet. «Ja?»

«De er i k k e blitt opsagt idag! Er jeg ikke skarp? Veldig gløgg, skjønner De! Ha, ha, ha! Hadde chefen vært halvparten så gammel, la oss si tredve, vilde jeg avlagt ed på at De var blitt forlovet der inne. Vil De vite hvordan De så ut da De kom?»

Hun reiste sig og trippet på tå til døren, smilte med himmelvendte øine, hodet på skakke og hendene knyttet fast sammen over brystet. «Å, jeg er så glad, så glad, chefen vil mig gjerne ha, tralalalalalala!»

Frøken Tørresen lo farlig høit, Ruth smilte ned i tangentene, og frøken Mørch tok nogen dansetrin bortover på gulvet.

«Kom, baby, så tar vi en rheinlender. Litt moro må vi ha!»

«Er De gal, De!» hvisket yngstemann.

«Ja, det er jeg! Jeg er gal efter moro, efter alt det jeg ikke kan få — fine klær og god mat og moro, moro, moro!» Hun knipset med fingrene og danset igjen, lett og grasiøst, mens hun holdt det blå forklæ løftet med venstre hånds fingertupper og hvirvlet sig rundt, idet hun nynet sagte. — «En idé dere! Som et lyn kom den altså. Jeg melder mig inn i balletten på Tivoli. Jeg er da både slank og skjønn, ikke sant?» Hun dalte ned på stolen med et langt sukk, da ingen svarte. «Jeg ser dere tror jeg har en skrue løs. Men

hvad skal jeg gjøre da? Nu har jeg lagt ned ni billetter, alle de anonyme annonsene skulde forbydes ved lov! Jeg har vært hos fire grosserere, tre advokater og to ingeniørfirmaer. — De skal høre fra oss, frøken! — Spør om jeg hører! — — Nei, det blir å gå på strøket etter klokken ti — kitta og malt og med hatten på halv femten. Øredobber gjør sig også. Jeg har studert dem, må dere tro. Først bruker de øinene, sånn. De lukker dem tre kvart, stanser og speider med et saliggjørende lite smil om de ildrøde leber.»

«Nu orker jeg ikke mere!» ropte Ruth sint og reiste sig.

«Ikke jeg heller,» sa frøken Mørch og gjemte ansiktet i hendene ovenpå maskinen.

Ruth blev straks bløtgjort.

«Ikke gråt da, frøken Mørch. Jeg er viss på De får noget. Når De er ferdig her, får De bedre tid og kan være tidlig ute.»

«Ja takk, masser av tid,» hikstet hun. «Det blir det eneste jeg får nok av også! — Vet De hvad min — kollega, holdt jeg på å si — jeg mener min hybelkompis, hvad hun sa: Ikke duger du til hushjelp heller, så klosset som du er. Og det er den skjære sannhet det. Jeg kom til byen da jeg var seksten år og begynte straks i butikken hos tante på Grünerløkken. Så var jeg der i to år og lærte maskinskrivning og lite grand bokholderi om kveldene, tok ikke en hånd i en vaskeklut eller gryte. Nei, gid! Se å komme dig vekk, het det støtt, dette greier jeg og Nelly, det er kusinen det. Da jeg fikk posten her, leiet jeg værelse sammen med en jeg kjenner hjemme fra. Nei, hun har butikkplass. En blir lei av å være

under piskens støtt, og tante har det trangt nok uten mig, stakkar.»

«Men hjemme da, frøken Mørch, på landet, mener jeg,» sa babyen. «Hjalp De ikke moren Deres i huset?»

«I huset?» vrengte den andre. «Et rum og kjøkken nede og et opover som vi sier. Jeg tenker næsten mor klarte det husstellet. Nei, vi måtte ut og tjene penger, vi unger, helt fra vi kunde gå. Vi lukte poteter og turnips og svære kålakrer. Å, du milde skaper, hvor frisk jeg var den gangen. Ikke tale om blodmangel eller kardialgi, jeg hadde ikke hørt navnene engang. Ute hele dagen i sol og regn. Jeg synes jeg kjenner den lukten fra jorden efter regnet. — Og så grådige som vi var. Vi åt altså, tjukke brødsiver med sirup på, og den sure melken gikk ned som champagne. Jeg skal si jeg var ikke kresen den gangen. — Ånei, jeg har nok ikke lært huslighet hos min salig moder heller, jeg. Stakkar, hun slet som en hest forresten. Inntil jeg var tolv år gikk hun rundt og bakte flatbrød på storgårdene, mens vi unger var i arbeide. Jeg var den næst yngste. Huff, det er vondt å tenke på at ens egen mor slet sig ut bokstavelig talt. En dag orket hun ikke mere og blev liggende. — Hjertet er overanstrengt, sa doktoren. Og en natt stanset det, mens vi unger lå og sov rundt om.»

Frøken Mørch tørret et par tårer vekk fra øienkroken, og det blev knugende stilt på kontoret. Både Ruth og frøken Tørresen hadde tatt sig en pause. Begge så deltagende bort på den tredje, som satt foroverbøiet med albuene støttet på knærne og ansiktet gjemt i hendene.

«Isj, nei, — jeg burde ikke sitte og slarve sånn. Dere synes vel jeg er bløt,» sa hun med en mørk latter.

«Det gjør vi slett ikke,» sa Ruth. «De vet godt at vi synes fryktelig synd i Dem. Men tenk, jeg visste ikke at De bodde på hybel. De har så ofte fortalt om den tanten —»

«Ja, hun er min onde samvittighet. Hun er det eneste menneske jeg vilde genere mig for. Tante er mors søster, og de er så like i øinene at det er rent nifst. Når jeg sier noget hun ikke liker, ser hun på mig akkurat som mor. Emma da! sier hun også. Men det er akkurat som jeg hører hele Bergprekenen i de to ordene.»

«Hvorfor akkurat Bergprekenen?» spurte Ruth.

«Jo, det skal jeg si Dem. Mor kunde den på pugg og leste den utenat for oss unger om kvelden når det var mørkt. Hun var religiøs, skjønner dere, men hun hadde svake øine og var for trett til å lese for oss — hadde forresten ikke ordentlige briller heller, bare nogen gamle efter far. Ja, så lå hun der i mørket og ramset op da. Tenk, jeg lå og kniste under puten. Gid, hvor sjofel jeg var. Jeg lo av alt den gangen. Hun leste stivt bokmål, skjønner dere, alle endelser tydelig og den slags altså. — Jeg ser på øinene Deres at De mener jeg har fortjent min skjebne, frøken Nore. Det er det fjerde bud som minner sig, naturligvis. Jeg var et troll nemlig, en nesevis tingest. Jeg fortjener å gå ledig, jeg v e t det!»

Ruth slo impulsivt armene om henne.

«Ikke vær så pessimistisk, frøken Mørch. Smil litt da, og sett op den freidige minen, så går det nok. Jeg er sikker på De får noget, sann øvelse som De har.»

Den andre rystet på hodet med et håpløst smil.

«Nettop derfor får jeg ingenting. De vil ha dem helt ferske, så de kan forme dem efter eget mønster. Derfor er lønnene så elendige også. En jøde nede i

Vaterland bød mig firti kroner! Et annet sted var det seksti. Men chefen beklaget at jeg ikke kunde sprog — det var en sakfører. Den hadde jeg gjerne tatt. En som hadde middelskole-eksamen fikk posten. Hun var sytten år og hadde nettop lært maskinskrivning. Jeg er fire og tyve. De er ikke nøie på øvelsen bare de får billig hjelp. Men bare vent!» — Hun knyttet hånden og hevet den truende mot døren inn til chefen. «Nemesis er på vår side, hr. Klaus Børven!»

«**S**i mig, tror du på en personlig Gud, Ruth, som styrer menneskenes skjebne?»

Spørsmålet kom så uventet og hodekuls at Ruth først måtte se etter i Sigurd Fallers ansikt om det skulde være en spøk. Nei, han gikk der med en alvorlig, næsten dypsindig mine. Hun kunde ikke opdage det svakeste glimt av ironi.

«Jeg vilde gjerne tro det, men det er ofte svært vanskelig,» svarte hun med et smil som uttrykte både bitterhet og sårhet.

«Hvorfor?»

«At du kan spørre slik, Sigurd! Vet du ikke hvordan vi har det? Far har vært uten arbeide i snart ett år, og guttene er opsatt på denne lesningen. Nu går det snart ikke lenger. For en uke siden leide vi bort et værelse til. Det lønner sig bedre å ha én stor stue og pikeværelset. Husets herrer ligger i stuen, far på divan og guttene i en sofa som er til å slå ut — — Ja, jeg har pikeværelset og er den eneste som har skikkelig seng. — Så nu leier vi bort to større værelser til gaten. Vi tjener såpass på det at vi kan betale hele husleien, og enda har vi tredve kroner til overs.»

«Du har altså ikke den såkalte Pauline lenger nu da?»

«Bare hver fredag. Og det klarer sig fint. Guttene er blitt så greie og snilde. De tar opvasken helt alene

nu, når jeg bare ordner litt først.» Ruth smålo. «Du skulde se Leif med et av mine langermede skolefor-klær. Han gjør alt så gresselig grundig. Per er mere lettvint og overfladisk og vil helst bli ferdig i en fart. — Men gid, her går jeg og plager dig —»

«Aldeles ikke. Hvis det ikke høres altfor idiotisk, vil jeg si at det er morsomt, interessant — virkelig altså — å høre om hvordan dere klarer dere. — Idag skriver vi den toogtyvende august. Javel. De er ikke særlig overbelastet med lekser enda. Men tror du dette vil gå, Ruth? Hele vinteren? Leif skal jo ta artium til sommeren.»

Nu så han på henne med dette egne smilet som så titt hadde forvirret henne. Det var ikke ondskapsfullt, heller ikke ironisk, snarere en blanding av for-undring og medlidenhet.

«Det må og skal gå,» sa Ruth og understreket ver-bene ved å sette føttene fastere i bakken.

Det var søndag formiddag, og de var på vei mot Tryvannene. Ruth barhodet med blå alpelue i hån-den, sort og hvitt rutet skjørt og vindjakke over en blå vaskebluse.

Han var også sportsklædd. Skyggeluen satt langt bak i nakken, og skjorten innenfor den grå jakken var åpen i halsen.

«Du har fortalt at din far tror på en personlig Gud,» sa Sigurd. «At han betrakter Gud som en far og ber til ham. Merker du aldri noget til at den troen er vaklende nu han er uten arbeide?»

Ruth rystet energisk på hodet.

«Ikke tale om. Når jeg forsøker å rokke ved den lyseblå tilliten, blir han bare ivrigere efter — jeg holdt på å si — forsvare Gud, hvis det går an å si det slik. Jordelivet er så kort, sier han. Og hvis dette er et

ledd i opdragelsen for livet hinsides, har vi bare å takke for at Gud viser oss slik omsorg. Selv om han var nær ved å dø av sult, vilde han tro at det var Guds styrelse og — nu tror du jeg overdriver, men det er sant — han vilde takke for det også. Jeg har aldri kjent et menneske så takknemlig.»

«Ren fatalisme altså?»

«Nei, jeg vil heller kalle det blind tillit til et forsyn, som til syvende og sist vil gjøre ham fullkommen lykkelig. Han setter sånn liten pris på å leve, tror jeg — siden han mistet mor. Men han er ikke noget hengehode. Han er så munter når han er frisk, og du kan tro han er kommet sig storartet i sommer.»

«Det var nettopp det jeg vilde spørre om,» sa Sigurd. «Du nevnte det engang før. Han hadde skrevet at han følte sig mer kjekk. — Jaså, han er altså arbeidsdyktig nu, det er bare arbeide som mangler da?»

«Han har ikke vært så frisk på flere år. Det siste året hos — siste året han var på kontoret, var han ofte nervøs og søvnløs — etter mors sykdom naturligvis. Nu sover han hele natten, og han kappspiser med guttene.» Ruth lo. «Det er nokså bakvendt i grunnen. De burde naturligvis heller konkurrere om hvem som kunde klare sig med minst mulig mat.»

Sigurd gikk og hørte på med et interessert uttrykk i de mørke, blå øinene. Nu lo han også.

«Du, jeg skulde ha sånn lyst til å hilse på den faren din. Han interesserer mig av to grunner.»

Ruth hadde på tungen å spørre om hvilke de var, men sa i stedet:

«Jeg går her og skvaldrer om mig og mine, la oss heller snakke om noget interessantere. Fortell om turen til Jotunheimen! Hadde du fint vær? Takk for kortet fra Bygdin. Der ser vidunderlig ut.»

«Ja, men det må oppleves. Det nytter ikke å gå her og fortelle dig om fjellet. Du kan ikke forstå den følelsen som betar en der oppe når du aldri har vært der. Både legeme og ånd blir bokstavelig talt kvitt alt som tynger og plager. Derfor skal du til fjells neste sommer, Ruth. Se å få ordnet det slik at du får ferien i begynnelsen av juli. Da er det gjerne solskinn. Jeg var for sent ute i år. Det var delvis min egen skyld, delvis din.»

«Jaså? Hva vet jeg om det?» spurte Ruth og så forbauset på ham.

«Hm. Du vilde jo ikke la meg reise,» sa han med et rolig smil. «Du holdt meg fast der oppe hos grandtante. Du trollbandt meg, Ruth!»

Ruth blev flammende rød.

«Det vet jeg virkelig ingenting om!»

«Nei, ikke bevisst. Men rent ubevisst, ikke sant?»

Da Ruth ikke svarte, men bare gikk raskere på, lo han på sin egen kurrerende måte og sa:

«Jeg angrer forresten ikke på at jeg gav efter for den trolldommen. Kjøkkenhaven vilde ikke vært så fin, heller ikke jordbærene, om du skulde gått der alene.»

«Det var altså haven som bandt dig?» sa Ruth spisst.

«Den innbefattet. Men så fikk du nå full påskjønnelse da, Ruth. Linge var veldig begeistret og takknemlig. Jeg er så glad over at du holdt ditt løfte og ikke røbet min plutselige interesse for luking. Ellers vilde jeg fått den jobben neste år også. Da skal jeg til Jotunheimen i den tiden ugresset gror op. Jeg har bestemt meg til å være din fører, hva sier du til det, Ruth?»

«At du gidder tøve slik,» sa Ruth med et trett smil. Den vakre rødmen og det strålende glimt i øinene for

litt siden var forsvunnet, mens han utbredte sig om haven. «Får jeg ferie neste år, vil jeg søke en vikarpost og tigge Linge om å reise til Italia eller Jerusalem eller et annet fjerntliggende sted, så jeg kan få bo der oppe.»

«Aldri i livet!» ropte Sigurd heftig og bestemt. «Jeg ønsker nemlig å sove om nettene neste juli måned, begriper du det, Ruth?»

Ruth stanset og snudde sig. Stien var nu så smal at de gikk etter hverandre. Sigurd så på henne med sammenknepte øine.

«Hvad mener du?» spurte Ruth.

«At jeg liker å sove hele natten — at jeg ikke vil stå op et par ganger hver natt for å se etter om alt er i orden nede i villaen på den andre siden av landeveien.»

«Har du gjort det,» sa hun med matt stemme.

Han nikket og forsøkte å fange hennes blikk, men hun så bort. Plutselig lo hun — litt umotivert og tilgjort syntes Sigurd:

«Du var altså redd for jordbærene — og rosene, at de skulde bli tatt?»

«Ja, nettop, nettop,» sa han og så på henne med et varmt smil. «Og jeg var spesielt engstelig for en av rosene, en nydelig dyprød knopp som ikke ante hvor fristende det var å brette den av. Men — heldigvis, den led ingen overlast.»

«Og det kan den takke dig for, kanskje?»

Ruth var begynt å gå nedover den stenete veien og snublet rett som det var.

«Du må bruke øinene,» lo han ertende. «Du ser hen i skyene og tror du går i haven på Høgset. Pass dig — der renner en bekk, nå blir du sikkert våt.»

«Å, du er avskyelig, Sigurd!» ropte Ruth og stan-

set så brått at Sigurd måtte slå armen om henne hvis ikke begge skulde falt. Men hun skjøv ham øieblikkelig fra sig.

«Nu vil jeg at du skal si mig sannheten,» sa hun bestemt. De gikk ved siden av hverandre nu. Veien var bredere her.

«Javel. Sannheten er at jeg var rasende og forarget over at ingeniør Helsing kunde falle på å be en ung dame om å bo alene der oppe. Jeg er nemlig litt bedre kjent med forholdene i villastrøk enn du, Ruth. Den uken din bror var hos dig, sov jeg hver natt og samlet krefter; men siden stod jeg op hvergang jeg våknet.»

«Og hvor ofte våknet du?»

«Å, det husker jeg ikke så nøie. Det var forskjellig. Det avhang av hvor sent jeg hadde spist eller kanskje av noget annet, antar jeg. Ja, istedenfor å ligge der og glo i taket slengte jeg nogen plagg på mig og tok mig en liten runde.»

«Opdaget du noget mistenkelig?»

«Nei, og det ergret mig kolossalt. Jeg håpet — så hjerteløs var jeg — at jeg skulde overraske en innbrudstyv eller at der skulde vise sig en antydning til ildløs, men nei, aldri nogen ting.»

En gang var det forresten nokså spennende. Jeg satt på verandatrappen en natt i strålende måneskinn. Klokken var vel to omtrent. Da hørte jeg en mistenkelig lyd borte fra kjøkkentrappen. Jeg skammer mig for å si det — men jeg var begeistret. Endelig, tenkte jeg, og listet mig på tå rundt hjørnet — det var et pinnsvin! Jeg kylte en diger sten efter det og sa nogen pene avskjedsord da det forsvant inn i skauen.

En annen gang regnet det. Jeg våknet av at det pisket mot ruten. Dette er vær for slusken, tenkte

jeg og stod op. Da hadde du glemt å ta inn stolene på verandaen. Jeg skjøv dem helt inn i kroken og endevendte dem forat de ikke skulde bli våte.»

«Nå skrøner du!» ropte Ruth. «Jeg så aldri noget slikt —»

«Nei, det er rimelig, det. For jeg var oppe før dig om morgenen og satte dem på plass. — Da var det strålende solskinn. — —

— — Men er du sint, Ruth?»

«Jeg er slett ikke noget begeistret, akkurat,» sa Ruth med skjelvende stemme. «Du kunde gjort mig en stor bjørnetjeneste — tenk om nogen hadde sett dig på trappen. Eller luskende der omkring!»

«Det beregnet jeg, må du tro; men angsten for dig var altså den sterkeste følelse. Jeg visste jo at tante var i kontakt med hele nabolaget. Blev der noget snakk, kom det straks for hennes øre, og da var det bare å gi dem grei beskjed —»

«Om hvad?»

«At jeg — at du var — nåja, at vi var forlovet for eksempel. Vilde ikke det blitt tatt for en gyldig og forklarlig grunn til min interesse for dig, tror du?»

«Nu går du sannelig litt for vidt, Sigurd,» sa Ruth, og harmen dirret i hvert ord. «Jeg liker slett ikke å spøke med mitt rykte selv om det morer dig! Det er det eneste verdifulle jeg eier her i livet. Vel er jeg fattig og avhengig av andre, men jeg er allikevel såpass stolt at jeg ikke vil finne mig i at du utsetter mitt rykte for en så sterk risiko —. Jeg har vært en stor godfjott, har jeg! Jeg har gått og fortalt dig om mig og mines vanskeligheter, og du har trodd at jeg var så fattig at jeg heller ikke eiet stolthet! Du mente du kunde skalte og valte med mitt rykte, bare for å oppleve noget spennende! Sigurd, jeg er fryk-

telig skuffet over dig! Jeg forakter dig!» Det siste slynget hun ham i ansiktet med gråtkvalt stemme og satte på sprang nedover mot Bomveien.

Han blev stående som lamslått. Å følge efter var å gjøre galt verre. Her var jo spaserende overalt, og en slik jakt vilde bare vekke opsikt. Når hun så at han ikke fulgte efter, måtte hun vel sakne farten. Kanskje hun da også vilde bli roligere og tenke mer nøkternt — komme tilbake, eller vente på ham —

Og han som idag hadde tenkt å — —. Han smilte bittert og utvidet brystkassen for et dypt, dypt sukk.

Du er en stor kraftidiot, mumlet han. Du mangler trening, din tosk, og hun er aldeles blottet for innbilskhet, det må være grunnen. Og så er hun så sykkelig mistenksom. Jeg har hele tiden vært altfor behersket, altfor kald og rolig. Hun har ikke hatt den svakeste teft av hvad jeg har følt. Da jeg behandlet henne som den greie kamerat fra gymnasiet, var hun naturlig og åpen nok. Men så snart jeg på min idiotiske maner forsøkte å la henne forstå at hun er noget mer for mig, tar hun denslags for tom flirt og blir stiv og utilnærmelig.

Men hvorfor blev hun så bedårende rød der oppe på høiden — da jeg forsiktig begynte å erklære mig? Det var da jeg kom med det tullet om skuffelsen over ikke å oppleve noget, at hun gled vekk som en ål.

Nåja, så fikk han altså gå viseligere frem neste gang. Mer direkte kanskje? Nei, han kunde ikke bli klok på henne. Han hadde ikke ant at en kvinne kunde by på sånne overraskelser.

«Jeg har hatt en visitt iformiddag,» sa faren oprømt da Ruth kom hjem ved to-tiden og straks gikk ut i kjøkkenet for å gjøre middagsmaten ferdig. «Nu kan du gjette,» sa han og satte sig ned på den eneste stol i kjøkkenet, mens Ruth tendte gassen og begynte å steke koteletter.

«En hyggelig visitt, skjønner jeg — du ser så glad ut?»

«OVERRASKENDE hyggelig, ja. Rent overveldende. Jeg burde helst fortie den et par dager, men jeg orker ikke. — Nei, du gjetter det aldri; men jeg kan fortelle dig at jeg har et lite håp om å få en vikarpost — foreløbig på to måneder.»

Han smilte fornøiet over den virkning meddelelsen hadde på Ruth.

«Å, far — ikke gled dig for tidlig, ikke jeg heller — men det høres så himmelsk, så rent utrolig. Hvem er det hos, far? Nei, det er håpløst å gjette, hvis ikke —» Ruth blev med ett forandret. Det glade smil sluknet, hun rystet på hodet og knep munnen bestemt sammen. «Det er ikke det gamle firma, vel? For da — —.»

Faren kremtet.

«Nå? Da skulde jeg si nei takk, mener du?»

«Ja, absolutt. Hvis du var stolt og ærekjær —. Jeg ser jeg har gjettet riktig. — — Hvem av dem var det? Den høie mørke eller den trillrunde gaudaosten?»

«Ingen av dem. Det var den nye, min eftermann, ja, den unge Morud. Han skal en tur til Amerika, skaffe nye forbindelser og studere et og annet som har interesse for firmaet. Det er Lind som vil ha ham over mens han selv er der.»

«Er Lind der — ja så.»

«Ja, og nu trenger de en mann til arbeidet. Lind har selv telegrafert at jeg skal spørres først — det setter jeg særlig pris på, Ruth. Hvis Nore frisk, han den beste, stod der. Og jeg er jo frisk! Naturligvis sa jeg straks ja takk. Men jeg skal få nærmere bud iovermorgen. Det er nemlig ikke så aldeles sikkert at Morud kommer til å reise.»

«Det hadde vel klart sig uten den takken,» mente Ruth. «Det er de som har grunn til å takke hvis de får dig tilbake. Å, far!» ropte hun med plutselig heftighet. «Om vi hadde hatt råd til å si: nei takk, jeg behøver ikke ta imot en nådestilling! — — Nu når de er i nød, nu er du god nok å ty til. Da du var i nød, da var de likeglade, spurte ikke en eneste gang etter dig, hvordan det gikk dig. Å, jeg — jeg —»

Hun stanset plutselig. Hun hadde jo lovet faren aldri å bruke det ordet mer.

Han satt og så på henne med et overbærende, forståelsesfullt glimt i øinene.

«Jo mindre vi fordrer av menneskene, desto lykkeligere er vi, Ruth. Dette er sannsynligvis den eneste chance jeg får. Det vilde være dum stolthet og den sorteste utakknemlighet mot Gud hvis jeg nu ikke grep til med begge hender. Enn om — ja, jeg tror de har en liten baktanke med å kalle det vikariat. Jeg har hørt si at forretningen går jevnt frem siden der kom ny kapital. Kanskje jeg trenges der for godt?»

Ruth så på faren. Du verden hvor denne gleden

plutselig hadde forynget ham. Der var kommet en ny spenstighet over hele skikkelsen. Han var ikke lenger duknakket og slapp og motløs. Øinene lyste med ny glans, og stemmen hadde fått mere kraft og dybde og varme.

«Naturligvis må du ta imot,» sukket hun. «Men jeg synes det er altfor godt for dem at du er så ledig og likesom bøier dig i støvet og bare takker.»

Faren smålo.

«Jeg kan trøste dig med at jeg slett ikke var så ydmyg og takkende. Jeg tok det så rolig at jeg forbauset mig selv. Det var først efterat Morud var gått at jeg opfattet hvad der var hendt mig. Tenk, for en behagelig forandring da, barn. Nu kan vi ha råd til mere hjelp — så du slipper alt dette husarbeidet.»

«Ja, ja, — det forstår jeg så godt. Men jeg unner dem ikke å få dig tilbake, det skjønner du vel!»

«Jeg skjønner enda bedre at du er en liten stivnakke og har vanskelig for å tilgi. Vokt dig for det, barn! En blir lykkeligere ved å glemme de små ydmygelser. Går en og samler på dem, blir det en tung bær å dra gjennom livet med.»

«Uff, ja, du har så rett, far. Men slik er jeg nå engang,» sa Ruth med et skuldertrekk og la de ferdigstekte koteletter ned i gryten. «Ikke sitt her i denne matosen, gå heller inn. — — Du skjønner vel at jeg er forferdelig glad?» ropte hun efter ham da han gikk.

Han snudde sig med et smil.

«Nei, vet du hvad! Det skjønner jeg ikke. Du har virkelig forsikret mig om det helt motsatte i de siste ti minutter.»

Da la Ruth kniv og gaffel fra sig og slo armene om faren.

«Jeg er et stort troll idag,» sa hun. «Jeg satte visst det gale benet ut av sengen da jeg stod op.» Hun la sitt varme kinn inn til farens og hvisket: «Ikke vær vond da, far!»

«Jo, jeg er rasende,» lo han. «Jeg har vært enogtyve år engang jeg også, Ruth, full av opposisjonslyst og spekket med rettferdighetsfølelse og idealisme. Men livet plukker oss efter hvert. Vi lærer å finne oss i det uundgåelige — — uten å eksplodere.»

«Uff, ja,» sa Ruth. «Vi blir uærlige og feige — — av redsel for å sulte. Vi går omkring med maske alle sammen. Det er fornedrende, synes du ikke?»

«For vår sannhetskjærlighet, mener du? Men hvordan vilde her bli om alle sa hvad de mente, om vi ikke holdt tilbake de av våre meninger som vi visste vilde forarge og fornærme næsten?»

«Jeg tror vi går altfor langt til den andre siden,» sa Ruth. «For eksempel nede på kontoret. Hvis du visste hvorfor Børven gav mig det pålegget, far! — Å, det er en skam at jeg tok imot det. Jeg har ikke villet nevne det før. — Han kjøpte min taushet simpelthen. Jo, nu vil jeg fortelle det til dig mens vi er alene. Kom la oss gå inn. Der koker potetene.»

Mens Ruth dekket bordet, fortalte hun alt som var foregått den dagen, om invitasjonen og chefens redsel for at hun skulde stille ham i et ufordelaktig lys.

«Burde jeg ikke da sagt ham min mening?»

Faren rystet på hodet.

«Til hvilken nytte vilde det vært? Han er en eldre mann og din chef. Du har ingen plikt til å opdra ham. Hvis han likefrem hadde beordret dig til å gjøre noget uriktig, noget som stred mot din samvit-tighet, var det et annet spørsmål. Ved å fortie enkelte

ting som vedrører hans forretning, skader du ikke dig selv på noget vis.»

«Men jeg skammer mig allikevel,» sa Ruth. «Jeg føler mig slett ikke stolt og glad over de femti kronene, må du tro. Jeg har ikke fått det pålegget på grunn av dyktighet, men fordi han syntes jeg måtte betales godt for å — — holde kjef!»

«Jeg er slett ikke sikker på det, Ruth. At han beholder dig, er jo i og for sig en anerkjennelse av din dyktighet.»

«Men dermed jager jeg jo frøken Mørch. Jeg gjør henne overflødig. Siden jeg har fått høiere lønn, blir det for dyrt å ha henne også. Hvis jeg hadde somlet litt mere og ikke vært så rasende ivrig, hadde det vært bruk for oss begge, det vet jeg. Men jeg skriver altså på spreng. Jeg kan ikke gjøre for det, jeg må. Jeg orker ikke å sitte og slarve straks chefen er ute. — — Det er mangel på kollegial følelse, sa frøken Mørch en gang.»

Faren bare smilte.

«Det høres som jeg går her og skryter av mig selv; men jeg forsikrer dig, det er sant at jeg raser i vei. Det er nervøst, sier kasserersken. Slapp Dem, sier hun. En dag orker De ikke mere. De får krampe i armene.» Ruth lo plutselig, men det var en sarkastisk latter. «En skulde næsten tro jeg likte kontorarbeide!»

«Hm, hm,» lød det borte fra stolen ved vinduet.

«Jo, jeg hater det i grunnen, skjønner du. Så drepende ensformig og kjedelig da, far! I begynnelsen syntes jeg det var morsomt å komme inn i jargonen der nede, å få et blick inn bak kulissene, bare det å se for en voldsom fortjeneste kjøbmennene tar. Det er rent hårreisende. Hvad tjener så grossererne, og hvad tjener fabrikkene? Men til sist må jeg spørre:

Hvor meget faller det på dem som arbeider alle disse sakene? Den er bitte liten den aller første sneballen, må du tro!»

«Det er ikke anderledes, det,» mente faren. «Enhver ruller ballen sin tårn. — — Du må ikke bli bitter, jenta mi. Det er altfor tidlig. Dere som er unge, må forsøke å se de lyse sider ved tilværelsen.»

Ruth svarte ikke på det. Men da hun gikk ut i kjøkkenet, mumlet hun for sig selv: De lyse sider ved tilværelsen — — Var der nogen kanskje?

Da guttene kom hjem til middag, gikk Leif straks ut på kjøkkenet, hvor Ruth stod og skrelte potetene.

Han lukket døren omhyggelig og stillet sig med ryggen op mot den for å sikre sig at ikke Per kom uforvarende inn.

«Jeg skal hilse dig fra én,» sa han og så spørrende på søsteren.

«Jaså, ikke fra to?» lo hun.

«Nei. Han bad mig si akkurat de ordene. Nei, hør da, Ruth. La springet være.»

«Vær så god tal, din tjenerinne hører,» sa Ruth i en lett tone og tørret hendene på håndklædet.

«Jeg er dypt ulykkelig over misforståelsen. Møt mig klokken seks like utenfor Majorstuen stasjon, så den kan bli opklaret før solen går ned over Deres vrede.»

«Skrev du det op, Leif? Jeg visste ikke at din hjerne var så klebrig!»

«Han sa det langsomt to ganger,» sa Leif uten å bry sig om søsterens spott. «Og jeg måtte gjenta det. Søren også, at vi ikke har telefon, Ruth. Da vilde alt bli lettvintere for oss alle sammen. Vi er utenfor verden sånn som vi har det — —»

«Hm, hm,» sa Ruth og så på den tre år yngre bror

med et ertende smil. «Du vilde bruke den til lignende budskap, hvad?»

«Hørte du hvad jeg sa?» spurte Leif morskt. «Klokken seks altså. Og nåde dig hvis du ikke er der da! Presis altså! Forresten begriper ikke jeg at nogen kan bli uvenner med Sigurd Faller! Det må bare være vrine, mistenksomme kvinnfolk, det.» — I det samme han smatt ut av døren, sa han kjapt: «Jeg vil heller ha ham til svoger enn den andre — såvidt du vet det!»

Ruth rakk å streife baken hans med den våte vaskekluten før døren smalt i.

«Jaså,» smilte hun da hun blev alene. «Ja, ja, vi får se; men han skal i hvert fall få vente til den er ti over.»

Ruth stod på den andre siden av Kirkeveien, skjult av trikker og busser, da Sigurd kom nedover stasjonstrappen og så sig søkende om.

Så gikk han med langsomme skritt frem og tilbake, frem og tilbake igjen nedenfor trappen med begge hender plantet i jakkelommene.

Nu tok han klokken op. Ruth så på sin. Den var åtte over seks. Han gikk videre, stanset på hjørnet av Kirkeveien og Valkyriegaten, men straks efter blev han skjult av en ny trikk.

Da den var passert, var Sigurd som sunket i jorden. Men midt i gatekrysset stod en bil stille. Flere og flere mennesker samlet sig rundt den. Der kom en politimann og jaget dem vekk. En heftig angst grep Ruth.

Sigurd var blitt overkjørt da han vilde gå over på fortauet foran apoteket! Han så ikke bilen som kom frem bak den trikken som hadde skjult ham for henne.

Ruth kjente hvordan hjertet dunket høit oppe i halsgropen, benene nektet å lystre hennes ordre om å skynde sig bort og se efter. Hun blev stående som en støtte ytterst på fortaukanten da en fast hånd grep henne bakfra og drog henne vekk.

«Vil De absolutt bli overkjørt, De?»

Ruth så inn i en trikkekonduktørs skøierfjes.

«Over — kjørt?»

«Ja, jeg sa det, ja,» lo han. «For nå har vi Frogner-

trikken her om to sekunder. Der er'n! Det så ut som Dere vilde plasere Dere midt i linna.»

«Blev — blev nogen overkjørt der borte?» spurte Ruth med tørr stemme.

Mannen tok en forsvarlig bit av en banan før han svarte.

«Å, joda. Jeg stod litt for langt unda, ellers skulde jeg fisket inn ham også. Ikke var'n på'n heller. Undres riktig på åffer vi er skapt med øier i hue, jeg!»

Ruth hadde tatt et fast grep i mannens jakkeerme og stod og stirret på ham med et fortvilet uttrykk i øinene.

«Nåda,» sa mannen. Der gikk plutselig et svakt lys op for ham. «Kjente Dere 'n kanskje? Ta det med ro. Han levde da de bar'n inn i lægevakten. Han blødde lite grand, men det behøver ikke bety noget farlig. Det er verre om de får det innvendig og ikke blør.»

«Er han der nu, tror De?»

«Vet sannelig ikke jeg, frøken. Var det kjæresten kanskje?»

Ruth var sig ikke bevisst at hun nikket med tårefylte øine.

«Jøss, da er det neimen ikke noget rart om Dere er forstørra. Kom skal jeg følge Dere over.»

Han tok henne resolutt i armen, og Ruth fulgte viljeløst med.

«Vent her, Dere, så skal jeg høre efter, jeg.»

Ruth satte sig på et av trappetrinene med ansiktet gjemt i hendene uten tanke på de forbigående.

Om litt kom mannen ut.

«Joda, han lever — — naturligvis lever'n,» føide han til med en liten lys klukking. «De venter bare på bilen fra lægevakten nede i byen. Han bor i Oslo?

Ja, de fant nogen brever på'n, som viste hvor'n hørte hjemme. Så det blir Ullevål, det. Da er det jo temmelig greit for Dere. For hadde'n budd i Aker, skjønner Dere, da vilde det blitt en faderlig lang vei. — Kanskje Dere følger med? Det er fært greit at det er nogen kjente med, vet Dere.»

«Nei, nei,» ropte Ruth forskrekket. «Vi er ikke sånn — — ordentlig.»

«Nei, visst nei,» sa mannen og blunket forståelsesfullt. «Men hvis Dere kjenner familien, var det kanskje best å underrette straks. Ja, de ringer nok fra Ullevål; men det er så rart med sånn opringing fra sykehus, vet Dere. Er det gamle folk, kan de få slag av forskrekkelse. Har'n familie?»

«Bare — mor,» hvisket Ruth, og med ett gikk det op for henne at hun ikke måtte spille et minutt, men skynde sig å underrette moren.

«Tusen takk for hjelpen, jeg må ha en bil straks.»

«Vær så god, der står det en og venter på Dere,» smilte mannen og førte henne de få skrittene over fortauet.

«Hu er temmelig sjokkert, skjønner Dere,» forklarte han chaufføren. «Det var kavalér'n som blei kjørt overende her ista. Ja, Dere så det Dere, Karl-sen? Slo'n sig fært, trur Dere? — Nei, der hører Dere, frøken. Han datt på sia, sier'n. Bilen sneia'n så vidt, men nok altså. — Ja, ja, Dere får ta det med ro,» nikket han og tok til luen da døren blev smelt i.

Da Ruth stod utenfor entrédøren hvor messingskiltet fortalte at Otilie Faller bodde, skalv hun over hele kroppen. Hender og føtter kjentes iskolde, og ganen var ganske tørr.

Din skyld, din skyld, hadde det sunget for ørene hele tiden mens hun satt i bilen. Din skyld, sa hjertet

når det sendte blodstrømmen op i halsgropen og var nær ved å kvele henne.

Hvad skulde hun si? Skulde hun forklare hvorfor han ikke gikk langs med trappen og ventet, men at han stakk over gaten for å se etter henne som ikke kom presis?

Hvad hun enn fortalte, vilde moren forstå hvor skylden lå.

«Hadde De vært der til den avtalte tid, vilde dette aldri ha hendt.»

Hun hørte henne si det med en stemme som dirret av sorg og fortvilelse og — raseri, naturligvis. Og hun hadde rett til å være streng og dømmende, hård og uforsonlig.

Da hånden hadde trykket på knappen, kom der over henne en overnaturlig ro.

Snakk sant, selv om hun dreper dig, sa hun til sig selv.

Og fylt av denne beslutning følte hun en forunderlig styrke gjennomstrømme sig.

En yngre dame lukket op, høi og slank, i mørkeblå, hvitstripet musselinskjole, pyntet med krave og mansjetter av hvit silke. Hun hadde Sigurds dype, gråblå øine med det samme forskende uttrykk, bare meget mildere og alvorligere. Håret som var blondt og kortklippet, lå strøket bakover i naturlige bølger. I den halvmørke entré så ikke Ruth de sølvgrå streif og det fine nett av rynker ved øinene.

Hun hadde aldri hørt om nogen søster. Damen var vel en eldre kusine eller tante.

«Er fru Faller hjemme?»

«Det er mig!»

«Å, jeg visste ikke — jeg trodde,» stammet Ruth forvirret. — «Mit navn er Ruth Nore.»

«God dag,» sa damen vennlig. «Sigurd har fortalt mig om Dem.» Hun så spørrende på Ruth, som hadde tatt hatten av og stod der blek og skjelvende uten å få en lyd frem. «Vær så god, vil De ikke komme inn?»

«Å — fru Faller — Sigurd er — —»

Hun orket ikke si mere, bare så på henne med et forskrekket, hjelpeløst blikk.

Fru Faller tok et par skritt henimot Ruth og knuget hendene mot brystet.

«Der er hendt ham noget, skynd Dem å si det! Jeg ser det jo på Dem!»

«Overkjørt nettop nu — ved Majorstuen,» kom det stakkåndet fra Ruth, mens hun lente sig mot døren.

«Gode Gud!» hvisket moren og grep om Ruths hender. «Lever han?»

«Ja, jeg tror det. Ring til Ullevål. Han skulde kjøres dit.»

Ruth skyndte sig efter fruene, da denne sprang inn i stuen for å telefonere og sank utmattet ned i en dyp stol.

— — — «Vel, så venter jeg, takk. — Han er nettop kommet innenfor døren nu,» sa hun henvendt til Ruth. «Lægene undersøker ham. Søsteren mente han bare hadde fått en lettere hjernerystelse og nogen skrubbsår i hodet. — — Hør, vil De ikke imens fortelle hvordan dette gikk for sig? Han gikk herfra ved halvseks-tiden, glad og fornøid som ellers. Nei, kanskje han ikke var så strålende, når jeg tenker mig om,» sa hun og rynket pannen. «Der var noget fortenkt og knuget over ham ved middagsbordet. Da vi drakk kaffe, spurte jeg om han var syk. Han var så stille, sa næsten ingenting. — Jeg gruer visst for å reise denne gang, sa han og forsøkte å le det bort. Og jeg som aldri har vært plaget av reisefeber. — Så gikk

han altså. Jeg går en god tur, sa han. Kanskje jeg er i bedre humør når jeg kommer tilbake. — Men nu må De fortelle.»

Ruth var glad hun satt. Kroppen følte tung som bly. Hun lukket uvilkårlig øinene og lente hodet bakover.

«Vi skulde møtes klokken seks nedenfor trappen ved Majorstuen stasjon,» sa hun langsomt og lavt, som om hun tenkte høit. «Jeg stod på den motsatte siden og så at han gikk og ventet. Frem og tilbake gikk han flere ganger. Men jeg blev allikevel stående. Han så mig ikke for alle trikkene, han tenkte sig vel ikke muligheten av at jeg gikk der istedenfor å skynde mig over straks.»

«Men — — men hvorfor ventet De der?»

«Hvorfor, ja.» Ruth slo øinene op og stirret rett frem for sig. «Fordi jeg vilde — jeg vilde hevne mig — hevne mig. — Hører De hvad jeg sier?»

Fru Faller nikket et opmuntrende «Javel». Men Ruth torde ikke snu hodet og møte hennes blikk. Det måtte jo være fullt av fordømmelse og forakt, selv om stemmen var så unaturlig rolig og behersket. «Hvad var det De vilde hevne, kjære Dem?» spurte hun litt efter med så mild og myk stemme at Ruth våget å vende hodet og se på henne.

Fru Faller satt med telefonrøret for øret, ferdig til å motta beskjed. Hun hadde tatt plass på armen av en stol, og Ruth kunde ikke la være å beundre hvor ungdommelig og spenstig og behersket hun førte sig, selv om angsten for sønnen stod preget i hver mine og bevegelse.

«Å, jeg var stygg! Jeg var sint fordi — — jeg syntes han hadde vært så spydig og ironiserende i formiddag da vi var opover. Han sa så meget rart, som

jeg ikke forstod. — — Jeg vilde ikke forstå det. Jeg tok alt i verste mening. Så gikk jeg fra ham i sinne. Senere traff han min bror og sendte bud med ham om jeg vilde møte ham klokken seks. Med vilje gikk jeg og gjemte mig bak alle trikkene. Da var det det hendte. Han vilde vel gå opover Kirkeveien for å se efter mig, og da kom den bilen plutselig frem bak en trikk — —»

«Javel. Det er fru Faller, ja.» Ruths øine hang ved den annens mens hun lyttet i telefonen. Endelig, der glimtet et svakt smil frem. Hun nikket og sa: «Å, Gud skje lov da, så er der virkelig ingen fare for livet? Takk, takk! Hils ham, hils ham fra mor og — — fra Ruth, vil De si det? Vi kommer straks, ja.» Hun hengte røret op. «Han er kommet til bevissthet. Et par lettere, ufarlige skrubbsår i hodet. Høire skulder har fått verre medfart. Kravebenet har fått en knekk, ellers ser det ut som om alt er helt. — Nei men, nu må De da ikke gråte, kjære Dem! Dette er da bagateller mot det som kunde ha hendt.»

Hun satte sig på kanten av Ruths stol, la armen om skulderen og drog henne inn til sig.

«Det er min skyld,» hulket Ruth. «Jeg har alltid villet hevne mig!»

Fru Faller smilte og strøk Ruth over håret.

«Jeg tror slett ikke den hevnfølelsen var så forferdelig slem,» sa hun med en hjertelig liten latter. «Den var visst bare et naturlig utslag av Deres kvinnelige stolthet. Sigurd k a n virke irriterende, det vet jeg. Men det er aldri så vondt ment. Det er bare hans måte å spøke på, ofte for å skjule sine dypeste følelser.»

«Jamen, det var jo det jeg forstod,» hikstet Ruth, og gråten tok henne på nytt, «men jeg vilde ikke forstå, jeg lot som jeg trodde han var ekkel!»

Da lo Sigurds mor en klar, trillende, ung latter og trykket Ruth ømt inn til sig.

«Å, dere lykkelige, unge mennesker!» sa hun med et dypt sukk. — «Men nu må vi skynde oss. Dypp ansiktet i vann der inne mens jeg ringer efter en bil.»

«De er virkelig ikke sint på mig?» spurte Ruth i døren.

«Fordi De bruker alle kvinnelige knep for å stjele fra mig mitt — — eneste lam?»

De to kvinner, den unge og den eldre, stod et par sekunder og så hverandre dypt inn i øinene. Ruth tok først blikket til sig, mens en skjær rødme langsomt bredte sig over det bleke, forgråtte ansikt. Hun hadde lest noget mere enn tilgivelse i det blikket. Forståelse, ømhet og kjærlighet stod skrevet der uten at det var blitt sagt et ord.

Uvilkårlig rakte Ruth begge hender frem.

«Takk, takk,» hvisket hun. «De er altfor snild mot mig!»

I neste øieblikk kjente hun sig omslynget av et par kjærlige armer, og en stemme sa:

«Jeg har ikke alltid vært så glad ved å føle at en annen begynte å fortrenge mig. Men nu er jeg glad, kjære, lille Ruth. Vi trengte visst dette både du og jeg — min egoisme og din stolthet. Hvad tror du han sier når vi kommer sammen?»

Ruth svarte ikke straks. En ny angst grep henne plutselig.

«Men det er jo slett ikke så sikkert at det er — — mig,» sa hun og løsgjorde sig lempelig fra den varme omfavnelse. «Han har aldri sagt noget.»

Da smilte fru Faller og drog henne ved hånden inn i Sigurds værelse.

«Her skal du få se noget,» sa hun. «Kjenner du det bildet?»

Det var et amatør-billede av Ruth i hvit kjole med studenterluen på hodet. Sigurd hadde selv tatt det den dagen da Ruth marsjerte forbi ham med tegnet på sin nye verdighet, fortalte moren. Billedet var nu forstørret og satt i en oval ramme og stod på hans skrivebord.

«Jeg kjente dig straks jeg lukket op,» sa fru Faller, «selv om du manglet det strålende smilet. Naturligvis har jeg lenge visst hvem og hvordan du var. Allikevel var jeg slem og egoistisk. Jeg trodde ikke der fantes en ung pike som var god nok for min gutt. — Men nu må vi avsted. Tenk, hvor glad han blir når vi to kommer sammen.»

«Nei, nei,» hvisket Ruth. «Jeg orker ikke det, ikke enda. De alene først, men ikke fortell at —»

«At jeg har sett en ung pike gråte av glede over at han lever? Nei, jeg skal ingenting røbe. Du skal selv få lov å si ham det. Nei, jeg mener gi ham svar på de spørsmål som ingen andre skal høre.»

«Jeg er ikke sikker på om jeg hørte riktig,» sa grosserer Børven. «Spurte du om du kunde få tale med min stenograf, Roar?»

«Akkurat, ja. Med frøken Ruth Nore.»

«Kjenner — du — henne?»

Roar smilte der han stod inne i telefonkiosken vis à vis Grand. Han måtte ta sig sammen for ikke å le høit og uforskammet like inn i sin onkels ører.

Det siste spørsmålet kom så altfor morsomt med de små dramatiske pausene mellom hvert ord.

«Jeg har den fornøielse, ja!»

«Men begriper du ikke at det er helt upassende da, gutt? At du bak min rygg innleder bekjentskap med en av mine underordnede er en sak for sig, helt forkastelig, mildt sagt. Men at du på en sånn nonchalant måte ber om en samtale med den samme underordnede det — det — det finner jeg rent ut sagt respektløst, Roar!»

«Herregud da, onkel,» sukket Roar. «Ikke ta det så høitidelig da. Frøken Nore er sikkert enig med dig, men jeg har altså en høiviktig beskjed å gi henne. — — Akkurat, ja, — fra onkel Andreas. Frøken Nore har enda ikke fått privattelefon dessverre, en feil av hennes overordnede i parentes sagt; derfor er jeg nødt til å hefte henne på arbeidsplassen. Hun skal til Vetta-kollen klokken syv sammen med nogen andre unge mennesker.»

«Onkel Andreas fortsetter altså det bekjentskapet?»

«Hvorfor ikke? Hun gjorde et glimrende arbeide i haven der oppe i sommer. De har aldri fått så mange og så fine jordbær som i år. Men det er ikke bare derfor. Nu er ingeniør Helsing og fruene kommet hjem. Det var han som fikk Ruth — — Neida, vi er ikke dus. Hun er altfor utilnærmelig. Men derfor kan jeg vel bruke fornavnet i omtalen. — Hør, vil du be henne eller — — Vel, vel. Jeg kan vente, men ikke for lenge, er du snild. Her er kø utenfor, de river og rykker i døren og velsigner mig mere enn bra er. — — — God dag, frøken Nore, det er Roar Klem. — Jeg synes De gjesper av forskrekkelse! Ta det med ro, De, og sett op den minen De vet, som roper av vei her! Ingen nærgåenhet! — De kan den De, Ruth. Ikke stå der rød og forfjamsset og tenk på at bøddelen står borte ved vinduet og hører hvert ord De sier. De har r e t t til å få en beskjed i chefens telefon en gang om uken, skal jeg si Dem. Hvor det står? I loven om chefens forhold til de underordnede. Nei, men jeg kjenner den. Jeg er jo jurist. Jo, nu skal De høre. Helsing og frue og Sigurd og undertegnede og et par til er invitert til advokat Linge iaften. Jeg møtte fru Linge nettop nu på Karl Johan, utenfor uret forresten. Hun var så ulykkelig fordi hun ikke hadde husket på å sende Dem et kort igår aftes, glemte at De ikke har privattelefon og bad mig ringe og be Dem endelig komme — klokken syv iaften. Jeg kunde jo gått opom kontoret naturligvis, men — er De der? De sier ingenting. — Vel, vel. De kommer altså. Det gleder mig. Hils onkel da og si takk for bryderiet!»

Ruth hadde lagt røret på, og da var det jo til ingen nytte å stå her og skravle videre, tenkte Roar Klem og gjorde det samme.

«Sånt kjæresteprat skulde betales tidobbelt,» sa en sur frøken da Roar med et lystig smil hoppet ut av båsen.

— — «Jeg ante ikke at De kjente min pleiesønn,» sa Børven stivt, da Ruth takket for bruken av telefonen og vilde gå.

«Å, nei,» sa Ruth med et svakt smil. «Vi har truffet hverandre — — hos advokat Linge.»

Børven knipset med fingrene.

«Det hadde jeg glemt, ja! De var der en aften, ja. Men jeg husker ikke at Roar var der nettop da?»

«Nei, men vi har vært sammen der oppe før,» sa Ruth og blev rød.

«Hm, javel.» Grosserereren kremtet og hostet et par ganger. «Ja takk, det var ikke mere,» sa han og gjorde en utålmodig bevegelse mot døren. Men Ruth blev stående.

«Jeg skal si til Deres pleiesønn at han aldri mere må ringe hit om det er noget han vil mig,» sa Ruth med et ørlite smil. «Jeg beklager at han ikke tenkte på at dette var ubehagelig for — mig,» føiet hun til med vekt på ordet og la i det samme den flate hånd på brystet.

«Vel, vel. Jeg tror nok jeg skal love Dem at hverken De eller jeg oftere blir utsatt for den ubehagelighet,» sa chefen og målte Ruth med et koldt blikk.

Men Ruth bare så på ham med et rolig smil.

«Han tenkte sig vel ikke muligheten av at De hadde noget imot det. Han kjenner Dem jo bare som privatmann — det er vel grunnen. Jeg håper De tilgir ham den lille forsyndelse mot forretningsetiketten!»

Dermed gikk hun.

Hvad gikk der av pikebarnet? Grosserer Børven blev stående og stirre på døren hvorigjennem hans

stenograf var gått ut, og var ikke riktig sikker på om han burde le eller bli rasende over en så uhørt frekthet. Det var takken fordi han var begynt å behandle henne mere som en kompanion!

«Kjenner Dem jo bare som privatmann!» Som om der var nogen forskjell på privatmannen og grosserereren! Og om det var — ja, det burde det jo være, hvordan torde hun våge å si slikt? Behøvde han tydeligere bevis på at der var et utekkelig maskepi mellom henne og Roar? Den guttungen, som hadde mere enn to år igjen til juridisk embedseksamen! Jo, det var en herlig tid. Respekt og hensyntagen til det passende var gått fløyten hos den opvoksende ungdom. Men han skulde lære dem begge to!

— — — Ved middagsbordet på Slemdal refererte han denne episoden for sin kone. Roar hadde ringt at han spiste i byen, hadde en forelesning klokken fire.

Hun satt rolig og hørte på, kom med et og annet lite spørsmål, men lot ikke til å bli så echauffert som han sikkert hadde ventet og — håpet.

«Men hvad synes du da, Mina?»

«Hm. Egentlig er jeg slett ikke så forbauset. Jeg har lenge visst at Roar svermet for —»

«Svermet for? Svermet for en av mine underordnede! Vet du hvad du sier, Mina? Det er jo en mesalliance, som — som —»

«Kjære dig, ta det rolig,» bad fru en blidt. «Roars smak kunde vært dårligere.»

«Men hvad vet du om denne — denne piken?»

«Jeg har sett henne, og jeg har hørt fru Linge omtale henne som en ualmindelig kjekk og grei ung dame.»

«Som stenograf er hun bra nok, ja. Men begriper du ikke at — at det svekker min autoritet når Roar

går og flirter med henne? En vakker dag er de kanskje forlovet, og jeg må finne mig i at hun kaller mig onkel — eller svigerfar! Det er rent hårreisende!»

«Jeg tror slett ikke det er nogen fare for den slags eventualiteter,» mente fru. «Dessverre!»

«Du mener at —»

Han la kniv og gaffel fra sig, tok lorgnetten av nesen og pusset den i servietten, et tydelig tegn på at han var i ekstase.

«At frøken Nore slett ikke bryr sig om Roar — på den måten du tror.»

«Men — — på den annen måte, hvad?»

Tonen var så hissig og ansiktet så rødt at en eksplosjon når som helst kunde ventes.

«Du må beherske dig,» sa hun i en bestemt tone. «Drikk et glass vin og hør nu rolig på hvad jeg sier: «Der er visst ikke nogen fare for Roar, ikke fra hennes side iallfall. Derimot er jeg bange for at Roar er en smule betatt av henne. Men det går forhåpentlig over når han ser at det er håpløst.»

«Nei, dette blir verre og verre,» sa grossererens hustru. «Du vil antyde at Roar kan vente en kurv av min kontordame!»

«Nu løper fantasien av med dig, Klaus,» mente fru. «Jeg tror ikke han gir henne nogen anledning til å gi en kurv. Han tar nok fornuften fatt og trøster sig med en annen.»

«Du mener at hun synes Roar ikke er — — bra nok?»

«Bra? En ung pike tenker ikke slik. Forelskelsen er nummer en i den alder. Og jeg har en mistanke om at hun er forelsket — — i en annen.»

Børven rystet på hodet med en forbitret mine.

«Dette er svært penibelt, må du da forstå, Mina.

Jeg skulde enda funnet mig i at følelsene var gjensidige. Men at hun er den avvisende, det er ytterst ubehagelig for mig. Hun får derved et overtak som, ja som du ikke kan forstå rekkevidden av!»

«Men hvem rår for sånt da, Klaus? Selv om hun ikke hadde vært din kontordame, kunde de blitt kjent, og jeg innser ikke at det forringer henne at hun får sin lønn av dig. Hun er av bra familie, har artium, er pen og elskverdig og flink. Hvad har du egentlig å utsette på henne?»

«Si mig, Mina — ønsker du at det skal bli et par av din søsters sønn og dette pikebarnet? Ja, for du snakker slik!»

«Jeg ønsker bare ett jeg, Klaus, at Roar må bli lykkelig. Hvis hun var glad i ham, vilde jeg ønske dem hjertelig til lykke, selv om hun var din stenograf ti ganger. Det kjedelige er imidlertid at det er Roar som er skutt, hun ikke. Men Roar er av den sorten som fort blir fyr og flamme og ikke tar litt motgang så svært høitidelig. Hans sunde fornuft tilsier ham å trekke sig tilbake. — Husker du ikke den søndagen i sommer da han foregav å ha fått gnagsår? Da var han sammen med henne, men overlot valplassen frivillig.»

«Hm. Det foresvever mig noget slikt. Hvem var den andre?»

Fru Mina bet sig i leben og rynket brynene.

«Ja, hvad het han? Neimen om jeg husker det —»

«Nåja. Det interesserer mig absolutt ikke, absolutt ikke. La oss så være ferdig med å diskutere min stenografs flirting.»

Fruen lo stille.

«Om du engang kunde være rettferdig! Frøken Nore er langt fra en flirt, som du sier. Men Roar er

en kurtisør og en lett antendelig ung mann. At han påfører henne ubehageligheter for å hjelpe fru Linge er da neimen ikke pikebarnets feil. Har du virkelig tenkt å skjenne på ham for dette?»

«Jeg vil en gang for alle ha mig frabedt at han ringer henne op i kontortiden, og det må jeg vel ha lov å si ham?»

«Nei — du skal ingenting si. Men du skulde ha to telefoner,» sa fruene og understreket sine ord med nikk og små slag i bordet. «En i forværelset hvor damene sitter, foruten din egen. Da slapp du lignende kjedeligheter.»

Fra grossererens strupe kom en underlig lyd som en fjern rullende torden. Han begynte å le.

«Vidunderlig kvinnelogikk,» mumlet han og rystet på hodet. «Jeg skulde skaffe mitt personale telefon for at deres herrebekjentskaper lettere kunde komme i forbindelse med dem og stjele av den tid som tilhører mig!»

Han brummet og klukket videre og tonen blev lysere og lysere, til slutt lysnet ansiktet også.

Fru Mina drog et sukk av lettelse. Endelig var han kommet til det stadium at han kunde le. Da var altså uværet trukket over for denne gang.

«Kjære Sigurd!

Du ber mig fortelle dig alt det som Ruth i k k e forteller. Det er sannelig ikke så lett! Enten måtte jeg jo få lese alle hennes brever til dig, eller du måtte nærmere spesifisere hvad det er hun ikke vil ut med — altså hvad du savner.

Allikevel skal jeg forsøke å tilfredsstille dig. Jeg er imellem der oppe, vet du. Ruth er sjeldnere her hos mig. Men jeg bebreider henne det ikke. Hun er uundværlig i det hjemmet — foreløbig.

Jeg begriper bare ikke hvordan hun kan undgå å bli bitter og misfornøid.

Jeg traff et par av hennes venninner fra gymnasiet en aften jeg stakk opom. Begge var kjekke, hypermoderne, fra velsituerte hjem. De var nettop kommet hjem fra utlandet, den ene fra Paris, den andre fra England, hvor de hadde opholdt sig utelukkende for sin fornøielses skyld, lært sprog og musikk naturligvis, men ikke hatt poster.

Jeg satt en stund og snakket med de tre. Det som straks slo mig, var Ruths levende, glade og varme interesse for disse to livets solskinsbarn.

Hun moret sig med dem når de fortalte om sine opplevelser, hun animerte dem ved spørsmål og bemerkninger, og ikke en eneste gang kunde jeg spore antydning til misunnelse i hennes vesen.

Dette fant jeg næsten unaturlig, Sigurd. Et så

våkent og klokt lite menneske som Ruth, burde være fylt til randen av utlengsel, især under de forhold hvori hun nu i to år har levd.

Selv sier hun at tilværelsen er totalt forandret siden faren igjen fikk arbeide. Jeg er så glad over at hun ikke aner hvem som står bak det reengagemtet. Det var nu også et merkelig hell at onkel Lind skulde behøve det lille lånet av mig i sommer.

Et tilfelle? Jeg vil heller si — en Guds styrelse. Og var det ikke en høiere makt som styrte dine skritt ned til Amerikabåten den formiddagen du møtte henne og fikk den ledetråden som førte frem til onkel?

De leier fremdeles bort to av stuene til gaten. Men hvis Nore får fast ansettelse, er det bestemt at den ene leieboeren skal sies op fra femtende desember. Så får de det da litt rummeligere i julen. Begge guttene fryder sig ved tanken på en forandring. De kan jo ikke se sine venner hos sig under slike forhold. Hverken plassen eller økonomien tillater selskapelighet.

Men så tjener de to heller ingenting, bare bruker penger, og er vel egentlig så optatt med lesningen at de sikkert ikke føler noget større savn ved å måtte undvære sine kamerater.

Anderledes med Ruth, som hver måned får sine to hundre kroner og allikevel ikke tør eller kan eller vil — helst det siste, tror jeg — bruke mere enn det aller nødvendigste til sin egen person.

«Du skulde gå med vinterkåpe nu det er så kaldt,» sa jeg i forrige uke. Hun brukte den gråbrune, impregnerte med golfjakken under.

«Altfor tidlig,» lo hun. «Når det blir kuldegrader, skal jeg begynne å tenke på vinterkåpe.»

«Ja, du har, naturligvis?» spurte jeg.

«Ja, selvfølgelig,» svarte hun og begynte å snakke om noget annet.

I torgårs var det \div 3 grader. Jeg møtte henne utenfor kontoret, i samme habitt. Hun grøsset litt og gikk fort. Jeg nevnte ikke vinterkåpen. Men i gåraftes da jeg var opom med et tysk leksikon til Per, satt hun og strevet med å vende den gamle. Den var oppsprettet og presset. «Det er bare igjen å snurpe den sammen på maskinen,» sa hun.

Da tok jeg hele tøibunken, for og knapper og pakket inn.

Imorgen kommer min flinke sydame, frøken Ødegaard, for å sy om en kjole til mig og noget annet småtteri. Da skal hun først ta Ruths kåpe.

Jeg brenner etter å hjelpe henne, forstår du; men jeg må være så forsiktig for ikke å såre. Hun er så vår og stolt og redd for medlidenhet. Men jeg tok det humoristisk og fikk straks faren og brødrene på min side.

At jeg laget en liten nødløgn, tror jeg sikkert Vårherre tilgir mig.

«Egentlig har jeg altfor lite arbeide til sydamen. Jeg kom nemlig helt uforvarende over en ferdig kjole, som jeg kjøpte, derfor blir det ingen kjole å sy,» sa jeg. «Men nu er hun bestilt, og derfor er det et rent lykketreff at jeg har den kåpen å stikke i hendene hennes.»

Den nye kjolen kjøpte jeg dagen efter!

Ja, dette hører vel inn under det du ikke får vite av Ruth. Og en ting til. Vet du at hun er musikalsk? Jeg tok henne med i Aulaen en aften. Det var fiolin og piano. Det var behagelig å sitte ved siden av en som levde så med og allikevel satt

rolig uten å tiske og hviske i utide, som enkelte andre pleier. Øine og ører og alle sanser tok imot.

Hun har tatt undervisning i de gode år, stakkars liten, og hun elsker musikk med hele sin varme sjel. Ganske sann en passant kom hun til å si at hun trodde Per hadde anlegg for fiolin.

«Jeg akkompagnerte ham da vi hadde piano.»

En aften senere fikk jeg henne til å spille. Hun så formelig forelsket ut da fingrene løp henover tangentene. Hun spiller slik at en hører og blir glad, ikke virtuosity, men inderlig og varmt og enkelt og fordringsløst.

Men heller ikke den gleden kan hun unne sig.

«Du skulde ha et piano,» mente jeg.

«Ånei, det er best som det er,» sa hun med et rolig smil. «Jeg får aldri tid til å spille nu. Og jeg tror ikke far vilde tåle det heller. Det vilde bare vekke så mange såre minner om mor. Hun spilte så nydelig.»

Er det ikke en fryktelig urettferdig verden vi lever i da, Sigurd? Jeg forstår så godt at hun den gangen sa hun hatet onkel Lind. Han forandret jo hele tilværelsen for dem allesammen. Han kan aldri erstatte dem hvad de har tapt av gleder og goder i den tiden Nore gikk ledig.

Verst synes jeg det er for Ruth. Hennes horisont er blitt innsnevret, hennes gleder som ungt menneske er minimale, og hennes fordringer til personlig velvære er så små at det gjør meg fysisk ondt å være vidne til det. Og allikevel er hun tilsynelatende fornøid, ja virkelig.

For mig ser det ut som om moren ved sin død har formådd på en overnaturlig måte å borteliminere all naturlig egoisme og menneskelig selvop-

tatthet hos datteren til fordel for mannen og guttene.

Den eneste forfengelighet hun tillater sig, er å holde sitt hår så vakkert som det alltid er. Og det opveier jo så mange ganger kostbare kjoler og annen påhengt stas.

Summa summarum, min sønn: Du har en god smak. Du må være født under en lykkestjerne!

Det er fornuftig av dere å holde alle utenforstående i uvidenhet om hvordan det står til med deres følelser — foreløbig.

Jeg er glad over det lille uhellet med bilen, Sigurd! Uten det tror jeg knapt jeg vilde lært Ruth å kjenne så snart.

Kanskje det også kan ha betydning for Ruth å ha fått en eldre venninne? Jeg forsøker å huske at hun er to og tyve — halvdelen så gammel som jeg! Og jeg erter henne i mellom litt fordi hun finner sig så vel til rette innenfor den snevre horisont. Men det preller så herlig av på henne.

En dag sa hun: Før syntes jeg jeg var så lykkelig fordi jeg hadde far og guttene å arbeide for. Så fikk far vikarposten, og jeg møtte dig — — og Sigurd og jeg fant hverandre, alt sammen på en eneste dag. Nu har vi det så vidunderlig at jeg ofte skjelver for om det virkelig kan vare.»

Nei, jeg skal så visst ikke åpne hennes øine for alle de fornøielser hun må undvære fordi hun er morløs og fattig. Hun har i sig selv en rikdom som mangen millionær kunde ønske å eie.

Dette er et Ruth-brev efter ditt ønske forhåpentlig? Næste gang må du finne dig i å høre bare om
din

egen gamle mutter.»

«Jeg har noget viktig å snakke med Dem om, frøken Nore. Men det må være helt konfidentielt. Jeg håper jeg nu som før kan stole på Deres diskresjon?»

«Det kan De, ja,» sa Ruth og lot blokk og blyant gli ned i forklømmen mens hun satte sig på stolen som chefen med en bydende håndbevegelse anviste henne.

«Saken er den —» Han reiste sig og gikk bort til døren som førte inn til kassakontoret. Jo, den var ordentlig lukket. Derefter åpnet han døren inn til «maskinrummet» og bad frøken Tørresen passe på at han ikke blev forstyrret. «Uansett hvem det er, blir jeg optatt i femten minutter og må absolutt ikke forstyrres.»

Ruths hjerne arbeidet febrilsk da hun hørte ordren. Skulde hun opsies, eller var det samtalen med Roar som enda ikke var tilgitt — fjorten dager efter?

Han satte sig på den sedvanlige plass i den høiryggede kontorstol, som kunde dreies rundt, vendte sig halvt mot Ruth og sa:

«Det er kasserer- og bokholderstillingen det gjelder. Jeg kommer ikke til å beholde frøken Gregeresen av flere grunner, som jeg ikke finner det er nødvendig å nevne nu. Jeg har lenge overveiet hvorvidt jeg skal beholde henne eller ikke, men er

nu endelig blitt stående ved min beslutning om å finne en — — mannlig bokholder.»

Han så skarpt på Ruth. Hun satt rolig med hendene løst foldet i skjødet og undret sig over hvorfor hun skulde innvies i hans planer.

«Javel,» sa hun omsider, da stillheten blev for trykkende.

«Hm. Jeg nevner dette for Dem fordi jeg vet at Deres far for tiden er uten post og — —»

Ruth blev flammende rød. Forbauselse, glede, — — harme var de følelser som raskt avløste hverandre.

«Far er hos Arntsen & Lind nu, i sitt gamle firma —»

«Jeg vet det, ja. Men det vikariatet vil jo snart opphøre. Hm. Jeg har tenkt å spørre Dem først, før jeg henvendte mig til Deres far. Jeg vil gjerne vite om De anser ham sterk nok til å overta frøken Gregersens arbeide. De har vel et inntrykk av hvad hun har å gjøre?»

«M — ja, sånn omtrent. Men — De kjenner jo ikke far, hr. grosserer!»

Ruths smil var ikke fritt for ironisk forbauselse, og grossereren følte snerten.

«Ikke personlig, nei. Men jeg har underhånden latt mig fortelle at han er en meget dyktig og samvittighesfull mann, behagelig og høflig av vesen. Egenskaper som jeg setter særlig pris på hos mine folk.»

«Det var hyggelig å høre at far har fått så godt skudsmål,» sa Ruth varmt. «Han fortjente det nemlig —»

«Vel, vel. Og hans helbred?»

Ruth nølte med svaret, ikke fordi hun tvilte

på helbreden, men fordi det var kaos i hennes tanker.

«Hans læge sier han er helt frisk og gir ham lov til å arbeide igjen.»

Et fornøid smil brøt frem på grossererens ansikt. Dette gikk sannelig lettere enn han hadde håpet.

«Si mig, frøken Nore, kunde De ikke få ordnet det slik at Deres far kommer innom for å hente Dem for eksempel. Han slutter jo også klokken fire. De må be ham komme hit op. Han kan vel ha interesse av å se hvor De arbeider. Så får jeg en naturlig anledning til å hilse på ham, hvad?»

Grosserer Børven gned fornøid sine hender. Han gledet sig ved tanken på at den misfornøide og ubehagelige frøken Gregersen skulde bli satt på porten. I det siste hadde hun løftet hodet nogen tommer høiere og vært temmelig kjepphøi og nesevis, mente naturligvis å sitte trygt nu siden agenturet var kommet i god gjenge.

Som om Ruth var tankeleser, sa hun:

«Jo, det kunde lett ordnes. — — Men frøken Gregersen da?»

«Ja, hvad hun?»

«Vilde hun i tilfelle far kom hit, miste sitt arbeide?»

«Ja, selvfølgelig, selvfølgelig. Jeg kan ikke behøve to bokholdere!»

Det irritable smil skremte ikke Ruth.

«Hun har en gammel mor, og en bror på sinnsykeasyl. Det er hun som forsørger begge to.»

«Svært så godt De er inne i Deres kollegers privatforhold, frøken! Det er sannelig mere enn jeg vet om. Men det er jo kvinners vis å slarve om likt og ulikt istedenfor å arbeide. Jeg begriper bare

ikke hvor og når frøken Gregersen har anledning til å vrenge ut sine familieanliggender.»

«Å, vi har jo en halv times tepause,» sa Ruth og løftet hodet kjekt. «Da faller det så naturlig å snakke om noget annet enn forretninger!»

«Ja, hver sin smak. Jeg vilde nu foretrekke tall og prisnoteringer fra Børsen fremfor private betroelser av den sort De nevnte. — Nåja, nok om det. Jeg har bestemt mig for å få en mannlig bokholder. Og jeg — hm — finner at en familieforsørger er i en langt vanskeligere stilling enn et fruentimmer. De har jo to brødre, skolegutter?»

Ruth nikket, og der kom et varmt glimt i øinene, som grossereren noterte sig.

«Ja, da tror jeg nok vi vil interessere oss mere for å skaffe Deres far arbeide enn å hefte oss ved frøken Gregersens forsørgelsesplikter. Den broren har vel av Kretssykekassen?»

«Han studerte medisin og overanstrengte sig,» sa Ruth. «Han var ikke i Kretssykekassen.»

«Meget ufornuftig. Nåja. Frøken Gregersen får klare sig selv. Hun er et dyktig menneske, og jeg skal heller gi henne en ekstra god anbefaling når hun slutter. Det vil bli en gagnlig lærepenge for henne å bli opsagt. Kanskje hun så i sin eventuelle plass vil optre mindre hovmodig. — — Vel, vel, kan De ordne det så at Deres far er her imorgen?»

«Imorgen?» Ruths tanker arbeidet med lynets fart. Det blev for kort tid. «Jeg tror det vil passe ham bedre iovermorgen. Han sitter gjerne litt lenger hver torsdag for å ordne med utbetalingene til fredag.»

«Vel, vel. Så sier vi fredag. Og De nevner ikke ett ord om at jeg har i tanke å tilby ham posten.»

«Ikke ett ord til far,» sa Ruth med fast stemme og så sin chef rolig i øinene.

«Vel, vel. Jeg stoler på Dem.»

«Takk,» nikket Ruth og gikk.

— — —

Efter middag, da opvasken var ferdig og faren tok sin lille hvil, gikk Ruth bort til fru Fallers.

Til henne fortalte hun alt.

«Du forstår vel at jeg ikke for alt i verden vil ha far der? Først for frøken Gregersens skyld. Hun er fem og tredve og kan risikere å bli gående ledig. Hun har hatt tre hundre og fem og tyve i måneden. Tenk dig så ingenting å tjene. Jeg vet nemlig hvad det vil si! Moren er også litt rar, men snild og føelig og går og stiller i huset, og broren er helt avhengig av henne. Jeg vilde føle det som om jeg hadde stjålet hver øre fra frøken Gregersen hvis far kom dit. Dernæst er det far selv. Han er for fin og god for Børven. Arntsen & Lind opførte sig sjofelt den gangen du vet. Men de er allikevel ikke nogen bøfler, de behandler ikke sine folk ovenfra og ned, de ser ikke på dem som slaver, men som medmennsker. Hele tonen er anderledes der nede. De er høflige og beherskede. Far trives der, forstår du. Han vil bli syk nede hos oss —»

«Men du holder ut?»

«Han har visst vennet sig til at jeg sier min mening,» smilte Ruth. «Og så har jeg et par ganger fått øie på noget av mennesket, et lite glimt altså. Og hver gang jeg er nødt til å si hvad jeg mener, tenker jeg på den menneskelige lille flekken jeg har sett, og da blir jeg mere modig. Ja, han kan være gutteaktig også, latterlig gutteaktig altså, og da ser jeg ikke den opstyltede grossererminen.

Jeg har likesom fått det rette taket på ham — jeg er ikke redd lenger. Når han raser verst, vet jeg at han føler sig mest usikker på sig selv.»

«Lille kloke Ruth,» sa fru Faller. «Du er en hel psykolog. Ganske rimelig at han vil sikre sig ditt ophav også!»

«Jamen det må han ikke!» ropte Ruth. «Far vil ikke forstå ham. Det vil bli misforståelse og skuffelse på begge sider. Men hvad skal jeg gjøre? Visste jeg bare om han hadde håp om å bli fast hos Arntsen & Lind! Men det nytter jo ikke be far spørre — han vil ikke. Tiden vil vise det, sier han. Jeg vil ikke mase og ødelegge min chance.»

«Spill litt,» sa fru Faller, «jeg tenker bedre da, og undskyld at jeg tar en cigarett. Kanskje jeg kan hitte på noget imens.»

Det smilet Ruth sendte henne, var fullt av håpløshet, men musikken var mer fortrøstningsfull. Da de siste toner døde hen av «Frühlingsrauschen», nikket fru Faller for sig selv.

«Jeg har det, Ruth, jeg har det,» ropte hun fornøid. «Sett dig der — nei, i den stolen du første gang satt i — og så må du ikke avbryte mig før jeg er ferdig. — Altså. — Lind er min eldre halvbror.» Et forundret «Åh!» lød fra Ruths stol. «Vår felles far var gift to ganger, derfor ser du ingen likhet. Vi ligner våre mødre begge to. Da far døde, satt mor igjen som en velstående enke. Ved fars annet giftermål blev det skiftet mellom barna av første ekteskap. Nåvel. Og da min mor døde, arvet jeg alt. Min bror var da en mann på firti og hadde egen forretning. Jeg var tyve. Jeg har flere ganger hjulpet ham med penger da nedgangstidene kom, og det er han takknemlig for. — Han har gjort mig

en og annen tjeneste igjen. Nu vil jeg lage en komedie eller hvad du vil kalle det. Jeg forteller at jeg har en venn som søker en dyktig bokholder. Næsten sant. — Jeg vet at Nore bare er vikar —»

«Men hvordan kan du vite det, vil man spørre,» avbrøt Ruth.

«Nuvel. Jeg sier at Sigurd er en venn av Nores sønn, Leif, — på den måten vet jeg det altså. Så spør jeg om han tenker å beholde Nore, hvis ikke vil jeg sette denne min venn på spor etter ham og det straks. Jeg setter altså en skarp kniv på strupen hans. Da må han svare. Og tar jeg ikke feil, vil han svare: Jo, jeg beholder ham. Vær så snild ikke å la din venn få kloen i ham.»

«Åh!» Ruth drog et dypt skjelvende sukk. «Jeg kan ikke tro det går an å oppleve et slikt mirakel,» sa hun stille.

Fru Faller smilte hemmelighetsfullt.

«Å, du lille vantro Ruth, du har nok mange mirakler i vente enda.»

«Men hvis dette går etter ønske —»

Ruth foldet hendene over knærne og så drømmende frem for sig.

«Ja, hvad da, min venn?»

«Da beholder vel Børven frøken Gregersen? Jeg skal slippe å føle mig som en forbryter, og jeg skal ikke behøve å gå på en vulkan for fars skyld?»

«Jeg tror det skal gå,» sa fru Faller og fulgte de blå røkringers dans med et lyst smil.

«Jeg sitter og tenker på noget annet,» sa Ruth om litt.

«Nå? Du vil gjerne oppleve enda et mirakel?»

«Det er den frøken Mørch jeg har fortalt dig om. Hun som sluttet for en måned siden. Jeg er

bange for at hun går i hundene. Jeg møtte henne her en dag. Hun så elendig ut. Men hun vil aldri være ved at hun savner noget. Hun kjekker sig voldsomt bestandig. Men til slutt brister det, og da er hun sort fortvilet. Hun har plass som pakkerske på et lager for utenlandske cigaretter. Er der fra ni til to og fra halv fire til syv.»

«Og betalingen?»

«Femti kroner. Punktum. Hun deler værelse med en butikkdame, og de betaler tyve kroner uten varme. Så har hun tredve kroner å leve av. Jeg spurte hvordan hun klarte det. Å, det går bra nå, svarte hun og kneiste med hodet. Siden jeg fikk venner, har jeg det brillefint, kan De tro. Mat og klær og kino og «Røde Mølle» og alt hvad jeg kan ønske mig. Men de første fjorten dagene var det nokså slunkent, sa hun med en uhyggelig latter.»

«Venner?» gjentok fru Faller og rystet på hodet.

«Ja, så sa hun. Jeg spurte ikke mer,» sa Ruth. «Men det var fryktelig å se hvor forandret hun var blitt. Smilet var likesom dødt, øinene var stive og glansløse, og stemmen var blitt hes og skurrende. Da hun var hos oss, var hun absolutt all right. Egentlig er hun både snild og hyggelig og flink —»

Fru Faller sukket.

«Jeg er redd det er vanskeligere å lage et mirakel her, min venn. — Jeg tror nok du må la det pikebarnet seile sin egen sjø og håpe at hun finner en trygg havn før det blir forlis. Du må nøie dig med å redde frøken Gregersen fra samme skjebne!»

Det var blitt avtalt om morgenen at faren skulde legge hjemveien om Ruths kontor. Men hun hadde ikke tenkt sig muligheten av at chefen skulde sende henne ut et ærend ti minutter før fire. Det var jo nettop om å gjøre å møte far først — for å høre — og se — om det var hendt ham noget om formiddagen.

Da hun kom tilbake, hang fars hatt og frakk på hennes knagg, og hun hørte dempet passiar fra chefens kontor. — —

Naturligvis hadde både far og guttene funnet chefens ønske påfallende og var kommet med sine bemerkninger.

«Det var da et snurrig påfunn,» sa Leif. «Hvad har far der å bestille?»

«Jeg synes det er hyggelig at han hilser på min chef og takker for pålegget for eksempel,» svarte Ruth med et uforstyrrelig smil.

«Du mener naturligvis at chefen gjerne vil takke far fordi han får lov å ha dig,» mente Per veslevoksent.

«Bravo!» ropte Leif. «Naturligvis er det derfor han har latt den ytringen falle — — hyggelig å hilse på Deres far, var det så?»

«Jeg stenograferte det dessverre ikke,» lo Ruth.

«Ah, jeg vet det!» ropte Per. «Han har en sønn som er forlibt i Ruth, og nå vil han spørre om —»

«Tøv, tøv,» avbrøt faren. «Spis nu, gutt, og ikke snakk.»

Han hadde sett på henne med et urolig blikk og hadde sikkert tenkt sig litt av hvert — stakkars far.

Nu hadde hun sittet her og ventet i akkurat seks minutter.

Hvorfor drog det så lenge ut? Kunde det være mulig at far allikevel måtte si ja takk? Klarte allikevel ikke Sigurds mor det miraklet?

Ruth gikk nervøs og rastløs frem og tilbake, lukket op et vindu og lukket det igjen like efter, tørret om og om igjen støvet av hetten over maskinen, trakk bordskuffen ut og flyttet mekanisk på papirer og esker.

Da hørte hun fars stemme. Han måtte stå like ved døren nu.

«Jeg er Dem som sagt særdeles takknemlig, hr. Børven, for den tillit De har vist mig. Farvel!»

Det svimlet for Ruth. Hun gjemte ansiktet i hendene og torde ikke se op da døren blev åpnet og lukket igjen uten at et ord blev sagt. Han kom altså alene.

«Nå, sitter du der?»

«Å, far — far! Hvorfor ser du så glad ut?» hvisket hun spent.

«Jeg er blitt tilbudt fast ansettelse,» sa han lavt. «Men det kan vi snakke om når vi kommer ut.»

«Ikke her vel?»

Ruth grep ham i armen.

«Så, så, få på dig,» svarte han bare og hjalp henne kåpen på. «Skal du ikke si farvel?»

«Nei, vi bruker ikke det her.»

Faren sprang nedover trappene som en ung-

dom og Ruth fulgte efter med blylodder om føttene.

«Han var meget elskverdig,» sa faren.

«Fy dig, far! Fortell da! Hvad svarte du? Si det fort!»

«Takk, naturligvis. Det er jo en opreisning dette, forstår du nok. Når jeg tenker på de mange ganger jeg er blitt møtt med et skuldertrekk og dette: De skal få høre fra oss. — Og så blir jeg anmodet om å overta en stilling som jeg i k k e har søkt! — Men du ser så nedtrykt ut, Ruth. Er du ikke stolt over at din chef, som sikkert er en fordringsfull herremann — tilbyr mig den posten?»

«Hadde det bare vært et annet sted,» sukket Ruth. «Du kommer ikke til å trives hos oss, far!»

«Jaså. Jeg befinner mig allerede svært vel «hos oss», som du sier.»

Hjertet sank i livet på Ruth. Hun var dypt skuffet — over fru Faller, som ikke hadde opnådd å få ham ansatt, over farens naive glede, og over at chefen ikke hadde fulgt sin nye bokholder ut og snakket nogen hyggelige ord med henne i anledningen. Alt var gått så helt anderledes enn hun hadde tenkt og håpet.

«Hvor stor lønn skal du få?»

«Den samme som jeg har hatt, ingen reduksjon.»

«Fortell ordentlig da, far, hvordan han uttrykte sig.» Hun begynte plutselig å le. «Du går ikke, far, du svever. Du ser så gresselig viktig og overlegen ut!» sa hun.

Faren gikk så lett og raskt som en tyve-åring. Han var et eneste smil. Hun kunde ikke huske å ha sett ham slik før.

«Hvad sier du til at jeg venter med det utførlige

referat av samtalen til vi er samlet ved middagsbordet alle fire? Hvad har vi til middag idag?»

«Det står risengrøt i høikassen.» Ruth smilte undskyldende. «Det er så lettvint.»

«Deilig mat,» sa faren. «Men nu spanderer vi en pinn på grøten. To karbonader til manns etterpå. Denne dagen må feires!»

— — — Da de kom hjem, hadde Per dekket bordet.

«Ren duk idag det er onsdag, hvad tenker du på!» sa Ruth bebreidende.

«Jeg sølte på den andre imorges, husker du vel.»

«Uff, ja da.» Ruth sukket, men tok sig straks sammen og smilte. «Utmerket det, Per. Jeg hadde nok tatt en ren, jeg også. Vi burde hatt noen blomster —»

«Ser du ikke der da?» lo Per.

På buffeten stod en deilig bukett rødgyllen kry-santemum. Et visittkort var stukket nedi.

«Gratulerer hjertelig!» stod der. Ruth så på baksiden: Otilie Fallers, f. Lind. Ruth rystet uforstående på hodet.

«Når kom de?»

«Nettop nu. Jeg har ikke hatt vann på enda.»

Ruth tok vassen og vilde styrte ut i kjøkkenet, men døren var stengt.

«Et øieblikk da, De!» lød Leifs dype stemme.

«Jeg må ut!» ropte Ruth utålmodig. «Blomstene visner.»

«Javel. Men hold far vekk så lenge. Her er en liten overraskelse nemlig.»

Ruth snufset.

«Ryper? Men i all verden!»

«Fru Fallers kom med dem for en halv time siden,

ferdige med saus og all ting, opskåret også. Det er derfor jeg koker poteter. De er snart ferdige. Bare gjør istand grøten du. Det er bra vi får et solid underlag først. Det er forresten en hel rype pro persona, men jeg er bestialsk sulten altså. Glemte skolematen idag. Og se her! Fin rødvin, gett, fra samme dama! — Er du blitt forlovet, Ruth, eller hvad betyr alt sammen?»

«Det er far det gjelder,» sa Ruth kort, — «bare far. Og nu ødelegger du ikke gleden for ham, Leif, det sier jeg dig! Han er så overstrømmende lykkelig. — Nei, jeg sier ikke mere, han vil fortelle det selv. Se her, sett blomstene midt på bordet og sørg for at far holder sig inne til jeg kommer med grøten. Heldigvis er fars luktesans under det normale.»

— — — «Så må du fortelle da, far,» sa Ruth. «Grøten glir lettere ned når vi får nyheten samtidig.»

«Ja, dette er en lykkelig dag, barna mine,» begynte han smilende.

«Jeg er idag blitt anmodet om å overta,» han gjorde en lang pause — — «min gamle stilling hos Arntsen & Lind.»

Ruth satte i et frydeskrik og kunde ikke sitte stille på stolen. Hun slo armene om faren så voldsomt at lorgnetten spratt av nesen.

«Å, far! Jeg må knuse dig!» ropte hun mellom gråt og latter. «Og jeg som trodde det var hos oss.»

Guttene tok det roligere.

«Kjære, var dette så rart da? Far har jo håpet på fast ansettelse i lengere tid.»

«Ordentlig fast, ikke vikar lengere, forstår dere vel, dompapper!» lo Ruth. «Han kan si nei takk til alle andre nu!»

Tårene trillet nedover Ruths kinner, mens brødrene nærmest så forbauset ut.

«Jeg synes jeg ser alle «de andre»,» sa Leif med et spydig smil.

«Fortell videre da, far,» sa Ruth uanfektet og tørret vekk gledestårene.

«Dessuten er jeg blit tilbudt posten som bokholder hos Ruths chef,» sa faren langsomt og nød guttenes overraskelse.

«Hvad svarte du da, skynd dig!» ropte Ruth utålmodig.

«Hm. Ja, først sa han litt om Ruth, at han var meget vel fornøid med hennes arbeide og så videre, og jeg takket for anerkjennelsen naturligvis. Så spurte han om jeg var helt frisk, og jeg svarte jo takk, det er jeg, Gud skje lov. — Jeg har tenkt på, sa han, å få en mannlig bokholder og vil i den anledning spørre om De kunde være villig til å overta den stillingen. Deres datter har fortalt mig at De for tiden bare har et vikariat. Når det er slutt, kunde vi konferere nærmere, hvis De da ikke har en annen post i utsikt. — Ja, ja, omtrent slik forløp samtalen.»

«Og så, far?»

«Jeg takket, så varmt og inderlig jeg var istand til —»

«Tviler ikke,» skjøt Leif inn og løftet brynene mot søsteren. «Han har det jo med å takke.»

«Men jeg har dessverre —»

«Sa du dessverre?» ropte Ruth.

«Jeg har dessverre denne selvsamme dag tatt imot min gamle stilling som bokholder hos Arntsen & Lind. — Da glemte han sig visstnok. Nåja, det er jo forklarlig at han blev litt ergerlig. Han hadde

vel ikke tenkt sig den muligheten. — Pokker'n også, sa han. Er ikke denne unge Morud bokholder?

Han vil heller overta en av de reisendes arbeide, fortalte jeg. Det passer ham bedre. Han er en flink selger og finner at hans evner som sådan blir bedre utnyttet. — Nåja, så takket jeg på nytt og sa at siden jeg var kjent i firmaet gjennom fem og tyve år og allerede var fast engagert, fant jeg ingen grunn til — — og så videre.»

«Og så takket du enda engang,» sa Leif og lo.

«Ja, vær sikker,» sekunderte Ruth med et smil. «Det siste han sa før han gikk, var takk og atter takk.»

Faren bare smilte.

«Men hvordan tok han det? Blev han sint?» spurte Leif.

«Ikke sint, neida. Men han skjulte ikke sin skuffelse, og det er ganske rimelig. Han hadde sikkert gledet sig til — — å se min glede og — —»

«Først og fremst til å få en dyktig og behagelig og over all måte takknemlig tjener, slave, livegen,» sa Leif med en hånlig grimase.

«Vilde du likt om han var kommet til dere, Ruth?»

Hun svarte ikke Per straks.

«Men det hadde da blitt hyggelig for dig, Ruth,» mente Per troskyldig.

«Dere kan aldri forstå hvor glad jeg er over at han kunde ha råd til å si nei takk,» sa Ruth beveget. — — «Men gid! Rypene!» ropte hun i det samme.

«Javel, la oss si ryper,» sa faren muntert. «En karbonade fra Dampen spist med et takknemlig sinn kan smake like godt.»

Men da ryperne virkelig kom, og Leif var kjøkemester og skjenket av fru Fallers vin, kan det hende at jubelen stod høit i taket.

Det var bare én ting Nore ikke kunde begripe: Hvorfor fru Faller nettop skulde finne på den overraskelsen idag —?

«Hun har kanskje fått vite om den ansettelsen av broren,» sa Ruth lett henkastet.

«Broren?»

«Fru Faller er søster av Lind,» sa Ruth. «Har jeg virkelig aldri fortalt dig det?»

— — —

«Ser du nu den røde tråden, Ruth?» sa faren da de to var alene senere om aftenen.

«Hvad mener du, far?»

«Guds styrelse, barn. Alt er lagt så vidunderlig til rette for oss. Hvad vi mente var en ulykke, blev en lykke for dig og oss alle. Det ene ledd griper inn i det neste, og når hans time kommer, er kjeden sluttet. Kan du fremdeles tvile på at vi har en far som sørger for sine?»

«Det ser sånn ut, ja. Jeg innrømmer det,» sa Ruth. «Men der er enda så mange ting jeg ikke forstår.»

«Vi behøver ikke forstå, vi har bare å ta imot alt i tro og tillit, motgang som medgang,» sa faren og foldet hendene.

«En ting har jeg iallfall lært,» sa Ruth stille. «Jeg tror det er noget i det du sa engang, — at hevnen hører Herren til.»

— — —

«J o, jeg husker hvad du spurte om den formiddagen, Sigurd. Jeg svarte visst med å henvise til far. Du sa svært plutselig og umotivert, syntes jeg: Tror du på en personlig Gud, som styrer menneskenes skjebne? — Den gang så jo alt så mørkt og håpløst ut, og jeg husker hvor fryktelig bitter og ulykkelig jeg var nettop da. Jeg følte det som om jeg bar alle byrdene hjemme, og der blev lesset nye på mig for hver dag. Men det verste var allikevel ikke den knugende følelsen av pengeknappheten. Jeg visste jo at onkel Even og tante Karen aldri vilde se på at vi led nogen nød. Jeg hadde nok av beviser for at de vilde hjelpe når det knep. Nei, det verste var at jeg aldri kom utenfor den lille sirkelen, Sigurd. Periferien var så trang: Maskinskrivning om formiddagen, mat og opvask resten av dagen og så i seng, stuptrett uten å ha oplevd noget nytt. Dag efter dag det samme. Både far og guttene befant sig tilsynelatende vel. Guttene tok situasjonen som noget forbigående og hadde bare tanke for skole og lekser og sport. Men at far kunde være så lys og tilfreds — det irriterte mig ofte. Du aner ikke hvor stygg jeg har vært mangen gang — inni mig. Jeg har likefrem trettet med Gud, spurt hvad han egentlig mente med å la den fromme, gode mannen få så megen motbør.

En aften falt jeg på å lese i Jobs bok — nei nu må du ikke få et feilaktig inntrykk av mig. Jeg leser ikke ofte i bibelen selv om den ligger på bordet ved sengen, og mor har skrevet i den med sin pene, ordentlige skjønnskrift: Hvorved skal den unge bevare sin sti ren? Ved å holde sig efter ditt ord. — Før jeg kom i gymnasiet, leste jeg i evangeliene og hadde enda min barnlige tro på Gud og den snilde Jesus i behold. Men i de tre årene blev der dryppet så megen tvil i min sjel — for ikke å si gift! Verst var all den halloien og gjønet med det jeg hadde trodd på og satt min lit til.

Jeg gledet mig til religionstimene, nu skulde vi slippe pugget i bibelhistorie og forklaring. Det som skulde komme i stedet, trodde jeg vilde bli noget å vokse videre på. Men gid hvor jeg blev skuffet! Tørr og kjedelig og upersonlig var undervisningen. Vi gruet til de timene alle som én. Jeg hadde alltid en beklemmende følelse av at det var en plage, en lidelse for Woll å ha religion med oss.

Jeg tenkte ved mig selv: Kristendom og bønn er altså noget som bare passer mens vi er små og ukritiske. Og litt efter litt holdt jeg op å be. Og da jeg så hvor godt det gikk an å leve om dagen og sove om natten uten den aftenbønnen, blev jeg næsten kry over å være blitt så voksen og selvstendig at jeg kunde klare mig uten Gud.

Jeg så jo at mor og far behøvde ham, men — det kom av at de var mere uvitende, de hadde ikke artium, de stakkar. De manglet det store overblikk, de var bare enfoldige efterapere.

Så døde mor. Da blev jeg redd for en tid — og begynte å be igjen. Men så kom slitet og litt efter litt gled jeg tilbake til det selvstendige og uavhen-

gige forhold til barndommens Gud. Når jeg så hvor lite far hadde igjen for klippetroen på sin Gud og far i himmelen, blev jeg hård og bitter mot dette likeglade forsyn.

Du ber mig i siste brev om å fortelle dig alt, «ikke bare dine opplevelser, men også dine tanker,» — derfor skriver jeg som jeg gjør. Jeg har aldri hatt en riktig god venninne, som jeg har kunnet snakke ut med om disse ting. Moro og fjas, møter og sport og klær er det almindelige, vet du. Derfor er det så vidunderlig å lese dine brever.

Du møter mig på halvveien, Sigurd! Og jeg er enig med dig i at en behøver ikke sverge til pietismen fordi om vi vedkjenner oss at der muligens er en personlig Gud til.

Nu, siden denne lysningen plutselig er kommet inn i min tilværelse — du, din mor og far post — er jeg nær ved å be Gud om undskyldning for mine Jobklager i de siste to år.

Far har ikke en, men mange ganger sagt: «Barn, dere takker vel Gud for dette?»

Jeg er fristet til å si: Det er nokså lett å være Gud når der finnes mennesker som Sigurds mor. Men hvorfor skal jeg bedrøve ham? Han tar jo alt fra Gud, også motgangen, og takker sig alltid glad. Kanskje vi kommer dit engang, vi også? Når vi blir gamle?

Jeg leste noget rart i Jobs bok. Der står: «Vil dadleren trette med den almektige?» — Det er jo det jeg har gjort! Et annet sted står det: «Jeg erkjenner at du formår alt, og at ingen tanke er dig umulig å utføre.» — Videre står det: «Altså: Jeg har talt om det jeg ikke forstod, om det der var mig for underlig, og som jeg ikke skjønnte.»

Sannelig er det mange treffende ting i den boken som heter bibelen, den som gymnasiastene — guttene især — var så flinke til å vitse over.

Du spør: Hvor står du nu? Ja, her ser du altså hvor jeg står, Sigurd. — Jeg tenker ikke lenger med hån på fars gode forsyn, men jeg er heller ikke så viss på om han a l e n e bør ha æren og takken for at min horisont utvides, og det for hver dag blir hyggeligere og lettere å leve.»

— — —

«Så var det mine opplevelser. Du ber mig skrive litt hver dag, så du kan følge med i alt som hender. Nei, jeg vil heller skrive mer om gangen, takk, ellers blir det så tørt og opstykket.

Jeg måtte smile da jeg leste det. Mine vidunderlige opplevelser! — Op klokken syv når vekkeruret kimer, og jeg har en vill lengsel etter å sove, sove, sove. Hold kjeft! ropte jeg en morgen og trakk teppet over hodet. Og tror du ikke jeg sovnet da, helt til åtte.

Det blev stående buffet for hele familien, lunken oppvarmet kaffe og kald melk, for det er jeg som vekker de andre, og det stoler de på alle sammen. Selv far som pleier våkne ved syv-tiden, gider ikke se på klokken. — —

Nåja, det var opplevelsene. Det hender jo at chefen overrasker en gang i ny og ne. Som det med far. Men jeg har visst ikke fortalt dig om dagen derpå?

Jeg var fryktelig spent. Tenkte mig inn i de forskjelligste av hans sinnstemninger, men hadde allikevel ikke truffet den rette. Han var nemlig så ualminnelig hyggelig. Sa ikke et ord om far før jeg var inne siste gang og skrev.

«Ja, nu er De vel fornøid, frøken?» spøkte han. «Deres far har jo fått igjen sin gamle post. Pussig

at det skulde være avgjort sånn i den ellefte time, hvad?»

Han så på mig med halvlukkede øine, smilet lå midt mellem velvillig interesse og mistanke om hvorvidt jeg hadde stillet Arntzen & Lind et ultimatum eller ikke.

«Ja, det kom svært overraskende,» sa jeg og så på ham uten å rødme eller blunke. «Og det er nok det beste for alle parter,» føiet jeg freidig til.

«Hm. De har fremdeles omsorg for frøken Gregersen, skjønner jeg. Ja, ja. Hun blir her jo foreløbig,» mumlet han med et noget vrantent smil.

«Vær så snild å si det da,» brast det ut av mig. «Hun går og verker av spenning nemlig, det er derfor hun er så nervøs og distré.»

«Hm. Så det mener De? Jeg skulde kanskje gi henne et lite lønnpålegg også, hvad? Hun får mer arbeide nu, vet De!»

Han klukklo, Sigurd. Den latteren var både irriterende og morsom.

«Åja!» ropte jeg. «Da blir hun strålende.»

Jeg glemte i øieblikket at han kunde få det isnende i blikket. Jeg tenkte bare på den deilige følelsen h u n vilde få ved å føle sig trygg på å skulle bli her fremover.

«Jeg overlater til Dem å si det,» kom det efter et kvart minutts betenkning. «Si også at jeg vilde sette pris på et mere harmonisk, behagelig vesen hos min bokholder.»

«Ånei,» sa jeg svært bestemt, «det sier jeg nok ikke. Men jeg er viss på at hun vil bli både harmonisk og behagelig når hun bare får visshet for at De vil beholde henne og ikke tenker på å ansette en herre.»

«Hm, ja så. Vel, vi får se. Får De rett, betyr det

femogtyve kroners pålegg — tre hundre og femti altså.»

«Hvorfor vilde han ikke si det selv?» spekulerte frøken Gregersen et øieblikk, da jeg hadde fortalt henne det. «Forresten kan det være det samme,» sa hun straks efter, og de brune, gløgge øinene hennes strålte og var ganske vakre av glede. «Det var allikevel den behageligste måten å få vite det på. Å, De skulde bare vite hvor jeg har tigget Gud om dette,» sa hun med et genert smil. «For det er håpløst å få noget skikkelig når en er femogtredve, ser De!»

Da vi gikk sammen fra kontoret den dagen, vilde hun absolutt kjøpe en eske konfekt til mig. Hun var aldeles ør av glede og takknemlighet. Tenk så når hun får pålegget! For jeg vet hun får det.

Hun blir så søt og elskverdig at han kanskje strekker sig til det dobbelte.

Ja, dette var en lysning i det grå hverdagslivet her nede.

Jeg må fortelle dig noget annet også. — Roar kom inn en dag, på vårt kontor altså. Frøken Tørresen, som flyr alle ærend, var heldigvis nettop ute da.

«Onkel vil heller at jeg skal komme personlig når det er noget jeg vil Dem,» sa han og lo litt støiende. «Blås, la han bare høre mig! Det skal ikke være nogen hemmelighet. Jeg kommer for å spørre om De vil bli med mig i teatret iaften og etterpå til «Røde Mølle» og danse.»

«Hvis De synes De kan være bekjent av mig for Deres onkel og tante, ellers nei takk,» sa jeg.

«Selvfølgelig,» svarte han uten et øieblikks betenkning. «Herskapet skal få full beskjed om min dame før jeg går, hvis det spiller nogen rolle for Dem.»

«Nei takk,» sa jeg. «Jeg mente det ikke. Deres

onkel vilde la oss begge to føle hans unåde etterpå, og da vilde hele fornøielsen være ødelagt.»

Du skulde sett hvor ivrig han blev.

«Jamen, da må vi sannelig opdra ham, forstår De vel. — Jeg ber Dem, jeg tigger Dem om å bli med, og jeg garanterer at ikke et hår skal krummes på Deres hode åndelig og legemlig talt.»

«Ja takk, men det står ikke i Deres makt å forandre hans syn på sine underordnedes sociale nivå,» mente jeg. «De og han er i en annen kaste, jeg er bare en paria.»

I det samme gikk døren op, og der stod han, mektig og myndig.

«Nå, det må jeg si. — Er det dig, Roar? Du går feil, eller hvad?»

«Neida, jeg gjør ikke det, onkel,» sa han med et fripostig smil. «Jeg er her for å invitere frøken Nore med mig i teatret iaften.»

Han så på oss — fra den ene til den andre og tilbake igjen. Jeg ordnet noget med skrivemaskinen og så ikke Roars ansikt.

«Javel. — — Jeg håper frøken Nore har lyst til å gå med?»

Roar harket et par ganger. Hvem vet hvad han kunde funnet på å si! Derfor tok jeg ordet fort fra ham og sa:

«Joda, jeg vil gjerne gå. Det skal bli morsomt å se det nye stykke av Shakespeare.»

Jeg torde ikke se op, så nervøs var jeg. Jeg fingret fremdeles med maskinen, stakk det samme papir inn og trakk det ut mange ganger, mens den pinlige stillheten om oss varte og rakk.

«Da skal du ta en skikkelig plass, Roar, ellers er det ingen fornøielse ved å gå,» kom det som en be-

frielse — men i en kjølig, forretningsmessig tone. Da våget jeg å se op. Men hans ansikt uttrykte absolutt ingenting, hverken ergrelse, begeistring eller spydighet. «Kanskje du stikker innom mig før du går?» sa han i samme tonefall før han lukket døren etter sig. Da slo jeg den første tone an på mitt skjønn instrument og duret iveri.

Roar opførte imens en jazz eller foxtrott eller hvad det nu var for en slags dans — med hendene i siden og knærne høit løftet mens han vugget skuldrer og hodet i takt til mine prestasjoner. Da jeg var ferdig med siden, sa han: «Den var De heldig med, tusen takk. Så møtes vi i vestibylen ti før åtte. — Gallantrek!»

Da han noen minutter senere kom tilbake samme vei, viste han mig to flunkende nye tiere —: «Gammern spanderer, gentil og hyggelig, jeg er rent frapert. Snakk ikke mer om kastevesen da, frøken Ruth, De hever nok nivået her i gården, De, det er klart som blekk. For onkel går aldri et trin nedover, det kan De sverge på — —»

Nåja. Så måtte jeg jo gå, da. Det skjønner du vel, Sigurd? Ganske morsomt — og så var det musikk. Vi satt i orkesterplass, fjerde benk. Første gang jeg har sittet så fint. Men vi gikk ikke på R. M. Jeg hadde ikke lyst. Jeg vet ikke hvorfor. — Åjo, kanskje jeg vet det. — Jeg har for det første ikke en passende kjole. Men om jeg hadde hatt en, vilde jeg heller vært sammen med en annen — —. Vi tok «Metroen» (Roar har vært i Paris) til Valkyrie plass, og Roar fulgte mig hjem. Jeg syntes det var akkurat passe å si farvel da, jeg hadde ikke moret mig alene med ham etterpå, nei.

Der fulgte ingen slags ubehageligheter fra chefen

etterpå, så du skjønner han begynner å bli mere menneskelig, grinatusen vår! — Men det rareste har jeg igjen å fortelle. — Jeg har vært hjemme hos chefen! Begriper du hvad det skal bety? Han bad mig selv noen dager senere —: «Min hustru vil gjerne hilse på Dem,» sa han. Og nu har jeg oplevd å se forsiden og baksiden av et menneske. Du aner ikke hvor hyggelig han er på den andre siden. Naturligvis kjente jeg chefen igjen. Han var fåmælt og ironisk, men den aften var han også lun og koselig. Han satt og smådampet på en merskumspipe den meste tiden. Han hadde visst gledet sig til en bridge. Men han var slett ikke vennelig da jeg sa at jeg aldri hadde interessert mig for å spille kort. «Egentlig er det jo en mangel ved din dannelse, Ruth,» som en venninne sa i vinter. Børven så bare forbauset ut. «Hm. Så er De sikkert musikalsk i stedet, for nogen adspredelser må De da ha,» brummet han. Jeg vilde jo helst benekte det for følgens skyld, men Roar grep ordet først og sa at jeg spilte — — nåja han overdrev som han pleier, naturligvis. Men jeg slapp ikke fri, jeg måtte sette mig ved — flyglet, et herlig instrument. Merkelig at jeg kunde glemme at min — til sine tider — nokså utålelige chef var en av tilhørerne.

«Hm. Det var meget vakkert,» sa han da jeg hadde spilt en Nocturne av Gaal. Jeg spilte et par stykker til og etterpå akkompagnerte jeg Roar til noen sanger. Han har en ganske pen og bøielig stemme, passer best for morsomme sanger, slagere og den slags. Han har jo sånn mimikk, vet du. — Fru Børven er et yndig lite menneske. Etter å ha sett chefens annen halvdel forstår jeg hvorfor han er blitt en slik tyrann. Hun forkjæler ham, degger og duller og gjet-

ter ønskene før de er opstått i hans eget indre. Hun mangler både åndelig og fysisk mot til å tukte den barnaktige kjempen. Derfor er han blitt den han er. Jeg kan ikke tenke meg fru Børvens milde sørlandsstemme si: Fy, du burde skamme dig, Klaus, å bli så heftig for en slik bagatell. — Naturligvis var hun søt mot meg og ønsket meg velkommen igjen etc. Det var så hyggelig å ha ungdom i huset o. s. v. Jeg måtte jo si takk, Sigurd. Men jeg følte meg som en løgner, altså. Egentlig er det ikke så lett å være hemmelig forlovet selv om vi er mange mil fra hverandre. Vi er jo blitt enige om å late som ingenting overfor alle minus nærmeste familie, derfor kunde jeg ikke godt si noget til Roar, vet du? Men ber han meg ut igjen — og chefen inviterer meg op og sier: «Så må De ta noter med» (Jeg undskyldte meg med at jeg spilte så lite utenat) Ja, jeg kan jo si nei takk, at jeg er optatt. Men, men, men. Det k a n bli vemmelig for meg, ikke sant?»

— — — Dette var midtpartiet av det brev Ruth la i postkassen på Trondhjemstoget om kvelden den trettende november.

Sigurd fikk det neste dag. Samme dags eftermiddag tok han toget sydover.

Neste morgen da Ruth kom spaserende til kontoret, fikk hun se ryggen av en ung mann lengere borte i gaten.

Nei, noget så likt Sigurd, sa hun til sig selv og stanset med et rykk. Hatten, nakken, den grågrønne frakken uten belte, ja, til og med vesken under venstre arm og høire hånd i frakkelommen. — Alt lignet.

Han gikk langsomt, som om han ventet på nogen. Ruth var stanset utenfor sin port.

Hvad står jeg efter? tenkte hun. Sigurd kan ikke være både her og i Trondhjem samtidig.

Da snudde han sig og så henne, svinget hatten og tok gaten i lange sprang.

De blev stående og stirre på hverandre da han hadde fått fatt i hennes hender. Ruths munn stod halvåpen, og smilet blev lysere og større jo lenger hun så på ham.

«Ja, det er mig,» sa han og klemte hennes hender.

«Du er vel ikke syk, Sigurd? Du er så alvorlig.»

Da brøt smilet frem, i øinene, om munnen. Over hele skikkelsen gled et varmt, lykkelig smil, som strøk ut det granskende alvor som først hadde preget ham.

«Ikke nå lenger, nei, siden jeg har sett dig inn i øinene og er viss på at jeg ikke har mistet noget av dig. Men jeg var ikke bra igår da jeg hadde lest brevet ditt. Jeg vil ikke dele dig med Roar! Det er derfor jeg er her,» sa han og la armen fast om henne.

«Kom!» hvisket Ruth og trakk ham med inn i porten. «Jensen pleier komme like etter mig. Skynd dig å fortelle hvad det gjelder!»

«Har du noget imot å bære ring herefter, Ruth?» spurte han, «så du kan slippe alle de innbydelsene?»

«Gid — jo — men er vi ikke svært unge da, Sigurd?»

«Du er enogtyve, og jeg har stemmerett,» sa Sigurd.

«Men skulde vi ikke først spørre din mor?»

«Nu spør jeg dig først,» smilte Sigurd. «Jeg synes at det er det viktigste at vi to er enige. Efterpå forteller vi det til din far og min mor at vi har bestemt oss til å gjøre det offentlig — — for Roar og hans påtrengende, søte og elskelige og hyggelige familie med orkesterbilletter, med drøm-

mende, deilig musikk på herlige flygler og meget mere som absolutt ikke tiltaler mig.»

Ruth lo så hun fikk tårer i øinene.

«Jo, jeg vil, jeg! Men nu må jeg gå! — Når kom du?»

«Jeg dalte ned i et fly,» lo han. «Alle de vordende ingeniører har hver sitt i tilfelle de behøver en rekognoseringstur på sine privateiendommer. — Hør! Be dig fri fra elleve til halv tolv, så går vi til Tostrup og bestiller ringer, som må være ferdige til klokken fire. Jeg er her presis elleve. Så får jeg litt mat imens og bestiller kort. Eller skal vi bare ha en notis i avisene?»

«Begge deler!» ropte Ruth. Hun var alt halvveis oppe i trappen.

«Uff, dette var fryktelig lite,» mumlet Sigurd og strakte hals om han skulde få et glimt av henne i et av gangvinduene. Nei, den stygge, grå kasernen hadde slukt henne.

— — —

Ti over elleve stod der to unge mennesker inne i en av telefonkioskene på Karl Johan. Sigurd hadde nettop fått forbindelsen med sin mor. Det var piken som tok imot.

«Et øieblikk —»

«Snakk du, Ruth!» fant han plutselig på. «Si at jeg har foreslått og så videre, og spør hvad hun synes. Spør om du får spise middag hos henne i anledningen —»

«Det er mig — Ruth! Hvad sier du til det at Sigurd og jeg har tenkt å gjøre det offentlig? Vi vil gjerne få din sanksjon. — Snarest mulig vil han. — Nei, det vil han vel skrive og fortelle senere. — Du har ikke noget imot det da? Jeg skal nemlig svare straks,

ser du. — — Smell? sier du. — Ne — i. Jeg hørte ikke noget.»

Ruth forsøkte av all makt å skyve Sigurd vekk, men forgjeves. Der lød et nytt smell, sterkere enn det første.

«Kanskje det er en feil — ved — ledningen,» sa Ruth da fru Fallers bemerket at nu hørte hun det igjen.

«Jo takk, jeg vilde nettopp invitere mig selv. Men du må være forberedt på at jeg er gresselig sulten! Idag spiser jeg for t o!» lo hun.

«Så ringer vi til far med det samme,» sa Ruth til Sigurd, «og sier at de får klare middagen selv, for jeg kommer senere idag. Og så snakker du med ham og forteller alt sammen.»

«Nei,» mente Sigurd. «Vi venter til du skal tilbake til kontoret. Det er et helt kvarter igjen. Da går vi inn i en annen kiosk. Det er fryktelig lenge å vente til fire, skal jeg si dig, Ruth!»

Ruth protesterte nokså svakt. Hun fant også at det var en vidunderlig oppfinnelse for to elskende disse små avlukker her og der på strøket.

— — — Halv fem ringte det på hos fru Fallers. Piken lukket op.

«Hysj!» hvisket Sigurd og la fingrene på munnen.

«Å, jøss, så glad du blir,» hvisket piken tilbake. «Frua er i soveværelset og klær sig, dere kan bare gå inn, så skal nok jeg tie still så lenge.»

«Jeg kommer snart, vennen min!» blev der ropt tvers over de to værelser. Døren stod på gløtt inn til fruene. «Jeg blev dessverre heftet i telefonen, og nu gjør jeg mig litt ekstra pen.»

«Det haster ikke, bare gi dig god tid du,» ropte Ruth tilbake.

Hun fikk heldigvis munnen fri såpass at hun kunde

svare nogenlunde høflig. Imens hadde piken i all stillhet dekket til tre. Fru Faller bemerket det straks hun kom inn i spisestuen.

«Berte!» ropte hun ut i kjøkkenet. «Vi er da bare to?»

«Å, jøss, ja, men — —» begynte hun leende.

«Berte tenker på husets sønn, hun,» sa en dyp stemme inne fra stuen.

— — — «Kanskje du nu vil fortelle mig den egentlige grunn til ditt hastverk,» sa fru Faller, da den vellykkede overraskelse var goutert av begge parter og velkomsthilsen og lykkønskninger og omfavnelser var over.

«Maten er ferdig!» meldte Berte smilende. «Sausen blir for tykk, skal den koke lengere. Og der er nok kylling, det tør jeg garantere!»

«Jo, ser du, mor,» sa Sigurd, da den verste sult var stillet, — «klær det ikke Ruths hender nydelig å ha ring da?»

Han bøide sig og trykket en kyss på Ruths høire hånd.

Moren smilte.

«Det har du spurt om to ganger før, gutten min, og jeg har sagt jo og ja, og alt hvad du ønsket. — Men hvorfor har du nettop den kjolen idag, Ruth? Var det ikke den du hadde på første aften dere møttes der oppe?»

«Jo — nei, jeg vet ikke hvad det kom av,» sa Ruth. «Men jeg husket plutselig den aftenen da jeg klødde på mig imorges, og så fant jeg på å ta den. Den passer akkurat under et helermet forklær, så gammel og stygg som den er.»

«Det er den peneste kjolen du har,» sa Sigurd. «Den mattgrønne farven gjør dig så strålende. — Det

var ikke den du hadde på da du var med Roar i teatret, håper jeg?» sa han med forstilt morskhhet.

«Aha, nu forstår jeg,» nikket moren.

«Ja, ikke sant? Og da forstår du vel hvor vemmelig det vilde bli for oss begge, mor. Jeg grønn av sjalusi og misunnelse og lengsel der oppe, og Ruth i den flatterende grønne kjolen, sittende ved flyglet på Slemdal i dempet belysning eller ved Roars side i Aulaen og teatret og «Røde Mølle» og kino og — — Nei, men det kunde blitt, alt det der og enda mere med tiden, ikke sant?» sa Sigurd og klemte Ruths hånd så der undslapp henne et svakt «au» da hun protesterte. «Jeg var en stor tosk som ikke straks sa til Roar at nå fikk han vær så god trekke sig tilbake fra Ole Jakob enten han hadde gnagsår eller ikke.»

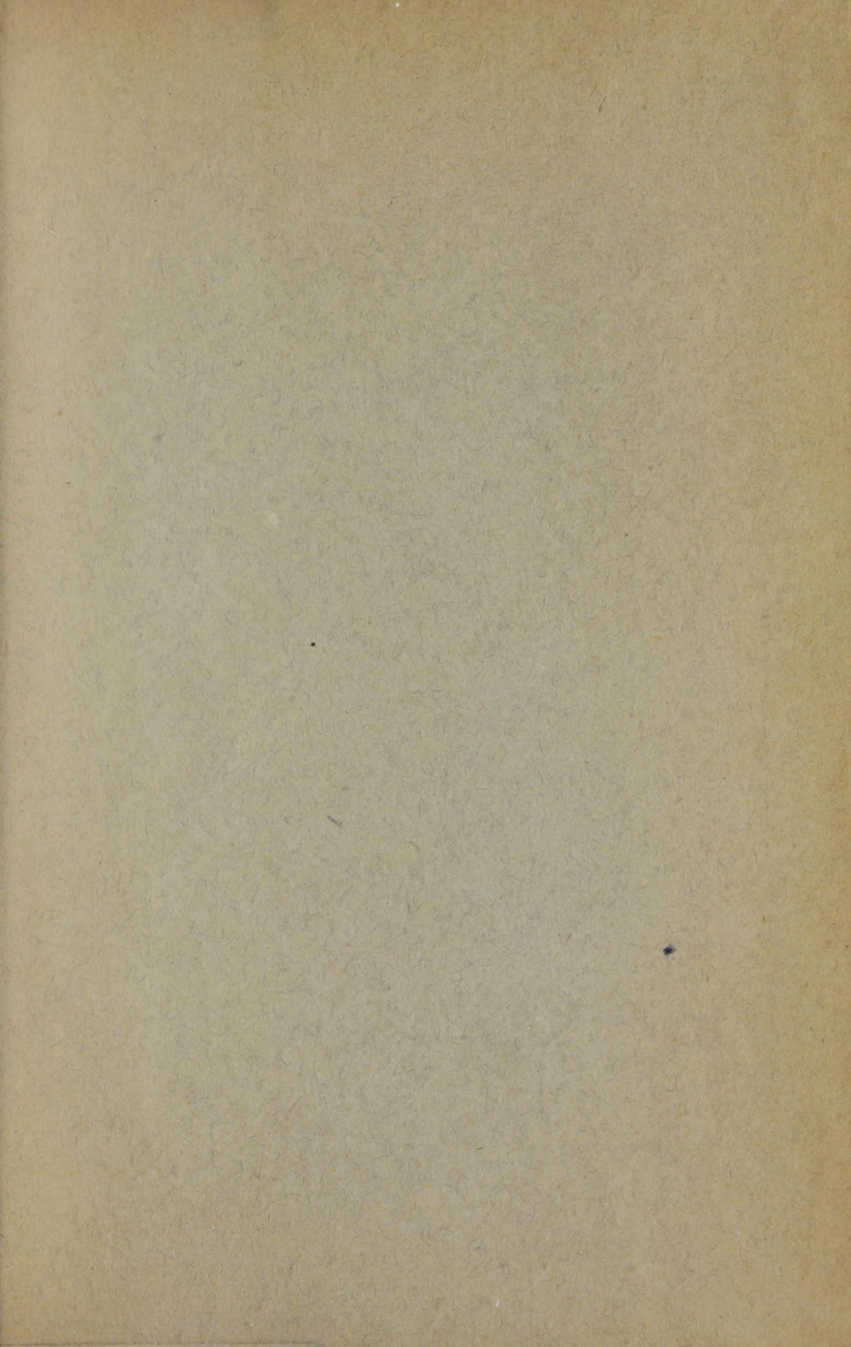
«Hvad snakker du om, gutt?» lo moren uforstående.

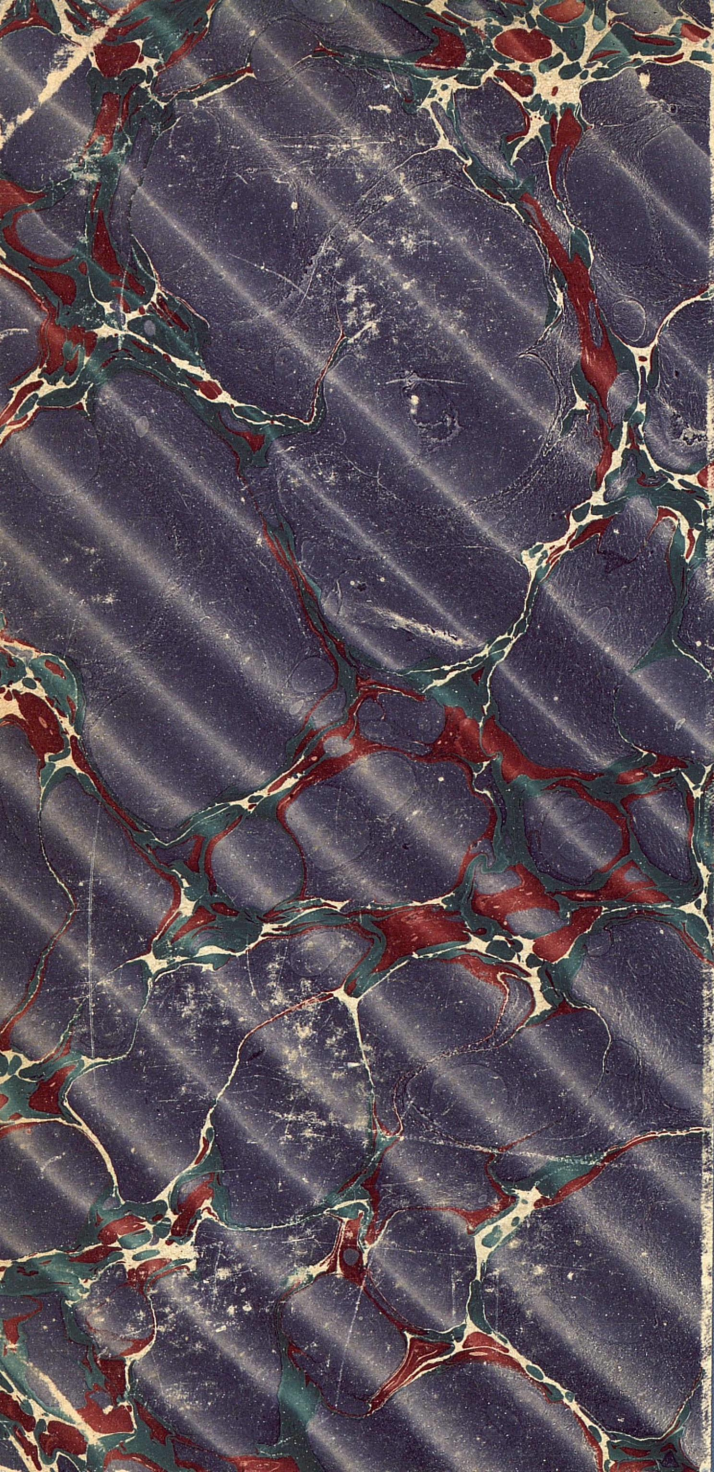
«Å, det var bare Roars navn på Ruth når han ringte til Vettakollen og vilde innbille tante Mina at han snakket med en venn.»

«Stakkars Roar, skal vi ikke drikke hans skål?» foreslo moren, «og ønske at han må komme sig av både gnagsår og hjertesår, hvis han da virkelig har fått det.»

«Og takke ham fordi det egentlig var hans skyld at du kom til Høgset, Sigurd,» sa Ruth med et lyst, lykkelig smil.

«Og så dig — og vant dig, ja,» fullførte Sigurd. «Det er sannelig sant, det, men det hadde jeg glemt. Takk skal du ha, fordi du minnet mig om det, Ruth! Nå vil jeg ha lettere for å tilgi Roar at han har gått og innbilt sig å bli den endelige eier av Høgsets deiligste rose.»

J. WIBORG.

GYNGENDE

GRUNN.

3. BUD.

Oslø 1930.